

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan ympäristölupamenettelyä kevennettäväksi kansalliseen laitosluetteloon kuuluvien toimintojen ympäristöluvanvaraisuutta karsimalla. Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi kokonaan sellaisilta toiminnoilta, joiden ympäristövaikutukset ovat yleisellä tasolla vähäisiä, kuten esimerkiksi pellettien puristamiselta, viilutehtailta, tekstiilien vesipesuloilta ja pelastustoiminnan helikopterilentopaikoilta. Nykyisin luvanvaraiset kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat sekä myös muut kuin moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävien nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat ehdotetaan siirrettäväksi rekisteröintimenettelyyn. Tällöin näiden toimintojen ympäristönsuojeluvaatimuksista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi ehdotetaan joidenkin haihtuvia orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen liuottimien kulutukseen perustuvan luvanvaraisuuskynnyksen nostamista ja toimintojen siirtämistä rekisteröintimenettelyyn. Edelleen ehdotetaan eräiden toimintojen päällekkäisten luvanvaraisuuksien karsimista.

Ehdotuksessa tarkoitetuilta toiminnoilta saatettaisiin kuitenkin edellyttää ympäristölupaa ympäristönsuojelulaissa säädettyjen yleisten lupaperusteiden tai luvanvaraisuutta pohjavesialueilla koskevan säännöksen nojalla.

Samalla eläinsuojien luvanvaraisuuteen ehdotetaan eräitä täsmennyksiä. Emolehmien pitoon liittyvää luvanvaraisuusrajaa sekä luvanvaraisuuden määräytymisperustetta muutettaisiin. Eri eläinlajeja ja eri-ikäisiä tuotantoeläimiä käsittävän eläinsuojan luvanvaraisuuden määrittelyä selkiytettäisiin.

Ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseksi esityksessä ehdotetaan lisättäväksi lakiin hallintolakia täydentäviä säännöksiä lupahakemusvaiheeseen liittyvästä viranomaisneuvonnasta. Neuvontaa annettaisiin hakijan pyynnöstä, maksutta ja sähköisten tietojärjestelmien välityksellä.

Esitys liittyy vaiheittain toteutettavan ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmanteen vaiheeseen ja siihen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Johdanto

Ympäristöministeriö asetti marraskuussa 2011 ympäristönsuojelulain ja -asetuksen sekä eräiden muiden säädösten uudistamista valmistelevan hankkeen (YM038:00/2011).

Uudistushankkeen ensimmäisessä vaiheessa keskityttiin niihin asioihin, joita koskevat säännösmuutokset ja uudet säännökset olivat kiireisimpiä toteuttaa, kuten teollisuuden päästöistä

(yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2010/75/EU, jäljempänä *teollisuuspäästädirektiivi*, Industrial Emissions Directive, IED) täytäntöönpano ja perustuslain kannalta välttämättömät uudistukset.

Uudistushankkeen ensimmäisessä vaiheessa ei ollut pääasiallisena tavoitteena valmistella ympäristölupamenettelyä keventäviä toimia, vaikka hallinnon toimien keventämis- ja tehostamiskäytäntö oli mukana useissa ehdotuksissa. Jo ympäristönsuojelulain uudistamishanketta asetettaessa oli aikataulusyistä päädytty siihen, että keventämis- ja tehostamistoimia valmistellaan välittömästi lain kokonaisuudistuksen jälkeen. Valmistelua vaativiksi aiheiksi oli jo ensimmäisen vaiheen valmistelun yhteydessä todettu erityisesti olennaisen muutoksen määrittely ja käsittely, lupien tarkistamismenettely sekä maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain samaa hanketta koskevien erillisten lupamenettelyjen yhdistäminen.

Uudistushankkeen ensimmäisen vaiheen ehdotusten pohjalta valmisteltu hallituksen esitys ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013 vp) annettiin eduskunnalle joulukuussa 2013. Uusi ympäristönsuojelulaki (527/2014) tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014 ja uusi valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014, ympäristönsuojeluasetus) 10 päivänä syyskuuta 2014. Hyväksyessään ympäristönsuojelulain ja siihen liittyvät eräät muut lait eduskunta (EV 67/2014 vp, Hallituksen esitys ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta) hyväksyi muun muassa seuraavan lausuman: Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa ympäristölupien joutuisaan käsittelyyn riittävät voimavarat sekä saattaa kiireellisesti valmiiksi uudistuksen, jolla ympäristölupamenettelyjä tehostetaan, kevennetään ja nopeutetaan.

Uudistushankkeen toisessa vaiheessa keskityttiin ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseen ja keventämiseen siten, että pääpaino oli niissä aiheissa ja asiakokonaisuuksissa, jotka jo ensimmäisen vaiheen valmistelun yhteydessä oli tunnistettu valmistelua vaativiksi. Hankkeen toisen vaiheen ehdotusten pohjalta valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain muuttamisesta (HE 257/2014 vp) annettiin eduskunnalle marraskuussa 2014. Ympäristönsuojelulain muutos (423/2015) tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2015 ja maa-aineslain muutos (424/2015) tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015. Edellä mainituilla säädösmuutoksilla:

- yhdistettiin maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain samaa hanketta koskevat erilliset lupamenettelyt siten, että yhteiskäsittelyssä noudatetaan ympäristönsuojelulain menettelysääntöksiä;
- kumottiin ympäristölupamääräysten tarkastusmenettely ja korvattiin se säännölliseen valvontaan liittyvällä valvontaviranomaisen velvollisuudella tarkastella luvan muuttamisen perusteiden olemassaoloa;
- rajattiin kaikki vaiheet käsittävää lupamenettely aikaisempaa suppeampaan joukkoon laitosten muutostilanteita;
- nostettiin eläinsuojien luvanvaraisuuden kynnsarvoja ja määriteltiin lain tasolla luparajojen laskentatavat erilaisissa soveltamistilanteissa.

Edellä selostettujen säädösmuutosten voimaantulon jälkeen ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseen ja keventämiseen tähtäävien toimien kartoittamista on edelleen jatkettu, osin pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan perustuen ja sen tavoitteita toteuttaen. Yksi Sipilän hallitusohjelman kärkihankkeista on säädösten sujuvoittaminen. Hankkeen tavoitteena on

säädöspolitiikan ohjauksen selkeyttäminen, sääntelyn nettomääräinen keventäminen ja säädöksille vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käytön lisääminen. Hallituksen päämääränä on sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. Osana tätä kärkihanketta sujuvoitetaan myös lupa- ja valitusprosesseja. Lisäksi hallitusohjelman mukaan teollisuuden kustannukset ja kuntien tehtävät eivät saa kasvaa ja EU-lainsäädännön kansallisessa täytäntöönpanossa on vältettävä lisäsääntelyä.

Jo ennen Sipilän hallitusohjelman julkaisemista ympäristöministeriö asetti 5päivänä marraskuuta 2014 tekemällään päätöksellä arviointiryhmän arvioimaan ympäristöön kohdistuvien lupa- ja arviointimenettelyiden sujuvoittamista ja tehostamista koskevia toteuttamisvaihtoehtoja. Ministeri Lauri Tarastin johdolla työskennelleen arviointiryhmän, jäljempänä *Tarastin arviointiryhmä*, työn lähtökohtana oli, että investointi- ja elinkeinohankkeet voisivat edetä nykyistä sujuvammin ja nopeammin ympäristönsuojelun tavoitteista tinkimättä. Tarastin arviointiryhmä sai työnsä päätökseen maaliskuussa 2015 ja ehdotti raportissaan kaikkiaan 19 toimenpidettä ympäristömenettelyjen sujuvoittamiseksi. Tarastin arviointiryhmä ehdotti muun muassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja kaavoituksen nykyistä tehokkaampaa yhteensovittamista, ennakkoneuvotteluja koskevien säännösten lisäämistä lainsäädäntöön, lupavollisuuden keventämistä eräiltä osin, sähköisten menettelyjen kehittämistä sekä valituslupajärjestelmän laajentamista. Lisäksi ympäristönsuojelulakiin ehdotettiin lisättäväksi säännökset sähköisestä neuvonnasta kaikissa ympäristölupahankkeissa.

Pian Tarastin arviointiryhmän asettamisen jälkeen ympäristöministeriö päätti jatkaa ympäristönsuojelulain uudistamista (YM038:00/2011). Samalla alkoi ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmas vaihe, jonka toimikaudeksi määriteltiin 1.1.—31.12.2015. Tarastin arviointiryhmän ehdotusten jatkovalmisteltua tehtiin osittain osana tätä uudistushanketta.

Uudistushankkeen kolmannen vaiheen tavoitteena oli arvioida ympäristönsuojelulain muutostarpeita, jotka koskevat:

- lupamenettelyn sujuvoittamista erityisesti asianosaisten kuulemisen ja osallistumisoikeuksien varaamisen osalta;
- ympäristönsuojelulain mukaisten luvanvaraisten laitosten luetteloa tavoitteena nostaa luvanvaraisuuskynnyksiä;
- toimialakohtaisten valtioneuvoston asetusten ja niihin liittyvän rekisteröintimenettelyn käyttöä luvanvaraisuuden sijaan sekä laitosten luvanvaraisuuteen liittyviä lupaviranomaisten toimivaltasäännöksiä;
- eläinsuojien osalta edellytyksiä säätää nyt ympäristölupamääräyksissä ratkaistavista asioista toimialakohtaisessa valtioneuvoston asetuksessa, jonka jälkeen arvioidaan, missä laajuudessa asetukset mahdollistaa eri toimintojen siirtämisen lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn tai mahdollistaa nyt lupamenettelyssä ratkaistavien asioiden määrän rajaamisen.

Uudistushankkeen kolmannessa vaiheessa tuli edellä mainittujen arvioiden pohjalta valmistella tarpeelliset säädös- ja muut ehdotukset. Tässä työssä tuli uudistamishankkeen asettamispäätöksen mukaisesti huomioida Tarastin arviointiryhmän arvio ympäristöhallinnon lupamenettelyiden sujuvoittamiseksi ja tehostamiseksi. Lisäksi oli otettava huomioon muut hankkeet, jotka koskevat ympäristölupamenettelyä ja siihen liittyviä viranomaisia, sekä voimavarojen kehitys aluehallinnon viranomaisissa.

Uudistushankkeen kolmas vaihe jaettiin kolmeen projektiin. Uudistushankkeen kolmannen vaiheen projektin 1 työssä jatkettiin ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseksi tarpeellisten toimien ja muutostarpeiden arviointia ja tehtiin muutosehdotuksia säännöksiin, jotka koskevat tiedottamista, osallistumista, osallistumisoikeuksien varaamista ja asianosaisten kuulemista lupamenettelyssä ja eräitä muita ehdotuksia lupamenettelyn tehostamisesta. Uudistushankkeen kolmannen vaiheen projektin 7 työssä tarkasteltiin ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 1 taulukon 2 mukaista laitosluetteloa ja arvioitiin luettelon toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta ympäristönsuojelun toteutumisen kannalta ja ottaen huomioon lupa- ja valvontaviranomaisten voimavarat. Edelleen projektissa tehtiin ehdotuksia edellä mainittujen toimintojen luvanvaraisuusrajojen nostamisesta ja toimintojen siirtämisestä ympäristönsuojelulain liitteen 2 piiriin rekisteröitäväksi toiminnaksi. Projektissa tehtiin myös ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi, joiden avulla voitaisiin edelleen keventää luvanvaraisuutta (jatkoselvitykset). Uudistushankkeen kolmannen vaiheen projektin 6 työ koski eläinsuojien lupamenettelyn kehittämistä ja erityiskysymyksiä, selvitettiin edellytyksiä säätää nyt lupamääräyksissä ratkaistavista asioista toimialakohtaisessa valtioneuvoston asetuksessa ja tämän selvityksen perusteella arvioitiin edellytyksiä siirtää eläinsuojia lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn tai rajata lupamenettelyssä ratkaistavien asioiden määrää. Lisäksi selvitettiin lupaviranomaisten toimivallanjakoa.

Uudistushankkeen kolmannen vaiheen eri projektien loppuraportit olivat lausunnoilla keväällä 2016. Saadun lausuntopalautteen pohjalta ympäristöministeriössä on päädytty siihen, että eri projektien ehdotuksia toteutetaan vaiheittain. Suuri osa projektien ehdotuksista vaatii vielä perusteellista jatkovalmistelua ja lisäselvityksiä.

Tällä esityksellä toteutetaan sellaisia uudistushankkeen kolmanteen vaiheeseen kuuluvan projektin 7 ehdotuksia, jotka on mahdollista toimeenpanna ilman lisäselvityksiä. Kyse on muuta kuin direktiivilaitoksia koskevan laitosluettelon keventämistoimista.

Tällä esityksellä toteutetaan myös uudistushankkeen kolmannen vaiheen projektin 1 ehdotus, jolla ympäristönsuojelulakiin lisättäisiin hallintolaisissa tarkoitettua viranomaisten neuvontavelvollisuutta täydentävät säännökset. Näissä säännöksissä täsmennetään, millaisia neuvoja luvanhakijalle tulee sähköisen tietojärjestelmän välityksellä pyynnöstä toimittaa.

Esityksessä ehdotetaan myös eräitä eläinsuojien luvanvaraisuuteen liittyviä täsmennyksiä. Ne pohjautuvat eläinsuojien luvanvaraisuuden soveltamisesta saatuihin kokemuksiin, mutta eivät varsinaisesti ole projektin 6 ehdotuksia. Projektin 6 ehdotusten toteuttamista harkitaan erikseen.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö

2.1.1 Ympäristöluvanvaraiset toiminnot ja ympäristölupamenettely

Ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla on oltava ympäristölupa. Ympäristölupaa edellyttävät toiminnot on lueteltu lain liitteessä. Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään liitteen 1 taulukossa 1 (direktiivilaitos) ja taulukossa 2, on oltava lupa. Ympäristölupa on lisäksi oltava 27 §:n 2 momentin mukaan toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta, jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista ja toimintaan, josta saattaa ympäristössä

aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Ympäristönsuojelulain 28 §:ssä säädetään toiminnan luvanvaraisuudesta pohjavesialueilla. Pykälän soveltamisalaan kuuluvien toimintojen osalta luvanvaraisuuden määrittelyyn ei sisälly pilaantumiskäytön arviointia, vaan toimintaan on aina haettava lupa, jos se sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Pykälän 1 momentissa säädetään liitteen 2 mukaisten rekisteröitävien jakeluasemien, asfalttiasemien ja pienten polttolaitosten luvanvaraisuudesta pohjavesialueella. Pykälän 2 momentissa säädetään, että liitteessä 1 ja 2 tarkoitettuun, mutta niitä vähäisempään toimintaan ja liitteessä 2 tarkoitettuun kemiallisen pesulan toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Lisäksi säännös koskee sellaisia rekisteröitäviä toimintoja vähäisempiä toimintoja, jotka on rajattu rekisteröinnin ulkopuolelle.

Pohjavesialue määritellään ympäristönsuojelulain 5 §:n 12 kohdassa. Määritelmän mukaan pohjavesialueella tarkoitetaan geologisin perustein rajattavissa olevaa aluetta, jolla sijaitseva maaperän muodostuma tai kallioperän vyöhyke mahdollistaa merkittävän pohjaveden virtauksen tai vedenoton. Ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen luvantarve pohjavesialueilla ei kuitenkaan koske kaikkia kyseisen määritelmän mukaisia pohjavesialueita, vaan se kohdistuu toimintoihin, jotka sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Tämä käsite vastaa vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 10 b §:n mukaisia 1-luokan ja 2-luokan pohjavesialueita. Mainitun säännöksen mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus luokittelee pohjavesialueet niiden vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella.

Lain 30 §:ssä säädetään liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuudesta. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädetään, että toiminta edellyttää ympäristölupaa, jos se on osa direktiivilaitoksen toimintaa. Lupaa ei tarvita sellaiselle luvanvaraisen laitoksen osalle, joka voidaan rekisteröidä ja joka ei ole osa direktiivilaitosta. Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädetään, että ympäristölupa on oltava, jos toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädetään luvanvaraisuudesta 28 §:n perusteella, kun toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.

Ympäristölupaa haetaan valtion tai kunnan ympäristölupaviranomaiselta. Lupamenettely käsittää varsinaisen lupaharkinnan ja lupapäätöksen antamisen lisäksi muun muassa kuultusmenettelyn ja siihen liittyvän asianosaisten kuulemisen, laissa edellytetyjen ja tarvittavien muiden lausuntojen hankkimisen sekä lupapäätöksestä tiedottamisen. Päätöksessä rajoitetaan lupamääräyksiin toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja niistä johtuvaa ympäristön pilaantumista ja määrätään päästöjen ja vaikutusten tarkkailusta. Lisäksi lupapäätöksessä määrätään tarvittaessa korvauksia päästöistä johtuvasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvista haitoista. Lupaharkinta ja päästömääräykset perustuvat toiminnan luonteen ja sijoituspaikan huomioon ottavaan tapauskohtaiseen harkintaan. Lupapäätöksestä voi valittaa Vaasan hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Lain 7 luvussa säädetään erikseen teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan kuuluvien direktiivilaitosten parasta käyttökelpoista tekniikka koskevasta lupaharkinnasta.

2.1.2 Rekisteröitävät toiminnot ja rekisteröintimenettely

Ympäristönsuojelulain 116 §:ssä säädetään toiminnan rekisteröinnistä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Rekisteröitävät toiminnot on lueteltu lain liitteessä 2. Liitteen 2 mukaan rekis-

teröitäviä toimintoja ovat nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat, asfalttiasemat, polttoaineteholtaan 5—50 megawatin polttolaitokset ja eräät orgaanisia liuottimia käyttävät laitokset (niin sanotut VOC -laitokset).

Liitteen 2 mukaiset toiminnot rekisteröidään tekemällä niistä lain 117 §:ssä tarkoitettua tietoa sisältävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Rekisteröintimenettely on luonteeltaan kirjaamistoimenpide, jossa ei tehdä hallinnollista päätöstä eikä anneta määräyksiä. Käytännössä rekisteröinnin edellytyksenä on, että toiminnalle on toimialakohtaisessa valtioneuvoston asetuksessa säädetty alalla yleisesti noudatettavat ympäristönsuojeluvaatimukset.

Toiminta voidaan aloittaa, kun kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on rekisteröinyt toiminnan tai ilmoituksen jättämisestä on kulunut 90 päivää. Toiminnanharjoittajalle lähetetään tieto rekisteröinnistä.

Toimivaltainen valvontaviranomainen (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) varmistaa valvonnalla, että toiminnassa noudatetaan toimialakohtaisen valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia.

Toimialakohtaisista ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään seuraavissa valtioneuvoston asetuksissa:

- valtioneuvoston asetus asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (846/2012)
- valtioneuvoston asetus nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (444/2010)
- valtioneuvoston asetus polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista (750/2013)
- valtioneuvoston asetus eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten ilmaan johdettavien päästöjen rajoittamisesta (64/2015)

Liitteen 2 mukaista toimintaa ei kuitenkaan aina voida rekisteröidä. Ympäristönsuojelulain 30 §:ssä säädetään tilanteista, joissa liitteen 2 mukainen toiminta edellyttää rekisteröinnin sijasta ympäristölupaa. Mainittua säännöstä on selostettu tarkemmin ympäristöluvanvaraisia toimintoja ja ympäristölupamenettelyä koskevassa tekstiosiossa.

Myös eräät muut kuin liitteessä 2 luetellut toiminnot voidaan rekisteröidä ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaisesti. Kyse on ympäristönsuojelulain 32 §:n 2 momentissa tarkoitetuista eräistä jätteen käsittelytoiminnoista, jotka ovat lähtökohtaisesti luvanvaraisia ja jotka voidaan rekisteröidä ainoastaan, jos toiminnan ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään joko ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella. Tällaisia asetuksia ovat nykytilanteessa valtioneuvoston asetus jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (591/2006) ja edellä mainittu valtioneuvoston asetus asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista.

2.1.3 Viranomaisten neuvontavelvollisuus

Ympäristönsuojelulaissa ei ole erillistä säännöstä ympäristölupamenettelyyn liittyvästä viranomaisten neuvontavelvollisuudesta. Neuvontavelvollisuus perustuu hallintolain (434/2003) 8 §:ään. Hallintolain 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia

koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta. Neuvonnan sisältö voi kohdistua menettelyllisiin kysymyksiin, kuten siihen, miten asia pannaan vireille ja miten siinä on meneteltävä. Neuvonnan sisältö voi kohdistua myös asian sisältöön, kuten asiaan liittyviin muodollisiin vaatimuksiin, viranomaisen noudattamiin käytäntöihin ja vakiintuneisiin tulkintalinjoihin. Neuvoja voidaan myös antaa käsittelyyn liittyvistä seikoista, kuten mahdollisuudesta täydentää asiakirjoja sekä mahdollisuudesta hakea muutosta päätökseen. Arvion saamisesta odotettavissa olevasta käsittelyajasta säädetään myös hallintolain 23 §:n 2 momentissa, jonka mukaan viranomaisen on esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Joissakin erityissäädöksissä on hallintolaissa tarkoitettua neuvontavelvollisuutta täsmentävä säännös. Tällaisesta täsmentävästä neuvontavelvollisuudesta säädetään esimerkiksi lannoitevalmistelaissa (539/2006) ja laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000). Lannoitevalmistelain 13 §:n 3 momentin mukaan elintarviketurvallisuusvirasto on velvollinen antamaan neuvoja lannoitevalmistajalle omavalvontasuunnitelman laatimisesta. Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 5 §:n mukaan sosiaalihuollon henkilöstön on selvitettävä asiakkaalle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa sekä erilaiset vaihtoehdot ja niiden vaikutukset samoin kuin muut seikat, joilla on merkitystä hänen asiaan. Edelleen täsmentävästi säädetään, että selvitys on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön ja merkityksen. Toisin kuin hallintolaki, kyseinen säännös velvoittaa sosiaalihuollon henkilöstöä kertomaan mainitut seikat oma-aloitteisesti ilman erillistä pyyntöä.

2.2 Käytäntö

2.2.1 Ympäristöluvanvaraisten toimintojen määrien kehityksestä valtiolla ja kunnissa

Ympäristöluvanvaraisia toimintoja oli vuoteen 2010 saakka noin 21 000, joista noin 7 000 oli valtion lupaviranomaisen ja 14 000 kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia. Rekisteröintimenettelyn käyttöönotto vuonna 2010 siirsi noin 3 000 toimintaa luvanvaraisuuden piiristä rekisteröinnin piiriin.

Ympäristönsuojelulain uudistuksen ensimmäisessä vaiheessa, joka tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014, luvanvaraisuuden ulkopuolelle rajattiin muun muassa ovi- ja ikkunatehtaat sekä keksitehtaat ja leipomot, joita arvioitiin olleen yhteensä muutamia kymmeniä. Samassa yhteydessä luvanvaraisten laitosten luettelosta poistettiin lähinnä elintarviketeollisuuden toimintoja, muun muassa tärkkelystehtas, hedelmä- tai marjavalmistetehtas, hiivatehtas, mallastehtas ja kahvipaahtimo. Näistä osa saattaa jatkossakin tarvita luvan esimerkiksi orgaanisten liuottimien käytön luvanvaraisuusrajan ylittyessä tai elintarviketeollisuuden direktiivilaitosten luvanvaraisuuden perusteella.

Ympäristönsuojelulain uudistamisen ensimmäisessä vaiheessa laitosluetteloon lisättiin mineraaliöljytuotteita valmistava tehdas ja soveltamisalaa laajennettiin koskemaan myös alle 10 hehtaarin turvetuotantoalueita, joita arvioitiin olevan 250—300 kappaletta. Joidenkin toimintojen luvanvaraisuuskynnystä joko nostettiin (muun muassa puulevyjen valmistus, pintakäsittelylaitokset sekä eräät elintarviketeollisuuden laitokset) tai laskettiin (muun muassa kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä laitos sekä panimo), mutta toimintojen tarkemmista lukumääristä ei ollut arviota niiden kuulussa pääosin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan.

Ympäristönsuojelulain uudistamisen toisessa vaiheessa, joka tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2015, luvanvaraisuus poistettiin kokonaan pienimmiltä karjasuojilta (3 100 kpl) ja turkistarhoilta (200 kpl). Samassa yhteydessä poistettiin YSL 71 §:n mukainen lupamääräysten

tarkistamismenettely. Uudistus vähensi merkittävästi vireille tulevien lupahakemusten määriä sekä valtiolla että kunnissa.

Uudistusten seurauksena luvanvaraisten toimintojen määrän on arvioitu vähentyneen 2010-luvulla noin 6 300:lla noin 14 700:een (valtio 7 000, kunnat 7 700). Uusi syksyn 2016 aikana tehty laskelma osoittaa, että valtion viranomaisten luvittavien ja valvottavien laitosten määrä on nykyään noin 5 100 eli määrässä on laskua edelleen lähes 2 000 laitosta. Muutokseen ovat todennäköisesti vaikuttaneet paitsi lainsäädännön muutokset myös yleinen taloudellinen tilanne.

2.2.2 Ympäristöluvanvaraisten toimintojen toimialakohtainen jakaantuminen kunnissa

Suomen ympäristökeskuksen tekemän selvityksen mukaan (SYKEN raportteja 14/2014) vuonna 2014 enemmistön kuntien toimivaltaan kuuluvista ympäristöluvanvaraisista toiminnoista muodosti eläinsuojat (5623 kpl). Ympäristönsuojelulain uudistuksen toisen vaiheen jälkeen kuntien toimivaltaan kuuluvista eläinsuojista lupavelvollisuudesta poistui 1 päivänä toukokuuta 2015 yhteensä yli puolet.

Toiseksi suurin ryhmä kuntien toimivaltaan kuuluvia ympäristöluvanvaraisia toimintoja oli kemikaalien tai polttoaineiden valmistus, varastointi, käyttö tai käsittely (1964 kpl), josta suurin osa on nestemäisten polttoaineiden jakeluasemia. Nestemäisten polttoaineiden jakeluasemille säädettiin ympäristölupaa kevyempi rekisteröintimenettely vuonna 2010 ja ympäristöluvanvaraisia, mutta rekisteröintikelpoisia jakeluasemia olisi selvityksen mukaan 1536 kpl.

Seuraavaksi suurimmat ryhmät kuntien toimivaltaan kuuluvista ympäristöluvanvaraisista toiminnoista oli maa-ainesten otto (1694 kpl), jätevesien käsittely ja jätehuolto (1112 kpl) ja muut toiminnot (868 kpl), joista merkittävän osan voidaan arvioida olevan ampumaratoja. Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttäviä kuntien toimivaltaan kuuluvia ympäristöluvanvaraisia toimintoja oli samalla tarkasteluhetkellä 162.

Maa-ainesten ottamisen osalta toiminnanharjoittajien ja kuntien hallinnollista taakkaa kevennettiin ympäristönsuojelulain uudistuksen toisessa vaiheessa siten, että 1 päivästä heinäkuuta 2016 maa-ainelupa ja maa-aineksen ottamiseen liittyvä ympäristölupa on käsitelty yhdistetyssä menettelyssä.

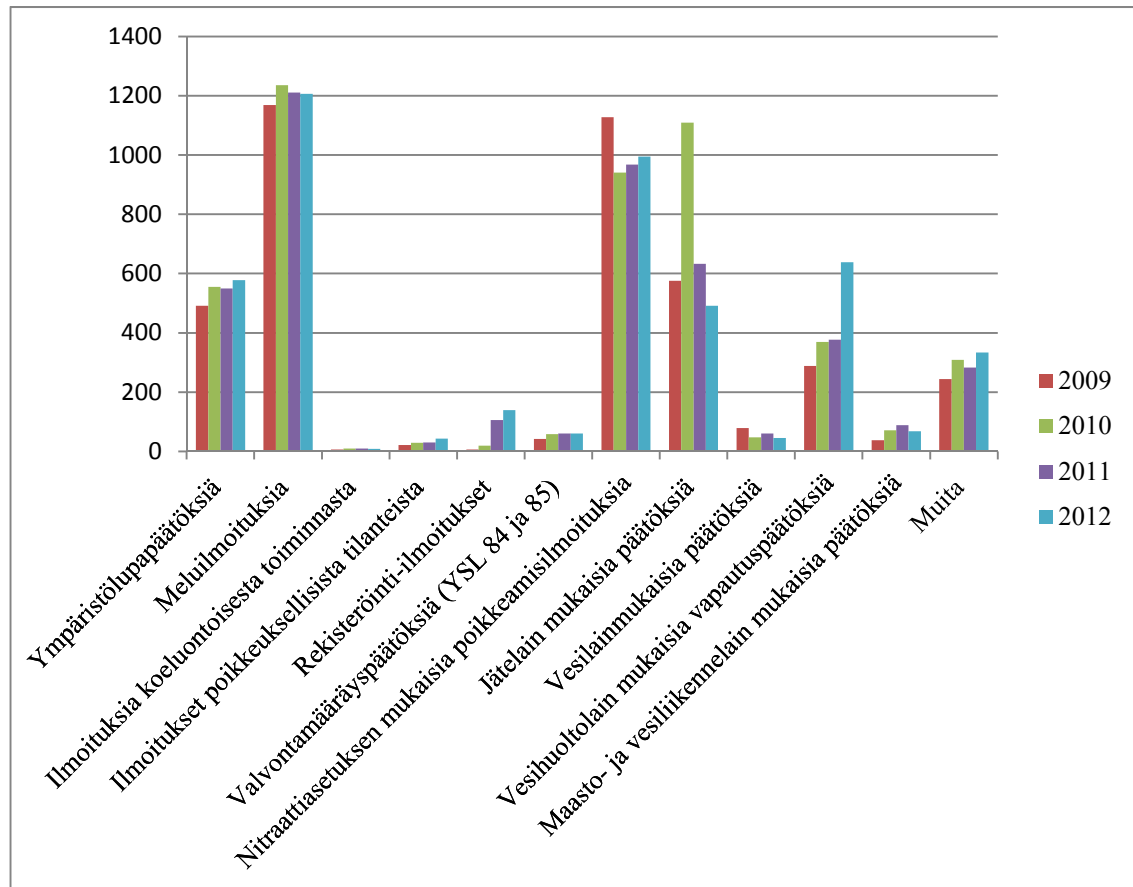
Kuudenneksi suurin ryhmä kuntien ympäristöluvanvaraisista toiminnoista oli energiantuotanto, josta suurin osa polttoainetehoiltaan alle 50 MW:n energiantuotantolaitoksista siirrettiin vuonna 2010 rekisteröintiin. Vuonna 2014 kuntien ympäristölupatoimivaltaan kuuluvista 449 energiantuotantolaitoksesta runsaalla 300 laitoksella oli voimassa oleva ympäristölupa, mutta suurin osa niistä siirtyi rekisteröidyksi toiminnaksi siirtymäsäännöksen nojalla vuoteen 2018 mennessä.

2.2.3 Ympäristönsuojelutehtävien toteuttamiseen liittyvät päätökset ja työajan käyttö kunnissa

Kuntaliiton alkuvuodesta 2013 kunnille tehdyllä kyselyllä (Kuntien ympäristönsuojelun hallintokysely 2013, kuntaliiton verkkojulkaisu) pyydettiin tiedot vuosina 2009—2012 kunnissa tehtyjen ympäristölupapäätösten ja käsiteltyjen ilmoitusten lukumäärästä (kuva A1). Tavoitteena oli saada kattavasti tietoa kuntien ympäristöhallinnon nykytilasta ja verrata tietoja aiempien kyselytuloksiin. Vastaava kysely on toteutettu vuodesta 1996 lähtien noin neljän vuoden välein. Kyselyn vastausprosentti oli 60 vuonna 2013. Arvio on tehty täydentämällä saadut vastaukset laskennallisesti yksikkökokoryhmittäin vastaamaan 100 prosenttia kyseisen ryh-

män yksiköistä. Saatujen vastausten perusteella myös arvioitiin ympäristönsuojelun viranomaisen päätösten kokonaismäärä.

Tulosten perusteella kaikkien ympäristölupiin ja ilmoituksiin liittyvien päätösten määrä on kunnissa pysynyt jokseenkin samana viimeiset yhdeksän vuotta. Pitkänajan keskiarvo vuodesta 2004 lähtien on arvion mukaan noin 8 000—8 500 päätöstä vuosittain. Erialaisten päätösten määrät ovat myös pysyneet suunnilleen samansuuntaisina. Ympäristöviranomaisen tehtävien lisäksi hoidettavien muiden tehtävien määrä on pysynyt alle 50 000 asukkaan yksiköissä jokseenkin samana tai pienentynyt verrattuna vuoden 2009 kyselyyn. Sen sijaan tätä suuremmissa yksiköissä muiden tehtävien määrä on jonkin verran kasvanut. Myös ajankäyttö ympäristönsuojeluviranomaisen eri tehtäviin on pysynyt melko muuttumattomana.

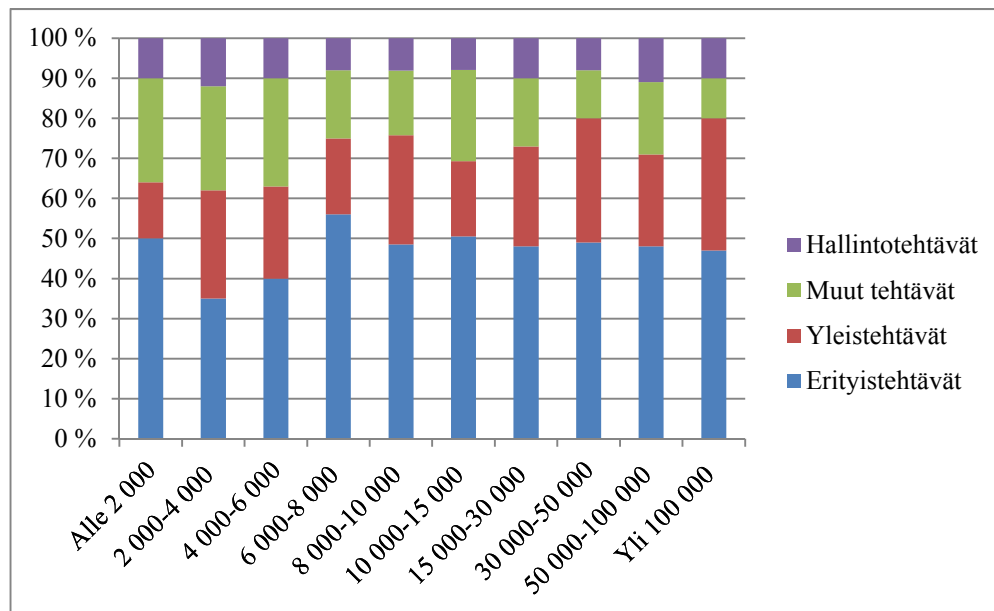
Kuva A1. Kuntien ympäristölupapäätökset ja ilmoitukset 2009—2012

Taulukon ”muita” -kohta sisältää päätösasioita, joista suurimman osan muodostivat maa-aines- ja maisematyölupapäätökset sekä ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamispäätökset.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät voidaan jakaa luonteeltaan neljään eri ryhmään. Ensimmäinen ryhmä on erityistehtävät, jotka ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelu-, jäte-, vesi-, vesihuolto, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa säädettyjen päätös- ja lupa-asioiden valmistelu, päätösten valvonta, muu valvonta (yleinen

laillisuusvalvonta). Toinen ryhmän on yleistehtävät, joita ovat ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ympäristönsuojelun yleinen ohjaus, neuvonta ja tiedotus, osallistuminen kaavojen valmisteluun muun muassa työryhmissä; lausunnot muille viranomaisille ja yhteisöille (esim. kaavoitus), yhteistyötehtävät eri viranomaisten ja yhteisöjen kanssa. Kolmas ryhmä on muut tehtävät, joita ovat ympäristönsuojeluun liittyvät tai tätä sivuavat tehtävät, jotka kuuluvat ympäristönsuojelusta vastaavalle yksikölle kuten muun muassa toimiminen leirintäalueviranomaisena, kemikaalivalvontaviranomaisena ja maa-ainesten oton lupa- ja valvontaviranomaisena, kaavoitus, tekninen toimi, rakennusvalvonta ja jätehuollon viranomaistehtävät. Neljäs ryhmä on hallintotehtävät, jotka ovat kunnan yleishallintoon liittyvät tehtävät kuten talous- ja henkilöstöasiat.

Vuonna 2012 kunnat käyttivät keskimäärin 46 prosenttia työajastaan erityistehtäviin, 24 prosenttia yleistehtäviin, 20 prosenttia muihin tehtäviin ja 10 prosenttia hallintotehtäviin (kuva A2).

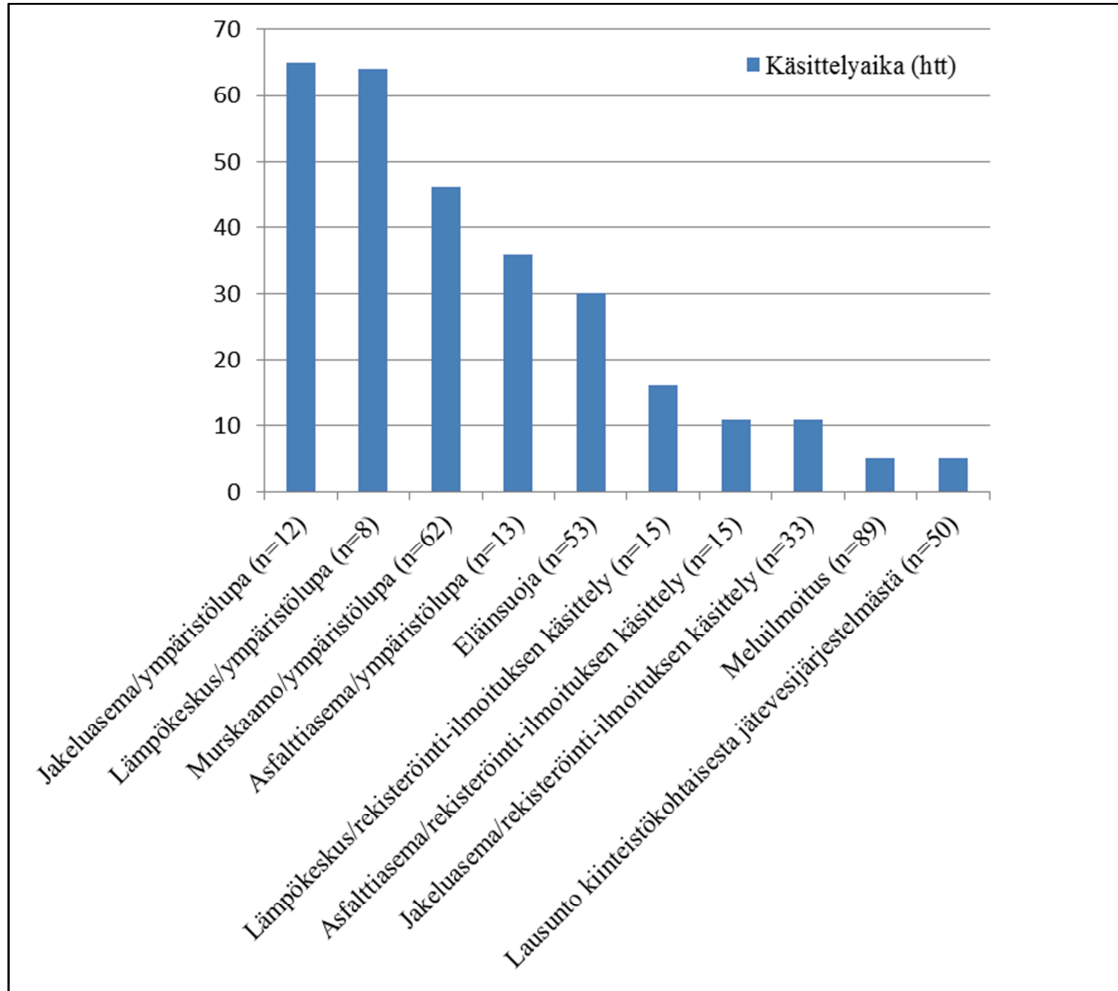

Kuva A2. Kuntien työajankäyttö (%) eri tehtäväkokonaisuuksiin kuntakoon mukaan vuonna 2012

Kuntaliiton hallintokyselyssä 2013 vastaajat arvioivat ympäristönsuojeluviranomaisen erityistehtäviin käytetyn työajan jakautumista lupa- ja päätösasioihin, lupien ja päätösten valvontaan sekä muuhun valvontaan (yleinen laillisuusvalvonta). Tulosten perusteella vähiten aikaa lupa- ja päätösasioihin kuluu suurissa yli 50 000 asukkaan yksiköissä ja eniten aikaa sitä vastoin kuluu näissä kunnissa lupien ja päätösten valvontaan. Muiden kuin lupien ja päätösten valvontaan kuluu erityistehtävistä keskimäärin neljännes työajasta. Lupa- ja päätösasioihin kuluva aika on 52 prosenttia. Muiden kuin lupien ja päätösten valvontaan kuluva aika on 24 prosenttia. Lupien ja päätösten valvontaan kuluva aika on noin 24 prosenttia.

Kyselyn tulosten perusteella ympäristönsuojeluviranomaisen kuluu eniten aikaa jakeluasemien ja lämpökeskusten ympäristölupien käsittelyyn (kuva A3). Yksittäisistä tehtävistä vähiten aikaa kuluu meluilmoitukseen ja lausuntoon kiinteistökohtaisesta jätevesijärjestelmästä. Vasta-

usten hajonta oli erityisesti ympäristöluvuissa huomattava käsiteltävien tilanteiden erilaisuuden vuoksi.

Kuva A3. Ympäristölupaan tai päätöksen käytetty käsittelyaika (keskiarvo, htt) vuonna 2012

2.2.4 Muiden kuin direktiivilaitosten luvanvaraisuuden keventämiseen liittyviä selvityksiä

Ympäristönsuojelulain uudistamishankkeen kolmannen vaiheen projektissa 7 tarkasteltiin muiden kuin direktiivilaitosten ympäristöluvanvaraisuuden keventämistä (lain liitteen 1 taulukon 2 mukaiset toiminnot) tietyin rajauksin. Tarkastelusta oli projektin toimeksiannossa rajattu pois eläinsuojien lupakäsittelyyn liittyvien muutosten valmistelu, jota projekti 6 käsitteli. Projekti ei myöskään käsitellyt energiantuotantolaitosten lupamenettelyn keventämistä, koska osa niistä on jo siirtynyt rekisteröintiin ja Euroopan unionin tietyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annetun direktiivin (2015/2193/EU) kansallinen täytäntöönpano alkaa syksyllä 2016, jolloin asiaa tarkastellaan energiantuotantolaitosten osalta. Jätteen ammattimaisen tai laitospäiväisen käsittelyä koskevan

luvanvaraisuuden keventäminen oli myös rajattu pois tarkastelusta, koska niiden luvanvaraisuutta arvioidaan erillisissä hankkeissa ympäristöministeriössä.

Projekti kuuli eri tahojen näkemyksiä eräiden lain liitteen 1 taulukon 2 mukaisten toimintojen ympäristövaikutuksista ja lupamenettelyn muuttamis- ja keventämistoimista. Toiminnot valittiin erityisesti sillä perusteella, että niitä on lukumääräisesti paljon ja lupamenettelyn keventämiseen tähtäviä selvityksiä on tehty, luvanvaraisuudesta poistaminen tai lupakynnyksen nostaminen on ollut esillä tai rekisteröinti-menettely on otettu käyttöön osassa toimintoja. Kuulemisen kohteiksi valitut toimialat olivat kivenmurskaus, yhdyskuntajätevedenpuhdistamot, elintarviketeollisuus, kemikaalivarastot, orgaanisia liuottimia käyttävät toiminnot, kalankasvatus, kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat sekä satamat. Lisäksi projekti kuuli kokemuksia rekisteröintimenettelystä (pienet polttolaitokset, jakeluasemat ja asfalttiasemat).

Lisäksi ympäristöministeriö teetti projektin työn tueksi Suomen ympäristökeskuksessa selvityksen ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 luvanvaraisten toimintojen ympäristövaikutuksista ja niiden merkittävyydestä. Hankkeessa käytiin läpi yhteensä noin 70 lupapäätöstä ja niiden perusteella tunnistettiin laitosluettelon kunkin toiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset. Lisäksi selvitettiin toimialojen päästöt ilmaan ja vesiin vuonna 2013. Päästötiedot kattoivat myös ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 mukaiset direktiivilaitokset.

Projektin 7 työssä tarkasteltuja toimintoja oli yhteensä noin 5 900 eli 40 prosenttia kaikista ympäristöluvanvaraisista toiminnoista. Lukumääräisesti merkittävimmät toimialat tai toiminnot olivat malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto (3 200—3 300), ampumaradat (noin 800), yhdyskuntajätevedenpuhdistamot (412), liikenne (370), elintarvikkeiden tai rehujen valmistus (340), kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat (noin 300), kalankasvatus (noin 288) sekä metalliteollisuus (noin 250). Projektin tarkastelun ulkopuolelle jäi näin ollen yhteensä noin 8 800 toimintoa, joista direktiivilaitoksia oli noin 1 000, polttoainetehtaan 5—50 megawatin energiantuotantolaitoksia noin 900, eläinsuojia noin 4 400 sekä jätteen ammattimaista ja laitosmaista käsittelyä koskevia toimintoja noin 2 500.

Luvanvaraisuuden keventämiseksi projekti ehdotti, että ympäristöluvanvaraisuus poistetaan tietyiltä vähäisiä ympäristövaikutuksia aiheuttavilta toiminnoilta. Osa poistoista koskee toimintoja, joiden merkittävimmät ympäristövaikutukset aiheutuvat luvanvaraiselle yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle johdettavista jätevesistä. Kemikaali- ja polttonesteväestöjen ympäristöluvanvaraisuudesta ehdotetaan luovuttavaksi siten, että ympäristönsuojeluväestöjen täytyminen varmistetaan muilla keinoin yhdessä lupamenettelyssä. Eräiden toimintojen luvanvaraisuuskynnystä ehdotetaan muutettavaksi ja tiettyjen toimintojen siirtämistä rekisteröintimenettelyyn.

Projekti tunnisti ympäristölupamenettelyn keventämiseksi myös useita jatkoselvitystarpeita. Niistä on jo osa aloitettu tätä hallituksen esitystä laadittaessa:

- selvitys mahdollisuuksista ottaa käyttöön lupamenettelyn korvaava uusi keveämpi ennakkovalvontamenettely;
- selvitys naapurusoikeudellisen luvantarveperusteen soveltamisesta ympäristölupamenettelyssä ja asiaan liittyvistä keventämismahdollisuuksista;
- selvitys ampumaratojen ympäristöluvanvaraisuuden keventämismahdollisuuksista; sekä
- selvitys pienten yhdyskuntajätevedenpuhdistamojen luvanvaraisuuden keventämisestä.

Mainittujen selvitysten johtopäätösten perusteella mahdollisesti toteutettavat säädösmuutokset valmistellaan erikseen. Lisäksi vuonna 2017 on tarkoitus aloittaa eräitä muita projektin 7 ehdottamia selvityshankkeita, kuten kemikaalivarastojen ympäristöluvanvaraisuuden keventäminen.

2.2.5 Viranomaisten neuvontavelvollisuuden toteuttaminen ympäristölupamenettelyssä

Viranomaiset ovat toteuttaneet hallintolain 8 §:n mukaista neuvontavelvollisuuttaan yksilöidysti luvanhakijalle annettavin neuvoin sekä laajemmalle kohdeyleisölle kohdistetuin neuvoin. Yksittäiselle luvanhakijalle neuvoja on annettu esimerkiksi vastaamalla puheluihin ja sähköposteihin. Suuremmissa hankkeissa on myös järjestetty tapaamisia luvanhakijan ja viranomaisten välillä, joiden tarkoituksena on ollut muodostaa luvanhakijalle kokonaiskuva hankkeen edellyttämistä luvista, siihen liittyvistä menettelyistä sekä hakemuksilta edellytettävästä sisällöstä. Tällainen ennakkoneuvottelu on hallintolain 8 §:n mukaista neuvontavelvollisuutta laajempaa palvelua.

Laajemmalle joukolla tuotettu hallintolain 8 §:n mukainen neuvonta sekä hallintolain 7 §:n 2 momentin ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 20 §:n 2 momentin mukaisen tiedottamisvelvollisuuden toteuttaminen on käsittänyt erilaisten oppaiden, mallien ja usein esitettyihin kysymyksiin tehtyjen vastausten julkaisemisen viranomaisen verkkosivuilla. Ympäristöhallinnon verkkosivuilla on myös tuotettu valmiita hakemuslomakkeita ja oppaita yleisimpien ympäristöluvanvaraisten hanketyyppien osalta. Kattavatkaan hakemusmallit eivät monissa tapauksissa korvaa luvanhakijan riittävää asiantuntemusta, mikä toisinaan edellyttää konsultin käyttämistä.

2.3 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

2.3.1 Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyyn liittyvästä lainsäädännöstä eräissä maissa

Ruotsi

Ympäristöluvantarpeesta säädetään ympäristökaaren (miljöbalk 1998:808) 9 luvussa, jota täsmentää ympäristölupaharkinta-asetus (miljöprövningsförelöningen 2013:251) sekä asetus ympäristölle vaarallisista toiminnoista ja terveydensuojelusta (förelöning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 1998:899). Luvanvaraisten laitosten luettelo ei ole tyhjentävä. Suomen ja Ruotsin järjestelmät eivät kuitenkaan ole vertailukelpoisia ainoastaan luvantarvekynnyksen osalta. Ruotsissa luvantarvekynnyksen alapuolella on raja-arvot, milloin hankkeesta tulee ilmoittaa viranomaisille. Ruotsissa käytössä oleva ilmoitusvelvollisuus vastaa läheisemmin Suomen ympäristölupamenettelyä kuin rekisteröintimenettelyä. Ilmoituksessa hankkeesta vaadittavat selvitykset lähestyvät kattavuudeltaan Suomessa ympäristölupahakemukselta edellytettäviä selvityksiä. Osin vaadittavat selvitykset voivat olla jopa yksityiskohtaisempia, kuin Suomessa ympäristölupahakemukselta edellytetään, ilmoituksen yhteydessä saatetaan vaatia myös pienimuotoinen ympäristövaikutusten arviointi. Ilmoituksen johdosta kunnan ympäristö- ja terveysviranomaisen on kuultava asianosaisia sekä sektoriviranomaisia ja annettava toiminnanharjoittajalle määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ilmoitusvelvollisuuden johdosta tehtävä päätös on muutoksenhakukelpoinen. Lisäksi Ruotsin lainsäädäntö tunnistaa erillisen ryhmän toimintoja, joita kunnan terveys- ja ympäristönsuojeluviranomaisen tulee tarkkailla, mutta näitä toimintoja ei tarvitse rekisteröidä. Viranomaisilla on ollut vaikeuksia muodostaa kokonaiskuvaa näiden toimintojen määrästä ja laajuudesta sekä arvioida niiden ympäristölle tuottamia vaikutuksia ja riskejä.

Ilmoitusvelvollisuuden kynnsarvot asettuvat Ruotsissa pääasiallisesti vertailukelpoiseen suuruusluokkaan Suomessa lupavelvollisuuden tuottaviin kynnsarvoihin nähden. Esimerkiksi kevytbetonin tuotannossa ilmoitusvelvollisuuden kynnsarvo on kuudesosa Suomen voimassaolevasta lupavelvollisuuden kynnyksestä. Samoin pellettien puristamisen kynnsarvo on selvästi alempi kuin Suomessa, eikä viilutehtaiden kapasiteetille ole kynnsarvoa. Pelastushelikoptereiden lentopaikat ovat ilmoitusvelvollisia samoin kuin muutkin lentopaikat, jos niiltä tehdään yli 500 lentoa vuodessa. Autopesuloiden kynnsarvo määräytyy pestävien autojen määrän mukaan samoin kuin varikoiden kynnsarvo riippuu käsiteltävien ja varastoitavien polttoaineiden määrästä.

Saksa

Saksan ympäristönsuojelulainsäädäntö on osin jopa hajanaisempaa kuin Suomessa esimerkiksi siltä osin, että yksittäisen hankkeen toteuttaminen voi vaatia erikseen Suomen ympäristölupaa ja vesilupaa vastaavat luvat. Saksan immissiosuojelulaki (Gesetz zum Schutz vor schädlichen Umwelteinwirkungen durch Luftverunreinigungen, Geräusche, Erschütterungen und ähnliche Vorgänge) tuntee kevyemmän ja raskaamman ympäristölupamenettelyn, joista raskaampaa sovelletaan lähinnä teollisuuspäästödirektiivin mukaisiin laitoksiin. Jos kevyempään lupamenettelyyn kuuluvat toiminnot muodostavat isomman yhtenäisen kokonaisuuden tai edellyttävät ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, niihin sovelletaan raskaampaa lupamenettelyä. Ympäristöluvanvaraisuus määritellään tyhjentävästi immissiosuojelulain täytäntöönpanemiseksi annetun neljännen asetuksen (Vierte Verordnung zur Durchführung des Bundes-Immissionsschutzgesetzes) liitteen 1 luettelossa mainitun laitoksen kapasiteetin perusteella. Ympäristölupamenettelyn soveltamisalaan kuulumattomille hankkeille voidaan antaa erillisiä määräyksiä. Ainoastaan melupäästöjä aiheuttavat hankkeet, kuten helikopterilentopaikat on vapautettu lupavelvollisuudesta. Saksassa kapasiteettiin perustuvissa lupakynnyksissä on Suomeen verrattuna vaihtelua molempiin suuntiin. Esimerkiksi kevytbetonin valmistus ei edellytä Saksassa ympäristölupaa, mutta puupellettien puristamisessa luvanvaraisuuden kynnsarvona on 10 000 tonnia vuodessa. Samoin esimerkiksi joidenkin elintarvikkeiden valmistuksella, kuten kahvinpaahtimoilla tai murojen valmistuksella, oli Suomessa aiemmin korkeampi lupakynnys kuin Saksassa. Näiden toimintojen luvanvaraisuus on sittemmin kokonaan poistettu Suomessa. Vaikka eläinsuojien kynnsarvot ovat huomattavasti Suomea korkeammat, teurastamoiden kynnsarvot ovat puolestaan alemmat.

Ranska

Ranskan ympäristökoodin (Code de l'environnement) kirjassa V pilaantumisen torjunta, riskit ja häiriöt (Prévention des pollutions, des risques et des nuisances) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot on jaoteltu luvanvaraisiin (autorisation), rekisteröintivelvollisiin (enregistrement), kahteen eri ilmoitusvelvolliseen ryhmään (déclaration avec contrôle sekä déclaration) ja muihin (non classe). Varsinaiseen ympäristölupavelvollisten ryhmään kuuluu teollisuuspäästödirektiivin ja Seveso III -direktiivin mukaiset laitokset. Laitoksen rekisteröintimenettely vastaa kevennettyä ympäristölupamenettelyä. Rekisteröintimenettelyssä prefekti, joka toimii myös ympäristölupaviranomaisena, suorittaa esimerkiksi julkisen kuulemisen ja vielä myöhemmässä vaiheessa vaikutusalueen kuntien kuulemisen. Ilmoitusvelvollisista toiminnoista on ilmoitettava viranomaisille, ja niihin voi liittyä erityistä valvontaa, mutta ei lupaharkintaa. Eräät rekisteröintivelvollisuuden kynnsarvoista Ranskassa ovat joiltain osin vertailukelpoisia Suomen lupavelvollisuuden kynnsarvojen kanssa, mutta esimerkiksi varikkojen lupakynnys ei määräydy ajoneuvojen määrän, vaan hallin tilavuuden perusteella. Samoin betonin valmistamisessa lupakynnys määritellään kivenmurskaamon moottorin tehon perusteella. Lisäksi lupa- tai rekisteröintivelvollisuus saattaa aiheuttaa esimerkiksi autorenkaiden tai syytyvien aineiden, kuten paperin ja pahvin varastomäärän perusteella.

2.3.2. Lupa- ja rekisteröintivelvoitteita koskevasta EU-lainsäädännöstä

Teollisuuspäästädirektiivi

Teollisuuspäästädirektiivi annettiin vuonna 2011. Teollisuuspäästädirektiivin mukaiset luvanvaraisuutta koskevat säännökset tuli saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 7 päivänä tammikuuta 2013, mutta käytännössä suurin osa luvanvaraisuutta koskevista velvoitteista johtui jo aiemmin voimassa olleista direktiiveistä. Teollisuuspäästädirektiivi yhdisti ja uudisti useita direktiivejä, joista keskeisin oli suuria ja keskisuuria teollisuuslaitoksia koskeva IPPC-direktiivi. Teollisuuspäästädirektiivi määrää lupavelvollisiksi direktiivin liitteessä 1 tarkoitettujen laitokset. Teollisuuspäästädirektiivin mukaiset luvanvaraiset toiminnot on määritelty Suomessa ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 1. Direktiivissä on lisäksi erityissääntelyä, polttolaitoksille, jätteenpolttolaitoksille ja rinnakkaispolttolaitoksille sekä eräille orgaanisia liuottimia käyttäville toiminnoille. Erityissääntelyn kohteena olevat eräät orgaanisia liuottimia käyttävät laitokset ovat teollisuuspäästädirektiivin mukaan vähintään rekisteröitävä viranomaiselle.

Keskisuurten polttolaitosten direktiivi

Tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2015/2193/EU, jäljempänä *MCP-direktiivi*, annettiin loppuvuodesta 2015 ja se tulee saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä loppuvuodesta 2017. Direktiivin tavoitteena on vähentää sellaisten polttolaitosten ilman joutuvia päästöjä, jotka eivät kuulu teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaan. MCP-direktiivin mukaan jäsenvaltion on vaadittava lupa tai rekisteröitävä polttoaineteholtaan vähintään yhden megawatin mutta alle 50 megawatin polttolaitokset polttoainetyypistä riippumatta 2 artiklan 3 kohdassa säädettyin poikkeuksin. Polttoaineteholtaan yli 5 MW laitokset on rekisteröitävä viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2024 ja 1–5 MW laitokset viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2029. MCP-direktiivin mukaiset päästöraja-arvot tulevat voimaan eräin poikkeuksin olemassa oleville laitoksille vuosi sen jälkeen, kun laitoksen toiminnalle on myönnetty lupa tai se on rekisteröity. Uusien 20 päivänä joulukuuta 2018 jälkeen käyttöönotettujen polttolaitosten on alusta alkaen noudatettava MCP-direktiivin mukaisia päästöraja-arvoja.

Jätedirektiivi

Jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, jäljempänä *jätedirektiivi*, tuli saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä loppuvuodesta 2010. Direktiivissä säädetään muun muassa jätteiden hyödyntämistä, loppukäsittelyä ja jätehuoltoa koskevista keskeisistä vaatimuksista. Jätedirektiivi edellyttää yrityksiltä ja laitoksilta, jotka käsittelevät jätettä, viranomaisen myöntämän luvan. Jätedirektiivin 24 artikla mahdollistaa poikkeamisen luvanvaraisuudesta vaarattoman jätteen loppukäsittelyssä tuotantopaikalla sekä jätteen hyödyntämisessä. Lisäksi jätedirektiivi edellyttää jätteen ammattimaista keräilyä, kuljetusta, välittämistä ja kauppaa harjoittavilta rekisteröitymisjärjestelmää. Jätedirektiivin edellyttämä lupajärjestelmä on toteutettu Suomessa ympäristölupajärjestelmällä ja rekisteröitymisjärjestelmä jätelain mukaisella jätehuoltorekisterillä. Jätteen ammattimaisen tai laitoksen käsittelyn ympäristöluvanvaraisuus on määritelty ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 alakohdassa f.

Yhdyskuntajätevesidirektiivi

Yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettu neuvoston direktiivin 91/271/ETY, jäljempänä *yhdyskuntajätevesidirektiivi*, tuli saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä jo Suomen liittyessä

Euroopan unioniin. Direktiivissä säädetään yhdyskuntien vesihuollon järjestämisvelvollisuudesta. Direktiivin 11 artikla edellyttää jäsenvaltioilta, että teollisuusjätevesien johtamista yhdyskuntien jätevedenpuhdistamoihin säädellään säädöksin tai viranomaisen myöntämin erityislavin direktiivin liitteen I kohdassa C säädetyin edellytyksin. Teollisuusjätevesillä tarkoitetaan yhdyskuntajätevesidirektiivin 2 artiklan 3 kohdan mukaan teollisuustuotantoon ja muihin elinkeinon harjoittamiseen käytettyjen kiinteistöjen jätevettä, joka ei ole talousjättevettä tai hulevettä. Talousjätevedeksi luetaan 2 kohdan mukaan asuntojen ja laitosten jätevedet, jotka ovat pääosin peräisin ihmisten aineenvaihdunnasta ja kotitalouden toimista. Yhdyskuntajätevesidirektiivin edellyttämä lupajärjestelmä on toteutettu Suomessa ympäristönsuojelulain liitteessä 1 riittävän kattavasti määritellyillä toiminnoilla.

Vesipuidedirektiivi

Yhteisön vesipolitiikan puitteista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY, jäljempänä *vesipuidedirektiivi*, tuli saattaa voimaan kansallisesti loppuvuodesta 2003. Vesipuidedirektiivin tavoitteena oli suojella ja ennallistaa vesiä niin, että unionissa saavutetaan vähintään hyvä vesien tila vuoteen 2015 mennessä. Suomi ei päässyt direktiivin tavoitteeseen ja uusi tavoite vesien hyvän tilan saavuttamisesta on asetettu vuoteen 2021 tai 2027. Direktiivin 11 artiklan 3 kohdassa edellytetään vähimmäisvaatimuksina jäsenvaltioiden ryhtyvän tiettyihin perustoimenpiteisiin direktiivin 4 artiklassa tarkoitettujen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Direktiivin 11 artiklan 3 kohdan g alakohdassa edellytetään vesistöjen pilaantumista aiheuttavien pistekuormituspäästöjen ennalta tapahtuvaa sääntelyä. Tällaiseksi sääntelyksi voidaan hyväksyä pilaavien aineiden veteen pääsyn kieltäminen, lupajärjestelmä tai rekisteröintimenettely, joka perustuu sitoviin määräyksiin ja jossa yhteydessä määrätään pilaantumista aiheuttavien aineiden hallinnasta. Säännös on pantu Suomessa toimeen ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohtein mukaisella luvanvaraisuudella.

2.4 Nykytilan arviointi

2.4.1 Luvanvaraisuuden keventäminen osana ympäristölupamenettelyn sujuvoittamis- ja keventämistoimia

Ympäristölupamenettelyn sujuvoittamista ja keventämistä edistäviä toimia on toteutettu jo kahden hallituskauden aikana. Ympäristöluvanvaraisuutta on kevennetty poistamalla joitain toimintoja luvanvaraisuudesta, nostamalla joidenkin toimintojen luvanvaraisuuskynnyksiä sekä siirtämällä osa toiminnosta luvanvaraisuuden piiristä hallinnollisesti kevyempään rekisteröintimenettelyyn. Ympäristölupien käsittelyä on tehostettu muun muassa ympäristölupien tarkistusmenettelystä luopumalla.

Uusien sujuvoittamis- ja keventämistoimien selvittämistä on jatkettu osana ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmatta vaihetta, osin pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan perustuen ja sen tavoitteita toteuttaen. Yksi hallitusohjelman kärkihankkeista on säädösten sujuvoittaminen. Kyse on koko valtioneuvostolle asetetusta yleisestä tavoitteesta purkaa sääntelyä ja keventää hallinnollista taakkaa. Osana tätä kärkihanketta sujuvoitetaan myös lupa- ja valitusprosesseja. Lisäksi hallitusohjelman mukaan teollisuuden kustannukset ja kuntien tehtävät eivät saa kasvaa sekä EU-lainsäädännön kansallisessa täytäntöönpanossa on vältettävä lisäsääntelyä.

Uusien sujuvoittamis- ja keventämistoimien tunnistaminen on lähtökohtaisesti haastavaa. Toimet eivät saisi vaarantaa ympäristönsuojelun tasoa ja perustuslaissa turvatut kansalaisten osallistumisoikeudet on huomioitava (erityisesti HE 100/2009 vp ja sen eduskuntakäsittelyyn liittyvä aineisto eli YmVM 1/2010 vp ja PeVL 23/2009). Lisäksi edellytetään toimien koko-

naisvaikutusten arviointia (Tarastin arviointiryhmän raportti). Esimerkiksi luvanvaraisuuden poistaminen ja toiminnan siirtäminen rekisteröintimenettelyyn ei kokonaan poista hallinnollista taakkaa, vaan siirtää painopisteen ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan. Luvanvaraisuuskynnysten nostaminen puolestaan saattaa johtaa siihen, että luvanvaraisuus säilyy edelleen naapuruuksuhdeperusteella, taikka vesistön- tai pohjaveden pilaantumisvaaran perusteella.

Luvanvaraisuutta voidaan keventää vain toiminnoilta, joilta EU- lainsäädäntö ei nimenomaisesti vaadi lupamenettelyä. Toisin sanoen keventämistoimet voivat kohdistua vain muihin kuin direktiivilaitoksiin eli ympäristönsuojelulain liitteessä 1 taulukossa 2 lueteltuihin toimiin, joiden osalta toimivalta jakautuu valtion ja kunnan lupa- ja valvontaviranomaisen kesken. Pääosa toiminnoista kuitenkin kuuluu kuntien toimivaltaan.

Yleisenä periaatteena on pidetty, että keventämistoimia kannattaa kohdistaa erityisesti toimiin, joita on valtakunnallisella tasolla lukumääräisesti paljon ja joiden ympäristövaikutukset ovat vähäiset. Lisäksi rekisteröintimenettelyyn siirrettävien toimintojen osalta lisäedellytyksenä on pidetty sitä, että toiminnoille asetetut ympäristölupamääräykset ovat pitkälti samankaltaisia. Näiden tietojen kartoittaminen edellyttää lähtökohtaisesti kattavia tilastotietoja. Nykytilanteessa kaikkien kansalliseen laitosluetteloon (liitteen 1 taulukko 2) kuuluvien toimintojen lupa- ja päästötietoja ei kuitenkaan ole kootusti saatavilla. Tämä vaikeuttaa ja hidastaa luvanvaraisuuden keventämismahdollisuuksien arviointia. Nykytilanteessa valtion toimivaltaan kuuluvien toimintojen lupa- ja päästötiedot tallennetaan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YSL 222§ ja 223 §), mutta kuntien toimivaltaan kuuluvien toimintojen osalta vastaavat tiedot joudutaan kokoamaan erillisselvityksillä kunnista.

Valtakunnallisesti kattavien lupa- ja päästötietojen tarpeeseen kiinnitettiin huomiota jo ympäristönsuojelulain uudistamisen ensimmäisessä vaiheessa täsmentämällä ympäristönsuojelun tietojärjestelmää koskevaa sääntelyä. Tietojärjestelmän sisältöä ja tallennusvastuuta koskevassa sääntelyssä (YSL 222§ ja 223 §) huomioitiin aikaisempaa selkeämmin tavoite saada kuntien omiin järjestelmiin tallennetut ympäristölupa- ja päästötiedot osaksi valtakunnallista ympäristönsuojelun tietojärjestelmää. Lisäksi lakiin otettiin nimenomainen siirtymäsäännös (240 §), jolla annettiin kunnille mahdollisuus sopeuttaa omat tietojärjestelmänsä täsmennettyyn tietojen tallettamisvastuuseen. Pitkän tähtäimen tavoitteena siis on, että mainittujen säännösten perusteella sekä valtion että kuntien lupa- ja päästötiedot koottaisiin samaan valtakunnalliseen tietojärjestelmään. Suomen ympäristökeskuksessa on parhaillaan käynnissä selvitystyö, jonka tavoitteena on kerätä tiedot kuntien lupa- ja valvontatoimivaltaan kuuluvista toiminnoista sekä niille myönnettyistä ympäristölupapäätöksistä.

Useiden kansalliseen laitosluetteloon (liitteen 1 taulukko 2) kuuluvien toimintojen luvanvaraisuuden keventämismahdollisuuksia on selvitetty joko osana ympäristönsuojelulain uudistamishankkeen kolmatta vaihetta tai jossain muussa yhteydessä. Selvitystyö myös jatkuu erillisprojekteissa tai -hankkeissa.

Tämä hallituksen esitys koskee vain eräitä luvanvaraisuuden keventämistoimia. Muita toimia harkitaan ja toteutetaan vaiheittain sitä mukaan, kuin asiaan liittyviä selvityksiä valmistuu.

2.4.2 Viranomaisten neuvontavelvollisuuden toteuttaminen

Ympäristölupamenettely on luvanhakijoiden keskuudessa koettu hitaaksi. Osaltaan käsittelyn hitaus on johtunut puutteista hakemusten laadussa. Ympäristönsuojelulain 39 §:n 3 momentin mukaan ympäristölupahakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Säännös ei konkretisoi täsmällisemmin, minkä tasoista asiantuntemusta hakemuksen laatijalta vaaditaan. Luvanhakijat vaihtelevat suurimmista teollisista toimijoista yhden tai kahden hengen yrityk-

siin. Jälkimmäisiä ovat suurin osa eläinsuojan ympäristölupaa tarvitsevista maanviljelijöistä. Tällöin myös odotukset eri hakijoiden välillä vaihtelevat siitä, minkä tasoista neuvontaa hakijalle on annettava ja onko hakemuksen valmistelussa tarpeen käyttää ulkopuolista asiantuntijaa. Luvanhakijat haluaisivat ennakoitavuutta päätöksiltä sisällöllisesti ja menettelyltä aikataulun suhteen sekä mahdollisuutta ratkaista epäselvät kysymykset nopeasti. Hakemukseen liittyvällä riittävällä neuvonnalla voitaisiin parantaa hakemusten laatua asiakaslähtöisesti, kuitenkin siten, että vastuu hakemuksen tekemisestä ja laadusta on hakijalla. Neuvomalla hakijaa henkilökohtaisesti voitaisiin tehokkaasti kohentaa hakemuksen laatua keskittymällä niihin asioihin, jotka ovat kyseisen hakemuksen kannalta olennaisia. Lupahakemuksien laatua parantamalla voitaisiin lyhentää hakemusten käsittelyaikoja, jos hakemusten täydennyspyyntöjä saadaan vähennettyä liittämällä hakemukseen jo alkuvaiheessa tarvittavat selvitykset.

Ympäristöministeriö aloitti vuonna 2014 pilottihankkeen, jonka tarkoituksena oli edistää luvanhakijan ja viranomaisten välisen yhteistyön sujuvuutta mm. ennakkoneuvotteluin. Hankkeesta julkaistun arviointiraportin mukaan hankkeessa kokeillut toimintamallit, kuten ennakkoneuvottelu sujuvoitti useita lupia edellyttävän suurhankkeen etenemistä ja on suositeltava toimintamalli vastaisuudessakin suurhankkeita ajatellen. Samassa yhteydessä todettiin, että ennakkoneuvottelut sitovat runsaasti viranomaisten voimavaroja, mikä saattaa puolestaan hidastaa muiden lupahakemusten käsittelyä. Lisäksi menettelystä saatavien hyötyjen edellytyksenä on, että luvanhakijalla on käytettävissään riittävästi osaamista laadukkaiden hakemusten tekemiseksi. (Ympäristöministeriön raportteja 21/2015)

Hakemukseen liitettävät selvitykset ovat välttämättömiä ympäristölupahakemuksen ratkaisemiseksi. Toisinaan luvanhakijat ovat kokeneet selvityksien tekemisen aikaa vieväksi, kalliiksi ja hakemuksen tekemistä viivästyttäväksi.

3 Ehdotetut muutokset

3.1 Luvanvaraisuuden poistaminen eräiltä toiminnoilta

3.1.1 Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi kokonaan seuraavilta toiminnoilta, joiden ympäristövaikutukset ovat vähäiset.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 1 alakohdassa c tarkoitettuilla *viilutehtailta*. Viilutehtaita on Suomessa muutamia. Viilutehtaiden merkittävin päästö on melu, joka aiheutuu muun muassa trukkipuljettimista, hakekuljettimista ja puhaltimista. Näiden melupäästöjen aiheuttamia haittoja voidaan jossain määrin rajoittaa kaavoituksessa sijoittamalla toiminta riittävän etäälle tai melusteiden taakse suhteessa häiriölle altistuviin kohteisiin. Viilutehtaiden jätevedet johdetaan yleensä viemäriin ja ainoastaan jäähdytysvedet johdetaan suoraan vesistöihin. Viilutehtaista ei aiheudu sanottavasti päästöjä ilmaan.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 4 alakohdassa f tarkoitettuilla *makeutusainetehtailta*. Suomessa toimii parhaillaan ainoastaan yksi *makeutusainetehtas*, jonka jätevedet johdetaan viemärin kautta kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle. Tehtaan toiminta ei aiheuta savukaasupäästöjä, haitallisia hiukkaspäästöjä tai hajupäästöjä ilmaan. Tehtaan aiheuttama melu on luonteeltaan vähäistä ja tasaista. Yleisemmin makeutusainetehtaan valmistuksen ympäristöriskit liittyvät lähinnä kemikaaliturvallisuuteen, jonka hallinta on tarkoituksenmukaisempaa järjestää kemikaaliturvallisuuslainsäädännön kuin ympäristöluvan nojalla.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 8 alakohdassa h tarkoitettuilla *kevytbetonitehtailta*, joiden tuotanto on yli 3 000 tonnia vuodessa. Suomessa ei ole yh-

tään säännöksessä tarkoitettua kevytbetonitehdasta erillisenä toimintonaan. Kevytbetonitehdas voi olla osana betonituotetehdasta, joka jäljempänä olevan ehdotuksen mukaan voitaisiin rekisteröidä tietojärjestelmään.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 9 alakohdan d) *tekstii-
lien vesipesulalta*, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa, kun sen jätevedet johdetaan viemäriverkoston kautta yhdyskuntajäteveden puhdistamolle. Vesipesulan toiminnassa ei synny lainkaan suoraan vesistöihin johdettavia päästöjä, vaan kaikki toiminnan jätevedet johdetaan jätevesiviemäriin ja ovat luonteeltaan pesuvesiä.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 2 alakohdassa a tarkoitetuilta rautametallien kylmävalssaamolta sekä alakohdassa c tarkoitetuilta eräiltä *kylmäprosesseilta* (langanveto, valssaus ja syväveto). Rautametallien kylmävalssaamon ja mainittujen kylmäprosessien ainoa päästö on melu. Toiminnasta aiheutuvien melupäästöjen aiheuttamia haittoja voidaan jossain määrin rajoittaa kaavoituksessa sijoittamalla toiminta riittävän etäälle tai melusteiden taakse häiriölle altistuvista kohteista. Poistettavaksi ehdotettavia lupaperusteita ei ole käytetty tällä hetkellä toimivissa laitoksissa, koska kyseisiä kylmäprosesseja erillään tekeviä laitoksia ei ole Suomessa, vaan kyseisiä toimintoja harjoitetaan laitoksissa, jotka ovat luvanvaraisia muilla perustein.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 5 alakohdassa b tarkoitetuilta *pellettien puristustoiminnoilta*. Pellettitehtaiden merkittävin päästö on raaka-aineiden varastoinnista aiheutuva pöly, jota voidaan tehokkaasti ehkäistä kastelemalla varastoituja raaka-aineita tai peittämällä varastoauumat aumamuovilla. Raaka-aineiden kuivauksen yhteydessä syntyvä vesihöyry puhdistetaan yleensä kuitusuodattimella ennen savupiippua. Tehtaista ei aiheudu melupäästöjä. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi ympäristönsuojelulain 180 §:n mukaan antaa määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 12 alakohdan b soveltamisalaan kuuluvilta *pelastustoiminnan helikopteripaikoilta*. Pelastustoiminnan helikopterilentopaikat ovat helikopterilentopaikkoja, joita käytetään ainoastaan sairaankuljetuksiin. Suomessa toimii parhaillaan 14 pelastustoiminnan lentopaikkaa. Pelastustoiminnan helikopterilentopaikat on yleensä määrätty jo kaavoituksessa, sillä ne liittyvät tietyn tasoiseen sairaalaan (yliopistolliset ja alueelliset keskussairaalat). Luvanvaraisuudesta vapautettavien pelastustoiminnan helikopterilentopaikkojen merkittävin ympäristövaikutus on melu. Pelastustoiminnan lentopaikkojen nousujen ja laskujen määrä sekä ajankohta riippuu pelastustehtävien määrästä ja ajankohdista. Pelastustoimintaa tulee voida harjoittaa vuorokauden ajasta riippumatta. Ympäristölupamääräyksillä voidaan siten vähentää lentomelun vaikutuksia pelastustoiminnan lentopaikoilla vain hyvin rajallisessa määrin. Pelastustoiminnan helikopterilentopaikkojen tuottaman melun vaikutuksiin vaikuttaa eniten toiminnan sijoittaminen alueellisesti ja kaavoituksella voidaan parhaiten rajoittaa lentomelun vaikutuksia. Esitys ei aiheuta muutostarvetta ilmailulain (864/2014) 81 §:ään, jonka mukaan lentopaikan rakentamisluvan edellytyksenä on ympäristönsuojelulain edellyttämä ympäristölupa. Pelastustoiminnan lentopaikan rakennuslupa ei ympäristölupaa tällöin edellyttäisi.

Osa tässä luvussa käsitellyistä toiminnoista, kuten viilutehtaat, metalliteollisuuden kylmäprosessit, pellettien puristaminen ja helikopterien lentopaikat, aiheuttaa paikallista melua, joka on luonteeltaan naapurussuhdeoikeudellista rasisitusta. Samoin pellettien puristamistoiminnoista saattaa aiheutua paikallista pölyä. Näin ollen laitosluettelosta poistamisesta huolimatta näiden toimintojen luvanvaraisuus saattaa säilyä ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti, mikäli toiminnasta saattaisi aiheutua eräistä naapurussuhdeista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta.

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin mukaan vesistön pilaantumiskäsite aiheuttaa toiminnalle yleisen luvanvaraisuuden, joten toimintojen poistaminen laitosluettelosta ei myöskään heikentäisi olemassa olevien tai uusien laitosten sääntelyä vesienkäsittelyä osalta.

3.1.2 Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi seuraavilta toiminnoilta, jotka ovat luvanvaraisia jonkin muun kohdan perusteella

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 1 alakohdassa e tarkoitettuilla *liimapuutehtaalta tai muita liimattuja tai laminoituja puutuotteita valmistavalta tehtaalta*, jossa liimojen kulutus on yli 25 tonnia vuodessa. Jos tehtaassa on liimausta tai laminoitua, jossa käytetään orgaanisia liuottimia sisältäviä liimoja, niin toiminta on luvanvaraista taulukon 2 kohdan 6 alakohdan a2 tai alakohdan c perusteella silloin, kun liuottimien kulutus on enemmän kuin 10 tonnia vuodessa. Jos toiminnassa käytettävien liuottimien kulutus on enemmän kuin 5 mutta enintään 10 tonnia vuodessa, toiminta rekisteröidään liitteen 2 kohdan 6 alakohdan d tai e perusteella.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 4 alakohdassa b tarkoitettuun *maali-, väri- tai lakkatehtaalta*, jonka tuotanto vähintään 300 t/a. Kohdan 4 alakohdassa b tarkoitettu maali-, väri- ja lakkatehdas, jossa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 10 tonnia vuodessa, on nykyisin aina luvanvaraista taulukon 2 kohdan 6 alakohdan b perusteella ja tämä kattaa kohdan 4 alakohdassa b tarkoitetuista tehtaista orgaanisia liuottimia tuotteiden valmistuksessa käyttävät tehtaat.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 4 alakohdassa c tarkoitettuun *liimatehtaalta*. Kohdan 4 alakohdassa c tarkoitettu liimatehdas, on luvanvaraista taulukon 2 kohdan 6 alakohdan b perusteella, jos toiminnassa käytetään orgaanisia liuottimia yli 10 tonnia vuodessa.

Suomessa on 13—14 maalitehdasta ja muutama liimatehdas, joista suurin osa on luvanvaraista toimintaa liuottimien kulutuksen perusteella ja ne säilyisivät luvanvaraisina, vaikka luvanvaraisuus kohdan 4 alakohdan b tuotannon perusteella poistettaisiin ja vaikka jäljempänä kohdan 6 alakohdan b luvanvaraisuuskynnys nostettaisiin yli 50 tonniin vuodessa. Luvanvaraisuuden ulkopuolelle jäisivät kokonaan muutamit perinnemaaleja valmistavat tehtaat, joissa orgaanisia liuottimia ei tuotteiden valmistuksessa käytetä tai joissa orgaanisten liuottimien kulutus on vähäistä ja jää alle luvanvaraisuuskynnyksen (10 tonnia vuodessa). Maali- ja liimatehtaat johtavat jätevetensä kunnalliseen viemäriin, eikä laitoksista johdeta vettä suoraan vesistöihin. Laitokset tuottavat myös jonkin verran ongelmajätettä.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 4 alakohdassa d tarkoitettuun *kumitehtaalta*, jossa ei ole vulkanointi- tai mastisointiprosessia. Kohdan 4 alakohdassa d tarkoitettu kumitehdas, jossa ei ole vulkanointi- tai mastisointiprosessia, on luvanvarainen taulukon 2 kohdan 6 alakohdan a2 perusteella, jos toiminnan orgaanisten liuottimien kulutus on yli 10 tonnia vuodessa. Sellaisten kumitehtaiden, joissa ei ole vulkanointi- tai mastisointiprosessia, olennaiset päästöt ovat haihtuvia orgaanisia yhdisteitä.

Luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi liitteen 1 taulukon 2 kohdan 8 alakohdassa e tarkoitettuun *asbestia tai asbestipohjaisia tuotteita käsittelevältä laitokselta*. Uusia asbestituotteita ei tuoda enää markkinoille, joten kaikki asbestin käsittelyyn liittyvät toiminnot on purkujätteiden käsittelyä. Jätteiden ammattimainen tai laitospainainen käsittely on luvanvaraista liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 alakohdan f perusteella ja asbestijätteitä käsittelevät toiminnot ja laitokset ovat jo luvanvaraisia tämän kohdan perusteella eikä erillistä luvanvaraisuuskohtaa näin ollen enää tarvita. Yhtään ympäristölupaa ei ole myönnetty kyseisen alakohdan perusteella.

3.2 Eräitä orgaanisia liuottimia käyttäviä toimintoja koskevat muutokset

Luvanvaraisuuskynnystä ehdotetaan nostettavaksi ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 6 alakohdissa a ja b tarkoitetuilta orgaanisia liuottimia käyttäviltä toiminnoilta, joilta EU-lainsäädäntö ei ehdottomasti edellytä ympäristölupaa, vaan toiminnan rekisteröinti on riittävä teollisuuspäästädirektiivin 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaisesti. Luvanvaraisuuskynnyksen alapuolelle jäävät tietyt orgaanisia liuottimia käyttävät toiminnot ehdotetaan muutettavaksi rekisteröitäviksi. Ehdotetaan, että yleinen lupakynnys olisi liuottimien kulutus yli 50 tonnia vuodessa ja rekisteröintiin siirrettäisiin toiminnot, joissa liuottimien kulutus on vähintään 50 tonnia vuodessa lukuun ottamatta seuraava toimintoja. Maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien valmistuksen ja lääketeollisuuden lupakynnys olisi yli 50 tonnia vuodessa sekä puun kyllästämisen ja jatkuvatoimisen nauhapinnoituksen lupakynnys olisi yli 25 tonnia vuodessa, joiden kynnyksen alle jäävien toimintojen luvanvaraisuus poistettaisiin kokonaan.

Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 6 alakohtien a ja b toimintojen päästöjen rajoittaminen perustuu teollisuuspäästädirektiivin lukuun V ja liitteeseen VII. Päästöjen rajoittamistoimet kohdistuvat vain ilmaan johdettaviin päästöihin ja direktiivin vaatimukset on Suomessa pantu täytäntöön eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten ilmaan johdettavien päästöjen rajoittamisesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (64/2015, jäljempänä *VOC-asetus*). Teollisuuspäästädirektiivin ja sitä edeltäneen orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta annetun neuvoston direktiivin (1999/13/EY) mukaan on eräiltä VOC-toiminnoilta voitu vaatia ympäristölupaa tai ne on voitu rekisteröidä. Eräiden toimintojen siirtäminen luvanvaraisuudesta rekisteröintiin ei edellyttäisi VOC-asetuksen muuttamista, koska luvanvaraisuuden ja rekisteröinnin perusteena on ollut lähtökohtaisesti vain ilmaan johdettavien päästöjen rajoittaminen.

Luvanvaraisuuskynnystä ei ehdoteta nostettavaksi taulukon 2 kohdan 6 alakohdassa c tarkoitetuilta orgaanisia liuottimia käyttäviltä toiminnoilta, vaan luvanvarainen olisi edelleen laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutunut osuus, vähintään 10 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 20 kg tunnissa, mukaan lukien toiminnot, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta. Alakohdan c mukaan luvanvaraisia ovat muun muassa lämmöneristelevyjä valmistavat tehtaat.

Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 6 alakohdassa a 2 tarkoitettujen toimintojen orgaanisten liuottimien kulutuksena määritetyn luvanvaraisuuskynnyksen alaraja nostettaisiin nykyisestä yli 10 tonnista yli 50 tonniin vuodessa lukuun ottamatta puun kyllästystä ja jatkuvatoimista nauhapinnoitusta. Nämä lupavelvollisuudesta vapautuvat toiminnot siirrettäisiin rekisteröintiin. Rekisteröinnin alaraja säilyisi nykyisellään.

Liitteen 1 taulukon 2 kohtaan 6 ehdotetaan lisättäväksi uusi alakohta a 3, johon kuuluisivat puun kyllästämisen ja jatkuvatoimisen nauhapinnoitus. Puun kyllästämisen ja jatkuvatoimisen nauhapinnoituksen luvanvaraisuuskynnyksen alaraja nostettaisiin nykyisestä yli 10 tonnista yli 25 tonniin vuodessa. Luvanvaraisuuskynnyksen alapuolelle jäävien toimintojen luvanvaraisuus poistettaisiin kokonaan.

Luvanvaraisuus ehdotetaan myös poistettavaksi kohdan 6 alakohdassa b tarkoitettulta maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien valmistukselta ja lääketeollisuudelta, jossa liuottimien kulutus olisi enemmän kuin 10 mutta enintään 50 tonnia vuodessa. Lääkeaineita sisältävien tuotteiden, myös välituotteiden, tuotanto on aina luvanvaraista ilman kapasiteettirajaa liitteen 1 taulukon 1 (direktiivilaitokset) kohdan 4 alakohdan g perusteella.

Kohdan 6 alakohtaan a 2 lisättäisiin uutena kylmäoffset painolaitokset, joiden luvanvaraisuuskynnys myös nostettaisiin 10 tonnista 50 tonniin vuodessa. Kylmäoffsetlaitosten ympäristövaikutukset ovat vähäisempiä verrattuna muihin painolaitoksiin, joiden lupakynnys nyt ehdotetaan nostettavaksi 10 tonnin vuotuisesta liuottimien kulutuksesta yli 50 tonniin. Merkittävin ilmaan johdettava päästö kylmäoffsetmenetelmässä aiheutuu isopropanolin käytöstä. Yleensä kylmäoffsetmenetelmää käyttävät kirjapainot ovat pieniä. Niitä arvioidaan olevan lukumääräisesti vähän (esimerkiksi Helsingissä on kaksi luvanvaraista laitosta).

Edellä selostettujen muutosten vuoksi myös luvanvaraisuutta pohjavesialueilla koskeva säännöstä jouduttaisiin muuttamaan. Asiaa selostetaan kohdassa 3.8.

3.3 Eräiden toimintojen siirtäminen rekisteröintimenettelyyn

Esityksessä ehdotetaan että liitteen 1 taulukon 2 kohdassa 5 d tarkoitetut nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat, joiden polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³, siirretään rekisteröintimenettelyyn. Tällöin liitteen 2 kohtaa 3 moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävän nestemäisen polttoaineen jakeluasema, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³, laajennetaan kattamaan kaikki nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat, joiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³. Ehdotettu muutos koskisi muun muassa erillisiä lentokoneissa käytävien polttoaineiden tai työkonemerkkien jakelupisteitä sekä maatilojen jakelupisteitä. Luvanvaraisia olisivat edelleen jakeluasemat, jotka sijoittuisivat tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle. Ehdotettu muutos olisi tarpeen jakeluasemien ennakkovalvontamenettelyjen yhtenäistämiseksi, koska on ollut epätietoisuutta muun muassa siitä, voidaanko työkonemerkkien jakelupisteet rekisteröidä.

Nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista annetulla valtioneuvoston asetuksella (444/2010) säädetään ympäristönsuojeluvaatimuksista, joita sekä rekisteröitävien että luvanvaraisten jakeluasemien on noudatettava. Ehdotettu jakeluasemiin liittyvä muutos edellyttäisi, että myös mainittua valtioneuvoston asetusta muutettaisiin.

Esityksessä ehdotetaan, että liitteen 1 taulukon 2 kohdan 8 alakohdassa g tarkoitetut kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat siirretään rekisteröintimenettelyyn. Luvanvaraisia kiinteitä betoniasemia ja betonituotetehtaita on lukumäärällisesti paljon, noin 300 kappaletta. Laitoksille annetut lupamääräykset ovat keskenään hyvin samankaltaisia. Toiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat raaka-aineiden kuljetuksesta aiheutuvat melu, pöly ja pakokaasu sekä jätevesien kiintoaineet. Koska päästöt ja lupamääräykset niiden ehkäisemiseksi ovat eri laitosten välillä hyvin samankaltaisia, kiinteiden betoniasemien ja betonituotetehtaiden ympäristönsuojeluvaatimuksista voitaisiin säätää toimialaa koskevalla valtioneuvoston asetuksella. Toimintojen luvanvaraisuus poistuisi siirtymäajan jälkeen sitten, kun valtioneuvoston asetus kiinteiden betoniasemien ja betonituotetehtaiden ympäristönsuojeluvaatimuksista annettaisiin ja toimintojen rekisteröinti voisi alkaa.

Edellä selostettujen muutosten vuoksi myös luvanvaraisuutta pohjavesialueilla koskeva säännöstä jouduttaisiin muuttamaan. Asiaa selostetaan kohdassa 3.8.

3.4 Rekisteröintimenettelyyn liittyvän asetuksenantovaltuuden täsmennys

Voimassa olevan lain 10 §:ssä luetellaan toiminnot, joille valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkempia säännöksiä. Tämän pykälän 2 momentin luetteloa muutettaisiin lisäämällä siihen uusi 11 kohta, joka koskisi kiinteitä betoniasemia ja betonituotetehtaita. Lisäys olisi tarpeen, jotta kiinteät betoniasemat ja betonituote-

tehtaat voidaan siirtää luvanvaraisuuden piiristä rekisteröintimenettelyyn. Rekisteröintimenettelyyn siirtäminen edellyttää, että toiminnan ympäristönsuojeluvaatimuksista on säädetty valtioneuvoston asetuksella. Kiinteiden betoniasemien ja betonituotetehtaiden ympäristönsuojeluvaatimuksia koskevan valtioneuvoston asetuksen valmistelu aloitetaan vuoden 2017 alussa ja tavoitteena on, että se tulee voimaan viimeistään vuoden 2018 alusta. Työtä varten on laadittu alustava selvitys toimialan ympäristölupamääräyksistä.

3.5 Eläinsuojien luvanvaraisuuteen liittyvät muutokset

Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11 alakohtaan a ehdotetaan lisättäväksi eläinmäärän perusteella luvanvaraiseksi eläinsuojaksi suoja, jossa tuotantoeläimenä on emolehmä, joita on vähintään 130. Voimassa olevan lain nojalla vain emolehmiä käsittävän eläinsuojan luvanvaraisuus määräytyy liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11 alakohdan c perusteella. Sen nojalla muu kuin a) tai b) kohdassa mainitun eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250, on luvanvarainen. Eläinmääräksi muunnettuna tämä tarkoittaa 58 emolehmän eläinsuojaa. Lain liitteen 3 eläinyksikkökertoimina laskettuna 130 emolehmän eläinsuoja vastaa eläinsuojaa, joka on tarkoitettu vähintään 100 lihanaudalle. Ympäristövaikutuksiltaan kyseiset tuotantoeläimet ovat samankaltaisia ja aiemmin, jolloin käytetyt eläinyksikkökertoimet olivat ohjeellisia, lupa- ja toimivaltarajoja laskettaessa emolehmät yleisesti rinnastettiin lihanautoihin.

Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11 alakohtaa d ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että eri eläinlajeja ja eri-ikäisiä tuotantoeläimiä käsittävän eläinsuojan luvanvaraisuuden määrittelyssä tapahtuvat mahdolliset tulkinnalliset väärinymmärrykset voidaan ehkäistä. Eläinsuoja, jossa on jonkin alakohdassa a tai b mainitun eläinlajin alakohdassa määritelty vähimmäiseläinmäärä, olisi aina luvanvarainen eikä sen luvanvaraisuutta arvioitaisi alakohdan d perusteella vaikka eläinsuojassa olisi tämän lisäksi muita alakohdassa a tai b lueteltuja eläimiä taikka alakohdassa c tarkoitettuja eläimiä. Alakohtaa d sovellettaisiin siis vain sellaiseen eri eläinlajeja ja eri-ikäisiä tuotantoeläimiä käsittävään eläinsuojaan, jonka luvanvaraisuus ei synny jo a tai b kohdassa mainitun eläinlajin eläinmäärään perustuvan luvanvaraisuusrajan perusteella.

3.6 Viranomaisten neuvontavelvollisuuden liittyvä sääntely

Ympäristönsuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi hallintolain 8 §:n ja 23 §:n 2 momentin mukaista neuvontavelvollisuutta täsmenävä säännös (uusi 39 a §). Ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa ympäristölupahakemuksen käsittelyä.

Ehdotuksen mukaan viranomaisen on pyynnöstä annettava sähköisessä muodossa tietoa siitä, millaisia tietoja ja selvityksiä lupahakemukselta voidaan edellyttää, mitä lausuntoja, muistutuksia ja mielipiteitä lupaviranomainen asian selvittämiseksi hankkii, missä määräajassa ne on tarkoitus antaa sekä mikä on lupapäätöksen arvioitu antamisajankohta. Lisäksi säännöksen on tarkoitus selventää, että viranomaisen voi järjestää hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan tapaamisen hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi. Rekisteröintiä koskevasta neuvonnasta ei ole tarpeen erikseen säätää, sillä rekisteröinnin tekemiseksi on jo nykyisellään luotu lomakepohjia ja ohjeita niiden täyttämiseksi.

Sähköisen lupajärjestelmän käyttöönottoa valmistellaan parhaillaan. Järjestelmän on tarkoitus olla olennaisilta osin käytössä vuoden 2016 lopussa. Sähköisen lupajärjestelmän kautta keskitetysti tapahtuva neuvonta on jatkossa kustannustehokas tapa antaa neuvontaa. Erityisesti sellaisissa hanketyypeissä, joita on määrällisesti paljon ja joiden toteutustavoissa ei ole suurta vaihtelua, neuvontaa voidaan keskittää ja automatisoida. Siltä osin kuin säännöksessä tarkoitettu neuvoja ei voida antaa lupajärjestelmän kautta, ne voidaan toimittaa esimerkiksi sähkö-

postitse. Esityksen mukaan neuvontaa annettaisiin luvanhakijalle. Koska neuvonta on pitkälti automatisoitua, kuten lomakepohjia, lomakkeiden täyttämisohjeita, sähköisen lupajärjestelmän etenemispolkuja ja vastaavia yleisiä opasteita, neuvonta käytännössä alkaa jo ennen hakemusasian vireilletuloa.

Ehdotettavan säännöksen toisessa momentissa tarkoitettujen tapaamisten järjestäminen voi olla perusteltua, jos hanke edellyttää niin mittavia selvityksiä tai useita lupia, että neuvonnan toteuttaminen sähköisten tietojärjestelmien kautta ei ole tarkoituksenmukaista. Säännösehdotuksen 2 momentissa käytetään käsitettä tapaaminen käsitteen neuvottelu sijasta, koska tapaamisen tarkoitus ei ole saavuttaa viranomaista tai asian vireillepanijaa sitovaa lopputulosta, vaan neuvonta jättää asianomaisille mahdollisuuden menetellä valitsemallaan tavalla. Tapaamisen järjestämisen tarpeellisuus jää lopulta viranomaisen harkittavaksi niillä perusteilla, millaiset menettelyt edistävät lupakäsittelyn tuloksellista ja palveluperiaatteen mukaista järjestämistä. Tapaamisesta laaditaan muistio, joka liitetään osaksi asian käsittelyssä syntyneitä aineistoja.

Ympäristölupa-asioissa neuvonnan laajuutta voi viranomaisen käytettävissä olevien voimavarojen lisäksi rajoittaa se, ettei viranomainen voi ryhtyä luvanhakijan asiamieheksi tulematta esteelliseksi asian käsittelyssä. Ympäristölupahakemusten laajuuden vuoksi konsulttipalvelujen käyttö hakemuksen valmistelussa on hyvin yleistä - erityisesti, jos lupaa hakevalla toiminnanharjoittajalla ei ole ympäristöhallintoon erikoistunutta henkilöstöä. Ympäristönsuojelulain 39 §:n 3 momentti korostaa, että hakijalla on oltava riittävä asiantuntemus hakemuksen laatimiseen. Tästä syystä ympäristölupa-asioissa annettava neuvonta painottuu esitettyssä säännöksessä täsmennettyihin menettelyllisiin seikkoihin. Esityksen tavoitteena ei ole sisällöllisesti rajoittaa hallintolain 8 §:n mukaisen neuvontavelvollisuuden sisältöä.

Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on, että viranomainen voi jatkossakin toteuttaa hallintolain 8 §:n mukaista palveluperiaatetta ja neuvontavelvollisuuttaan ehdotetun säännöksen rinnalla. Viranomaisella säilyy myös hallintolain 8 §:n ja 23 §:n 2 momentin mukainen neuvontavelvollisuus muita asianosaisia, kuin luvanhakijaa kohtaan. Luvanhakijan ja viranomaisen välisten tapaamisten järjestämistä tulee harkita tapauskohtaisesti ajan ja viranomaisvoimavarojen tarkoituksenmukaisen käytön kannalta.

Hallinnon lainalaisuusperiaatteesta johtuen viranomaisen antamat virheellisetkään neuvot eivät sido viranomaista tai muutoksenhakutuomioistuinta päätöksenteossa. Viranomaisen on pystyttävä yhdenvertaisuusperiaatteen puitteissa muuttamaan ratkaisulinjaansa. Esimerkiksi vesistön pilaantumisen rajoittamiseksi aiemmin määrättyjä päästörajoja on toisinaan tarpeellista alentaa vastaanottavan vesistön tilan tai uuden kuormituksen sietokyvyn vuoksi, eikä uusiin luvanhakijoihin odottaa saavansa vastaavanlaisia päästörajoja, kuin samaan vesistöön päästösä laskeva aikaisemmin luvan saanut kuormittaja.

Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi ympäristönsuojelulain 40 §:n 3 momentiksi hallintolain 22 §:ä täydentävä säännös, jonka mukaan viranomaisen on perusteltava, miksi hakijalta pyydytetyt lisäselvitykset ovat asian ratkaisemisen kannalta tarpeen. Esitys ei millään tavalla rajaa hallintolain mukaista viranomaisen velvollisuutta pyytää lisäselvityksiä silloin, kun se on tarpeen asian ratkaisemiseksi. Asian ratkaisemisen kannalta riittävät selvitykset ovat luparatkaisun lainmukaisuuden kannalta yhtä olennaiset jatkossakin. Viranomainen ei tähänkään asti ole saanut vaatia turhia selvityksiä asianosaisilta. Viranomaisen velvollisuus hankkia asiasta riittävästi selvitystä aiheutuu sisällöllisesti oikean ratkaisun periaatteen vuoksi jo siitäkin seikasta, että puutteelliset selvitykset johtavat helposti muutoksenhaussa luvan palauttamiseen uudelleenkäsiteltäväksi. Säännöksellä voidaan edistää hyvää hallintoa tuomalla esille selvitystarpeen perustelut sellaisissakin tapauksissa, joissa selvitystä pyydetään esimerkiksi hyvin epätodennäköisen tilanteen varalta, eikä selvitys välttämättä johda mihinkään lupamääräyksiin. Tällainen

perusteluvollisuus auttaa myös lupanhakijaa kiinnittämään huomioita lisäselvityksissään lupaharkinnan kannalta olennaisiin asioihin ja täten vähentää uudempien lisäselvitysten tarvetta.

3.7 Säännösviittauksen korjaaminen lain 78 §:ssä

Voimassa olevan lain 78 §:ssä säädetään päästötasoja lievemmistä raja-arvoista. Pykälän 1 momentissa säädetään mahdollisuudesta poiketa BAT-päästötasoista. Pykälän 2 momentissa säädetään poikkeusta koskevasta uudelleenharkinnasta. Momentissa on virheellisesti viitattu lain 89 §:n 1 momentin 1, 3 ja 6 kohtiin, kun pitäisi viitata 89 §:n 2 momentin 1, 3 ja 5 kohtiin. Virheellinen säännösviittaus korjattaisiin (78 §:n 2 momentin muutos).

3.8 Luvanvaraisuutta pohjavesialueilla koskevan säännöksen muutos

Esityksessä ehdotettuihin ympäristöluvanvaraisuuden keventämistoimiin liittyen myös luvanvaraisuutta pohjavesialueilla koskevaa säännöstä muutettaisiin. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin sen varmistamiseksi, että ympäristölupaa edellytettäisiin kaikilta liitteessä 2 luetuilta rekisteröitäviltä toiminnoilta, kun toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle. Ehdotettu uusi 1 momentti kattaisi voimassa olevasta sääntelystä poiketen myös kaikki liitteessä 2 luetellut rekisteröitävät VOC - toiminnot. Tämä olisi perusteltua sen vuoksi, että ehdotuksen mukaan VOC- toimintojen rekisteröintikynnystä nostettaisiin tuntuvasti (10 t/a - > 50 t/a) ja tällöin kyse olisi nykyiseen verrattuna isommista liuottimia käyttävistä toiminnoista, joihin saattaa liittyä pohjaveden pilaantumisriski, jos niitä sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle. Koska ehdotettu uusi 1 momentti kattaisi kaikki liitteessä 2 luetellut rekisteröitävät VOC- toiminnot, voitaisiin erillinen kemiallisia pesuloita koskeva säännös poistaa pykälän 2 momentista.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Ympäristöluvanvaraisuuden keventämistoimet

4.1.1 Yleistä

Vaikutustenarviointi on tehty virkatyönä kohdassa 2.2.4 selostettuja selvityksiä hyödyntäen.

Kaikkiaan esityksessä tarkoitettuja toimintoja, joiden luvanvaraisuutta esitetään kevennettäväksi, on nykyisellään noin 390. Näistä osa sijaitsee pohjavesialueella, jolloin luvanvaraisuus säilyy.

Niitä toimintoja, joilta luvanvaraisuus ehdotetaan poistettavaksi kokonaan siirtämättä niitä rekisteröintimenettelyyn, olisi lukumääräisesti vähän. Näiden ehdotusten vaikutukset olisivat siten kokonaisuutena arvioituna vähäiset. Esitykseen sisältyvillä päällekkäisten lupavelvoitteiden poistamiseen liittyvillä ehdotuksilla ei myöskään olisi kokonaisuutena arvioituna muita kuin vähäisiä vaikutuksia.

Esityksen merkittävimmät vaikutukset liittyisivät ehdotuksiin, joilla kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat siirrettäisiin luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn piiriin. Näitä toimintoja on nykytilanteessa lukumääräisesti suhteellisen paljon ja lisäksi kyse olisi merkittävästä muutoksesta vallitsevaan oikeustilaan verrattuna. Tämän vuoksi kiinteiden betoniasemien ja betonituotetehtaiden siirtäminen rekisteröintimenettelyyn painottuu useissa vaikutusarvioinnin osa-alueissa.

4.1.2 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset kotitalouksien asemaan

Esityksessä ehdotetuilla luvanvaraisuuden keventämistoimilla ei olisi taloudellisia vaikutuksia kotitalouksien asemaan. Taloudellisten vaikutusten näkökulmasta keskeisimpiä kohderyhmiä olisivat kunnat ja yritykset.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Suurin osa kansallisen laitosluettelon toiminnoista kuuluu kuntien toimivaltaan, joten tätä kautta ehdotetuilla keventämistoimilla olisi jonkin verran kunnallistaloudellisia vaikutuksia. Vaikutukset olisivat kuitenkin arviolta vähäiset. Vaikutusten täsmällisempää arviointia vaikeuttaa se, että kuntien toimivaltaan kuuluvien toimintojen lupa- ja päästötietoja ei systemaattisesti koota ympäristönsuojelun tietojärjestelmään, jonne talletetaan valtion toimivaltaan kuuluvien toimintojen lupa- ja päästötiedot. Tarkkoja euromääräisiä arvioita kunnallistaloudellisista vaikutuksista ei siten pystytä esittämään. Esitystä valmisteltaessa ei ole ollut käytettävissä esimerkiksi tietoja siitä, paljonko kunnissa on vireillä luvanvaraisuudesta poistettavia tai rekisteröintimenettelyyn siirrettäviä toimintoja koskevia lupahakemuksia. Käytettävissä ei myöskään ole ollut luotettavaa arviota siitä, montako rekisteröintimenettelyyn siirtyvää toimintaa vuosittain aloittaa toimintansa esitykseen liittyvän siirtymävaiheen jälkeen.

Kunnallistaloudellisten vaikutusten syntymekanismi liittyy siihen, että kunnilla on ympäristönsuojelulain nojalla mahdollisuus periä maksuja laissa säädettyjen lupahakemusten ja rekisteröintimenettelyyn liittyvien ilmoitusten käsittelystä, sekä luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen jälkivalvonnasta. Maksuilla katetaan kunnan viranomaisten toimintamenoja. Maksuista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa. Taksat eivät ole kaikissa kunnissa samat. Peruslähtökohta on kuitenkin, että taksojen mukaan perittävä lupahakemuksen käsittelymaksu on suurempi kuin rekisteröinti-ilmoituksen käsittelymaksu. Näin ollen nykyisin luvanvaraisten kiinteiden betoniasemien ja betonituotetehtaiden siirtäminen rekisteröintimenettelyyn vähentäisi kunnille lupahakemusten käsittelystä aiheutuvaa työmäärää ja siten perittävistä maksuista kertyvää tuloa jonkin verran.

Suomessa on tällä hetkellä noin 300 luvanvaraista kiinteää betoniasemaa. Näistä arviolta noin puolet voitaisiin siirtää rekisteröintimenettelyyn. Tämän tarkempia tietoja ko. siirron kunnallistaloudellisten vaikutusten arviointiin ei ole nykytilanteessa saatavilla.

Kuntaliitto selvitti syksyllä 2014 kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten taksojen mukaan perittyjen maksujen suuruutta. Taksoissa on yleisesti todettu taksan maksujen perustuvan keskimääräiseen omakustannusarvoon, joka on sama summa kuin taksan tuntihinta. Tuntihinnan suuruus vaihteli 30 eurosta 100 euroon keskiarvon ollessa 50 euroa. Sama tuntihinta koskee lupa-, ilmoitus- ja valvonta-asioiden käsittelyä kunnassa. Selvityksen mukaan esimerkiksi lämpökeskuksen ympäristöluvan käsittelyyn käytetty aika oli keskimäärin 63 henkilötyötuntia ja rekisteröinti-ilmoituksen käsittelyaika oli 16 henkilötyötuntia (htt). Asfalttiasemalle vastaat luvut olivat keskimäärin 36 htt lupahakemuksen käsittelylle ja 11 htt rekisteröinti-ilmoituksen käsittelylle. Rekisteröinti-ilmoituksen käsittelyyn kuluva aika vaihtelee toimialoittain, ollen edellä mainituissa esimerkkitapauksissa 25—30 prosenttia luvan käsittelyyn käytetystä ajasta. Ympäristölupien ja rekisteröintitoimenpiteiden taksat on määritelty kunnissa kustannusvastaavuusperiaatteen mukaisesti. Käsittelyyn käytetyn ajan väheneminen johtaa kuntien perimien käsittelymaksukertymän alenemiseen. Kuntaliiton selvityksessä tai muussaakaan hallituksen esityksen valmisteluaineistossa ei ole nimenomaisesti arvioitu kiinteiden betoniasemien ympäristöluvan käsittelyyn käytettyä henkilötyötuntimäärää. Voidaan kuitenkin

arvioida, että kiinteiden betoniaseman ympäristöluvan käsittelyaika todennäköisesti vastaa asfalttiasemaa koskevan luvan käsittelyaikaa. Näin ollen asfalttiasemien ympäristöluvista ja rekisteröinnistä käytössä olevien tietojen (käsittelyaika ja hinnoittelu) perusteella voidaan karkeasti arvioida, että asiaan liittyvän siirtymävaiheen jälkeen kunnan maksukertymä vähenee 750—2 500 euroa jokaisen yksittäisen kiinteän betoniaseman osalta siirryttäessä luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn.

Esityksessä ehdotetuilla luvanvaraisuuden keventämistoimilla ei olisi vaikutuksia valtion ja kuntasektorin talous- ja rahoitussuhteisiin taikka julkisen sektorin tuottavuuteen.

Vaikutukset kansantalouteen

Esitetyt luvanvaraisuuden keventämistoimet ovat mittaluokaltaan niin pieniä, etteivät ne vaikuttaisi esimerkiksi investointeihin (tuotannon aloittaminen ja lisääminen), vientiin tai uusien innovaatioiden syntyymiseen. Esityksellä ei siten olisi suoria tai välillisiä taloudellisia vaikutuksia kansantalouteen.

Yritysvaikutukset

Esitykseen sisältyvillä ehdotuksilla olisi jonkin verran myönteisten yritysvaikutusten syntymistä edistäviä vaikutuksia.

Eri toimintojen luvanvaraisuuden keventämisen yritystaloudellisten vaikutusten arviointiin ei ole luotu luotettavia ekonometrisiä menetelmiä. Tämän vuoksi yritystaloudellisten vaikutusten arviointi voidaan toteuttaa ainoastaan vaikutusmekanismeja kuvailevasti. Ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmatta vaihetta jatkettaessa olisi vastaisuudessa hyödyllistä, mikäli ekonometrisiä menetelmiä yritystaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi olisi käytettävissä. Käytännössä nämä menetelmät olisi syytä rakentaa toimialakohtaisesti, jolloin voidaan ottaa huomioon uusien investointien määrä tulevaisuudessa erotettuna olemassa olevista laitoksista, toimialakohtainen muutoksenhakuherkkyys lupaprosessin ajallisesta näkökulmasta, lupaprosessin vaatimusten laajuus, mahdollisten lisääntyvien ympäristövahinkojen ennallistamiskustannukset, toimialan herkkyys haitankärsijöiden oikeussuojatarpeista syntyville vaatimuksille ja niiden taloudelliset vaikutukset yritysten toimintaan.

Ympäristöluvan hakeminen tuottaa suoria hallinnollisia kustannuksia toiminnanharjoittajalle. Koska hakemuksen tekemisessä on osaltaan kyse siitä, että toiminnanharjoittaja selvittää, kuinka suunniteltua toimintaa voidaan harjoittaa lainsäädännön vaatimukset täyttäen, vaatii asian selvittäminen erityisasiantuntemusta, joka usein hankitaan ulkopuoliselta asiantuntijalta. Tätä kautta toimintojen poistaminen luvanvaraisuudesta ilman, että niitä siirrettäisiin rekisteröintimenettelyyn, vähentäisi joidenkin toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Myönteisiä yritysvaikutuksia voi näissä tilanteissa syntyä myös sitä kautta, että vähäriskisten toimintojen osalta niukat lupaviranomaisen voimavarat ohjautuisivat ympäristön pilaantumisen kannalta merkityksellisimpiin toimintoihin, joiden lupakäsittelyajat vastaavasti nopeutuisivat.

Luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn siirtymisen vaikutuksista yritysten hallinnolliseen taakkaan on tähän mennessä kertynyt vain vähän tutkimustietoa tai virallisaineistoa. Rekisteröintimenettelyn käyttöönoton jälkeen työ- ja elinkeinoministeriön toimesta on selvitetty (v. 2012), onko toimintojen siirtäminen lupavelvollisista rekisteröitäviksi vaikuttanut lupahakijoiden hallinnolliseen taakkaan. Selvityksessä saatujen tulosten mukaan lupavelvollisuuden korvaaminen rekisteröinnillä ei vaikuttanut lupahakijoiden hallinnolliseen taakkaan sitä lisäävästi tai vähentävästi. Keskeisin syy tälle oli selvityksen mukaan se, että käytännössä re-

kisteröinti vastaa tarvittavien selvitysten laajuuden kannalta lupamenettelyä. Selvityksessä arvioitiin, joskin suppeaan otokseen perustuen, että yksittäisen asfalttiaseman rekisteröinti tuottaa yrityksessä hallinnollisia kustannuksia 131—2 612 euroa. (Selvitys yritysten hallinnollisen taakan kehityksestä. TEM raportteja 15/2012, s. 27—29). Asfalttiaseman rekisteröintiin liittyvän hallinnollisen taakan voidaan arvioida olevan vertailukelpoinen kiinteän betoniaseman rekisteröintiin liittyvään hallinnolliseen taakkaan. lupa- ja rekisteröintitietoja on käytetty myös arvioitaessa niitä julkiseen talouteen kohdistuvia vaikutuksia (kunnallistaloudelliset vaikutukset), joita aiheutuu kiinteiden betoniasemien siirtymisestä luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn.

Kuten edellä julkiseen talouteen kohdistuvia vaikutuksia koskevassa kohdassa on tuotu esiin, siirtymävaiheessa noin 150 betoniaseman lupa raukeaa. Jos kaikki nämä toiminnot rekisteröidään uusien toimintojen tavoin, voidaan asfalttiasemien rekisteröinnistä käytössä olevien tietojen (käsittelyaika ja hinnoittelu) perusteella arvioida, että toiminnan rekisteröimisestä saattaisi tällöin aiheutua betonialalle yhteenlaskettuna noin 49 500—165 000 euron käsittelymaksut.

Edellä selostetusta huolimatta on selvää, että myönteisiä yritysvaikutuksia syntyy sitä kautta, että toiminnan siirtäminen luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn yksinkertaistaisi ja nopeuttaisi toiminnan aloittamista Tätä kautta markkinoille pääseminen helpottuisi ajan säästön myötä. Myös toiminnalta edellytettävät ympäristövaatimukset olisivat ennakoitavissa, sillä toiminnan ympäristönsuojeluvaatimuksista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Nämä vaikutukset saattavat olla yrityksille olennaisempia kuin itse lupaan tai rekisteröintiin liittyvät käsittelymaksut.

Yksittäisen kiinteän betoniaseman toiminnan aloittamiseen liittyvä viranomaisen perimä käsittelymaksu laskee arviolta 750—2 500 euroa, kun siirrytään luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn ja käytetään perusteena asfalttiasemien ympäristölupa- ja rekisteröintitietoja (käsittelyaika ja hinnoittelu). Käsittelymaksujen alentumista ei voida pitää niin merkittävänä, että se olennaisesti lisäisi betoniasemainvestointien määrää. Tarkemman arvion esittäminen toimialan saavuttamista säästöistä edellyttäisi luotettavaa arviota uusien toimijoiden määrästä tulevaisuudessa.

Toisaalta lupamenettely antaa toiminnanharjoittajalle suhteellisen turvatus aseman suhteessa viranomaisiin, haitankärsijöihin ja ympäristöjärjestöihin. Ympäristöluvassa annetaan yksityiskohtaisia määräyksiä päästöjen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi tarvittavista toimituksista päästötasoista ja niihin liittyvästä tarkkailusta. Jos toiminnan aloittamisen jälkeen ilmenee, että toiminta aiheuttaa sellaisia päästöjä tai riskejä, joita ei voida pitää lainmukaisena, jo tehtyjen laitosinvestointien korvaaminen lainmukaisilla tai esimerkiksi laitoksen siirtäminen kauemmas häiriölle alttiista kohteista saattaa tulla toiminnanharjoittajan näkökulmasta olennaisesti kalliimmaksi kuin vaatimusten selvittäminen lupamenettelyssä ennen investointien tekemistä. Lupamenettelyn käyttöalan supistaminen, esimerkiksi siirtämällä toiminta rekisteröintimenettelyyn, poistaa tämän ulottuvuuden. Erityisesti, jos toiminta ei vaadi lupaa tai rekisteröintiä, jää ennakkovalvontamenettely poistumisen vuoksi täysin toiminnanharjoittajan itsensä vastuulle selvittää aikomionsa investointien ja toiminnanharjoittamisen lainmukaisuus.

4.1.3 Vaikutukset viranomaiset toimintaan

Esityksen mukaan luvanvaraisuuden poistaminen ja luvanvaraisuuskynnyksen nostaminen eräiden toimintojen osalta tarkoittaisi sitä, että jo myönnettyt luvat raukeaisivat suoraan lain nojalla. Tällöin toiminta myös poistetaan valvontasuunnitelmasta niiden toimintojen osalta, joita ei samalla ole siirretty rekisteröintimenettelyyn. Tämän vapauttaisi jonkin verran valvonnan voimavaroja kohdennettavaksi muihin ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin. Kuntalii-

ton hallintokyselyn 2013 mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käyttää keskimäärin 46 prosenttia työajasta erityistehtäviin, johon kuuluvat ympäristönsuojelu-, jäte-, vesi-, vesihuolto, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa säädettyjen päätösten ja lupa-asioiden valmistelu, lupien ja päätösten valvonta ja muu valvonta (yleinen laillisuusvalvonta). Tästä keskimäärin 52 prosenttia kuluu lupa- ja päätösasioihin ja noin 24 prosenttia näiden päätösten valvontaan.

Toisaalta luvan raukeamiseen liittyvä ilmoitusvelvollisuus sekä raukeamiseen mahdollisesti liittyvät epäselvyydet ja niiden selvittäminen päätöksineen kaikkineen saattaa hetkellisesti lisätä kuntien valvonta- ja lupaviranomaisten työtä.

Myös toimintojen rekisteröintimenettelyyn siirtämiseen liittyvä ilmoitusvelvollisuus lisääi hetkellisesti viranomaisten työtä. Pitemmällä aikavälillä myönteisiä viranomaisvaikutuksia syntyisi kuitenkin siitä, että toimintojen siirtäminen luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn vapauttaisi kunnissa jonkin verran uusien toimintojen lupakäsittelyn voimavaroja kohdennettavaksi muihin ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin. Yksittäisen kiinteän betoniaseman osalta kyse olisi 25 henkilötyötunnista, kun perusteena käytetään asfalttiasemien ympäristölupien ja rekisteröinnin käsittelyaikatietoja (36 htt—11 htt). Toimintojen siirtäminen luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn ei ratkaisevasti vähentäisi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kokonaistyömäärää, vaan siirtäisi viranomaistyön painopisteen ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan. Ennakkovalvonnasta vapautuvat viranomaisten voimavarat eivät kuitenkaan ole automaattisesti vastaavan suuruiset, kuin jälkivalvontaan tarvittavat voimavarat. Jälkivalvontaan osoitettavat voimavarat vaikuttavat jälkivalvonnan kattavuuteen, joka on ennakkovalvonnan voimavaroista erillinen kysymys. Käytännössä jälkivalvonta on usein työläämpää kuin ennakkovalvonta. Toimiva jälkivalvonta edellyttää, että käytössä on riittävät voimavarat työn sisältöön ja määrään nähden. Erityisesti hallintopakon käyttöön liittyvät oikeussuojatakeet edellyttävät viranomaiselta vahvaa oikeudellista asiantuntemusta. Näin ollen kaikki tämän esityksen seurauksena lupakäsittelystä tai jälkivalvonnasta vapautuvat voimavarat tulisi ensisijaisesti suunnata jälkivalvontaan.

Luvanvaraisuuskynnyksen nostaminen saattaa myös johtaa siihen, että yleisten lupaperusteiden, esimerkiksi naapurussuhdeoikeudellisen lupaperusteiden, soveltamistarve tulee esiin nykyistä useammin. Naapurussuhdeoikeudellisen lupaperusteiden soveltamisen yleistäminen edellyttää tapauskohtaisempaa harkintaa ja ennakkokysymykseen luvan tarpeesta kohdistuu herkemmin muutoksenhakuja, mikä saattaa näkyä ylimääräisenä viranomaistyönä.

4.1.4 Ympäristövaikutukset

Suurin osa ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen aiheuttamasta päästökuormituksesta on valtakunnallisesti arvioituna vähämerkityksistä. Esitykseen valittiin ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukosta 2 sellaiset toiminnot, joiden ennakkovalvonnan muuttamisen jälkivalvonnaksi arvioitiin olevan mahdollista heikentämättä olennaisesti ympäristönsuojelun tasoa. Esityksessä tarkoitettut toiminnot eivät aiheuta sanottavaa vesistön kuormitusta ja niiden ilmaan johtuvat päästöt sekä melu ovat valtakunnallisesti vähämerkityksellisiä. Toiminnon vaikutukset eri ympäristöissä voivat kuitenkin vaihdella tapauskohtaisesti. Näin ollen toiminnoilla voi olla paikallisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Esityksessä ehdotetaan useiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen siirtämistä luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn. Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 6 mukaan luvanvaraisten haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (NMVOC) päästöt olivat vuonna 2013 noin 5,8 prosenttia Suomen kokonaispäästöistä. Luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn siirrettävien toimintojen, joita arvioidaan olevan noin 60, päästöt muodostavat vain pienen osan edellä mainitusta

päästöistä. Orgaanisten liuottimien käytön perusteella luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen ilmaan johdettavista päästöistä ja tarkkailusta säädetään valtioneuvoston asetuksessa eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten ilmaan johdettavien päästöjen rajoittamisesta. Esitys ei vaikuta olennaisesti NMVOC-päästöihin.

Kiinteät betoniasemien ja betonituotetehtaiden lupamääräykset ovat keskenään pitkälti samansisältöiset ja toimintojen ympäristövaikutukset ovat varsin vähäiset. Toiminnot ovat myös muutoin luonteeltaan sellaisia, että valtioneuvoston asetuksessa voitaisiin ennakkoon arvioiden kattavasti säätää toiminnan ympäristönsuojeluvaatimuksista ilman paikallisten olojen vaikutusta toiminnasta aiheutuviin haittoihin. Toimintojen luvanvaraisuus säilyisi sijoitettaessa kyseisiä toimintoja pohjavesialueille.

Eräillä yleisestä lupavelvollisuudesta vapautettavaksi esitettävillä toiminnoilla saattaa olla paikallisia naapuruussuhdeoikeudellisia vaikutuksia, kuten melu- tai pölypäästöjä. Näiden toimintojen luvanvaraisuus saattaa aiheutua yhä edelleen naapuruussuhdeoikeudellisella lupaperusteella. Ei myöskään voida olettaa, että lupavelvollisuudesta vapautuvat toiminnot heikentäisivät vesienkäsittelyprosessejaan, sillä ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan vesien pilaantumisriski aiheuttaa yhä edelleen lupavelvollisuuden.

4.1.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksessä tarkoitetut luvanvaraisuuden keventämistoimet toteuttaisivat osaltaan pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaista säädösten sujuvoittamista koskevaa kärkihanketta, johon liittyvät normien purku, hallinnollisen taakan keventäminen ja tarvittavien säädösmuutosten uudistaminen.

Esityksessä tarkoitetut luvanvaraisuuden keventämistoimet, erityisesti toimintojen poistaminen luvanvaraisuudesta ilman, että niitä siirretään rekisteröintimenettelyyn ja luvanvaraisten toimintojen siirtäminen rekisteröintimenettelyyn, vaikuttavat jonkin verran kansalaisten osallistumisoikeuksiin siirtämällä osallistumista ennakkolisesta vaikuttamisesta jälkivalvontaan. Kuitenkin kansalaisten mahdollisuudet puuttua lain 186 §:n nojalla säännösten laiminlyöntitilanteisiin, säilyvät ennallaan.

Rekisteröintimenettelyn edellytyksenä olevat toimialakohtaiset valtioneuvoston asetukset parantavat luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn siirrettäviltä toiminnoilta edellytettävien ympäristönsuojeluvaatimusten ennakoitavuutta. Valtioneuvoston asetukset myös yhtenäistävät luvanvaraisten toimintojen lupakäsittelyä ja lupamääräyksiä, joten näiltä osin sekä kansalaisten että toiminnanharjoittajien oikeusturva paranee. Sekä ympäristönsuojeluvaatimusten ennakoitavuudella että viranomaistoiminnan yhtenäisyydellä on yhteys perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuusperiaatteen toteutumiseen.

4.2 Viranomaisten neuvontavelvollisuuden liittyvä sääntely

4.2.1 Yritysvaikutukset

Esitys ei toiminnanharjoittajien näkökulmasta muuta sitä oikeustilaa, joka hallintolain neuvontaan ja selvityksiin liittyvistä säännöksistä jo nykyisellään muutoinkin aiheutuu. Esityksellä ei neuvontaa koskevien säännösten osalta näin ollen ole välittömiä yritystaloudellisia vaikutuksia.

Ympäristölupahakemuksien käsittelyn ajallinen joutuisuus hakemuksen käsittelyn laadun karsimättä on luvanhakijan etu. Lupahakemuksen käsittelyn ajallinen viivästyminen johtaa toi-

minnan aloittamisen ja siihen liittyvien investointien viivästymiseen. Jos luvanhakija pystyy jo varhaisesta vaiheesta lähtien hahmottamaan, mitkä selvitykset asian ratkaisemisen vuoksi ovat tarvittavia, tämä pystyy suunnittelemaan hakemusmenettelyyn liittyvän ajankäytön taloudellisesti ja välttämään tarpeetonta selvitystyötä. Jos esimerkiksi tietyt asian käsittelyyn liittyvät selvitykset on mahdollista tehdä ainoastaan kesäaikaan, on hakijan edun mukaista saada tästä tietoa riittävän aikaisessa vaiheessa. Samoin lisäselvityspyyntöihin liitettävät perustelut auttavat luvanhakijaa ohjaamaan selvitystyötään lupaharkinnan kannalta tarpeellisiin seikkoihin. Alussa selostetuin perustein ei voida myöskään pitää todennäköisenä, että lupien käsittely vähemmän neuvontaa tarvitsevien luvanhakijoiden kohdalla merkittävästi hidastuisi enemmän neuvontaa tarvitsevien luvanhakijoiden vuoksi.

4.2.2 Vaikutukset viranomaiset toimintaan

Lupahakemuksen käsittelyvaiheeseen liittyvä neuvonta vaatii viranomaiselta voimavaroja ja työaikaa, mikä voi olla pois hakemusten käsittelyyn käytetystä ajasta. Lupahakemusten laadullinen paraneminen erityisesti riittävän aikaisessa vaiheessa tuotettuine tarpeellisine selvityksiin voi puolestaan nopeuttaa lupa-asian käsittelyä. Neuvonnasta huolimatta voidaan olettaa, että luvanhakijat hyödyntäisivät luvan hakemiseen ulkopuolisia konsulttipalveluita tai hakemuksen tekemiseen erikoistunutta henkilöstöä samoissa määrin kuin aiemminkin. Tällöin ei ole odotettavissa, että esitys siirtäisi toiminnanharjoittajan kustannuksia viranomaiselle. Neuvonnan tuottaminen voi olla kohtuullisen edullista, jos se voidaan toteuttaa osittain automaattisena sähköisen lupapalvelun kautta. Neuvojen oikeellisuus on syytä varmistaa toisinaan tapauskohtaisesti, vaikka viranomaisen antamat neuvot eivät johda luottamuksensuojan syntymiseen. Jos neuvonnan toteuttamiseksi järjestetään tapaaminen, se vaatii runsaasti viranomaisien lupahakemusten käsittelyyn käyttämää työaikaa. Lisäksi viranomaisen joutuu toiminnassaan huolehtimaan siitä, että luvanhakijat tulevat neuvontaan käytetyn työajan osalta kohdelluiksi yhdenvertaisesti. Selvityksien pyytämistä koskeva automaattinen perusteluvollisuus lisää viranomaisen työmäärää selvimpien tapauksien kohdalla hieman. Säännöksen vaikutuksia lupa-asian käsittelyn joutuisuuteen ei voida ennakolta arvioida luotettavasti. Tietojen saaminen lisäselvitysten tarpeellisuudesta voi lisätä viranomaisien toiminnan hyväksyttävyyttä.

4.2.3 Ympäristövaikutukset

Esitys ei neuvontavelvollisuutta koskevilta osin vaikuta ympäristön pilaantumista aiheuttavan toiminnan sallittavuuteen tai toiminnanharjoittajan huolellisuus- ja selvilläolovelvollisuuteen. Esityksellä ei siten tältä osin arvioida olevan ympäristövaikutuksia.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja aineisto

Luvanvaraisuuden muutoksia koskevien ehdotusten osalta esitys perustuu pääosin ympäristönsuojelulain uudistamishankkeen kolmannen vaiheen projektin 7 työhön. Projektin työtä ja siinä tehtyjä rajoituksia on selostettu yksityiskohtaisesti edellä kohdassa 2.2.4.

Projektin 7 loppuraportti oli lausuntokierroksella tammi-maaliskuussa 2016. Lausunnot saatiin noin 60 viranomaiselta, järjestöltä ja yritykseltä. Suurin osa lausunnonantajista suhtautui loppuraportin ehdotuksiin myönteisesti. Joissakin lausunnoissa huomautettiin eräiden toimintojen kapasiteetin tai muiden vastaavien kynnysarvojen nostamisen todennäköisesti johtavan siihen, että luvanvaraisuus säilyy ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisella naapurussuhdeperusteella. Tällöin luvantarve tulee harkittavaksi tapauskohtaisesti hankkeen vaikutusten perusteella. Lausunnoissa esitettyjen toimialakohtaisten huomioiden perusteella

esitettyjen luvanvaraisuuskynnyksiin kohdistuvien kevennyksien ei voida arvioida heikentävän ympäristönsuojelun tasoa.

Projektin 7 loppuraportista saadun lausuntopalautteen perusteella ryhdyttiin heinäkuussa 2016 valmistelemaan hallituksen esitystä sellaisista ehdotuksista, jotka on mahdollista toteuttaa ilman lisäselvityksiä.

Viranomaisten neuvontavelvollisuuden täsmentämistä koskeva ehdotus esitettiin Tarastin arviointiryhmän raportissa ja sitä työstettiin edelleen ympäristönsuojelulain uudistamishankkeen kolmannen vaiheen 1 projektissa. Tässä esityksessä tarkoitettu neuvontavelvollisuuden täsmentävistä koskeva säännös perustuu mainitun projektiryhmän esitykseen. Neuvonnan kehittämistä on tarkoitus kokeilla myös ympäristöhallinnossa 2016 alkuvuodesta aloitetussa lupatoimintojen uusien menettelyiden pilottihankkeessa, jonka tuloksia odotetaan keväällä 2017.

Hallituksen esityksestä pyydettiin lausunnot seuraavilta tahoilta: Oikeusministeriö, Puolustusministeriö, Valtiovarainministeriö, Maa- ja metsätalousministeriö, Työ- ja elinkeinoministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö, Liikenneministeriö, Sisäministeriö, Suomen ympäristökeskus, Luonnonvarakeskus, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Aluehallintovirastot, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Korkein hallinto-oikeus, Vaasan hallinto-oikeus, Suomen Kuntaliitto, Espoon kaupunki/ympäristönsuojeluviranomainen, Helsingin kaupunki/ympäristönsuojeluviranomainen, Joensuun kaupunki/ympäristönsuojeluviranomainen, Kuopion kaupunki/ympäristönsuojeluviranomainen, Lappeenrannan kaupunki/ympäristönsuojeluviranomainen, Oulun kaupunki/ympäristönsuojeluviranomainen, Saarijärven kaupunki/ympäristönsuojeluviranomainen, Tampereen kaupunki/ympäristönsuojeluviranomainen, Turun kaupunki/ympäristönsuojeluviranomainen, Vantaa/ympäristönsuojeluviranomainen, Vesilaitosyhdistys ry, Betoniteollisuus ry, Bioenergia ry, Energiateollisuus ry, Infra ry, Kemianteollisuus ry, Metsäteollisuus ry, Teknologiateollisuus ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Natur och Miljö r.f. ja Suomen Ravihevostuottajat ry.

Lausuntopyynnön yhteydessä esitys lähetettiin myös lainsäädännön arviointineuvostolle. Arviointineuvosto valitsi hallituksen esityksen käsiteltäväkseen. Arviointineuvoston lausuntoa on käsitelty kohdassa 5.3.

Hallituksen esitys on käsitelty kunnallistalouden ja hallinnon neuvottelukunnassa 13 päivänä joulukuuta 2016.

5.2 Lausunnon ja niiden huomioon ottaminen

5.2.1 Lausunnonantajat

Esityksestä saatiin lausunto seuraavilta tahoilta: Betoniteollisuus ry, Bioenergia ry, Elinkeinoelämän keskusliitto, Energiateollisuus ry, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Finavia Oyj, Infra ry, Itä-Suomen aluehallintovirasto, Joensuun kaupunki Ympäristönsuojeluviranomainen, Kemianteollisuus ry, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Korkein hallinto-oikeus, Kuopion kaupunki Ympäristönsuojelupalvelut, Kuusisto Erkki, Liikenne- ja viestintäministeriö, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi, Luonnonvarakeskus Luke, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Maa- ja metsätalousministeriö, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Metsäteollisuus ry, Oikeusministeriö, Oulun kaupunki Ympäristönsuojeluviranomainen/Oulun seudun ympäristötoimi, Oulun kaupungin kirjaamo, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökes-

kus, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Puolustusministeriö, Sisäministeriö, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Suomen Kuntaliitto, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Suomen ympäristökeskus, Suomen ympäristöoikeustieteen seura, Suomen yrittäjät, Teknologiateollisuus ry, Tiihotar-Saarijärvi-Kelloniemi asukasyhdistys ry/Toivanen Pekka, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, Työ- ja elinkeinoministeriö, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Vaasan hallinto-oikeus, Valtiovarainministeriö, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Vesilaitosyhdistys ry -, Ympäristönsuojeluviranhaltijat (YSV) ry, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ja Öljy- ja biopolttoaineala ry.

5.2.2 Yleisiä huomioita luvanvaraisuuden keventämisestä

Esityksessä ehdotetut keventämistoimet saivat kannatusta joko yleisellä tasolla tai erityisesti tietyn toiminnan osalta. Useat tahot toivoivat, että myös muita ympäristönsuojelulain kolmannen vaiheen aikana esiin tuotuja ympäristölupamenettelyn keventämistoimia toteutettaisiin mahdollisimman nopeasti.

Myös vastakkaisia näkemyksiä esitettiin. Kriittisempää palautetta saatiin erityisesti viranomaisilta. Kriittisessä palautteessa esitetyistä näkemyksistä useat olivat kuitenkin seikkoja, jotka oli huomioitu lausunnolla olleen esityksen vaikutusarviointiosuudessa. Tästä saatiin kiitosta.

5.2.3 Yksityiskohtaisia huomiota

Luvanvaraisuuden poistaminen eräiltä toiminnoilta

Eräs taho toi esiin, että rautametallien kylmävalssauksen poistaminen luvanvaraisuudesta olisi linjassa sen kanssa, että luvanvaraisuus poistetaan eräiltä kansalliseen laitosluettelon kohtaan 2 alakohtaan c kuuluvilta kylmäprosesseilta. Jatkovalmistelussa esitystä muutettiin ehdotetulla tavalla.

Kaksi tahoja vastusti pelastustoiminnan helikopterilentopaikkojen vapauttamista luvanvaraisuudesta tuoden esiin muun muassa sen, ettei kaavoituksella voida syystä tai toisesta riittäväällä tavalla ehkäistä pelastustoiminnan helikopteriolentopaikoista aiheutuvaa meluhäiriötä. Toinen näistä huomautti myös epäselvästä perustelutekstistä. Jatkovalmistelussa esitystä ei tältä osin muutettu, mutta perusteluja täsmennettiin ja korjattiin.

Lausuntopalautteessa suhtauduttiin myös varauksellisesti siihen, että viilutehtaat poistettaisiin luvanvaraisuudesta, sillä esityksessä ei ole huomioitu mm. viilutehtaiden hautomoaltaissa syntyviä lietteitä, joiden hyötykäyttöön toimittaminen voi vaatia käsittelyä jo syntypaikalla. Jatkovalmistelussa todettiin, että viilutehtaita on nykytilanteessa vain muutamia. Lisäksi lietteen hyödyntämistä säännellään kattavasti mm. suoraan jätelain kautta. Esitystä ei muutettu.

Lausuntopalautteessa esitettiin luvanvaraisuus poistettavaksi myös useilta muilta toiminnoilta, kuten kalankasvatukselta. Jatkovalmistelussa todettiin, että kalankasvatukseen liittyvien projektin 7 keventämisehdotusten toteuttamista harkitaan päällekkäisen työn välttämiseksi vasta myöhemmin. Ensin odotetaan hallituksen kärkihankkeisiin kuuluvan sininen biotalous – hankkeen tuloksia. Muut poistettavaksi ehdotetut toiminnot olivat pääosin sellaisia, etteivät ne sisällyneet projektin 7 ehdotuksiin. Näiden osalta jatkovalmistelussa todettiin, ettei luvanvaraisuutta voida poistaa kevein perustein, ilman asianmukaisia vaikutusarviointeja. Ehdotuksia on mahdollista harkita jatkettaessa ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmannen vaiheen valmistelua.

Muutama taho suhtautui kriittisesti siihen, että kansallisesta laitosluettelosta poistettavaksi ehdotettava toiminto saattaakin vaatia ympäristöluvan jollain lain 27 §:n 2 momentissa säädetyllä yleisellä lupaperusteella. Tämän todettiin olevan este laitosluettelon todelliselle keventämiselle. Jatkovalmistelussa todettiin, että lain 27 §:n 2 momentissa säädetyt yleiset lupaperusteet ovat ympäristönsuojelun tason turvaamisen kannalta keskeistä sääntelyä, joilla on oikeusjärjestelmässämme vakiintunut asema. Niitä ei voida poistaa kevein perustein. Vireillä on kuitenkin kohdassa 2.2.4. mainittu selvitys naapuruussuhdeoikeudellisesta luvantarveperusteesta. Sen johtopäätöksiä tullaan arvioimaan jatkettaessa ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmatta vaihetta.

Yksi lausunnonantaja ehdotti, että kansallista laitosluetteloa karsittaessa olisi samalla syytä täsmentää luvanvaraisuutta pohjavesialueella koskevan 28 §:n 2 momenttia, jotta se kattaisi myös muut mahdolliset tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle sijoitettavat toiminnot, joita ei ole nimenomaisesti laitosluettelossa mainittu, mutta joista voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Jatkovalmistelussa todettiin, että kyse olisi merkittävästä muutoksesta nykysääntelyyn verrattuna, ja että asiaan vaikuttaa myös pohjaveden pilaamiskieltoa koskeva sääntely. Ehdotusta ei voitu huomioida tälle esitykselle asetetun aikataulun puitteissa, mutta sitä on mahdollista harkita jatkettaessa ympäristönsuojelulain uudistamista.

Yksi taho toi esiin, että yleisellä tasolla ehdotetut luvanvaraisuuden muutokset aiheuttavat valvonnallisia ongelmia. Tämä koskee tilanteita, joissa samalla alueella lakimuutoksen jälkeen voi toimia luvanvarainen, rekisteröitävä ja lupavelvollisuudesta vapautettu laitos. Toiminnoilla (esimerkiksi pellettilaitos ja saha) voi olla yhteiset päästövaikutukset ja sen myötä yhteinen vesistö- ja melutarkkailu. Käytännössä valvonta hankaloituu, kun toimintoja valvovat kaksi viranomaista (valtion- ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) ja osaa toiminnoista koskevat sitovat ympäristölupamääräykset ja osaa kunnan ympäristönsuojelumääräykset. Tätä ongelmaa ei ole otettu esityksen viranomaisvaikutuksissa ollenkaan huomioon. Jatkovalmistelussa todettiin, että jo nykyinen sääntely mahdollistaa sen, että samalla alueella toimii sekä luvanvaraisia että rekisteröitäviä toimintoja, joiden osalta valvontatoimivalta on jakaantunut valtion ja kunnan välillä. Esitystä ei muutettu tai täydennetty.

Lausuntopalautteessa tuotiin esiin, että luvanvaraisuuden poistaminen sellaisilta toimijoilta, jotka johtavat jätevetensä kunnalliseen jätevedenpuhdistamoon, vaatii vastuiden selventämistä normitasolla. Näiden laitosten vesihuoltolaitoksen kanssa tekemän teollisuusjätevesisopimuksen oikeudellinen asema, sopimuksen valvonta ja valvova taho tulisi määrittellä. Lisäksi huomautettiin, että jatkossa teollisuusjätevesisopimuksilla on aikaisempaa suurempi merkitys, koska useilta toiminnoilta, joilta luvanvaraisuus poistetaan, jätevedet johdetaan vesihuoltolaitoksen viemäriin.

Jatkovalmistelussa todettiin, että teollisuusjätevesisopimusten oikeudellinen asema ja vastuukysymykset ovat sinänsä selkeitä. Vesihuoltolaitoksen ja asiakkaan välinen suhde on yksityisoikeudellinen sopimussuhde. Sopimus ja yleiset sopimusehdot määrittävät sen, millaista jätevettä viemäriin saa päästää. Sopimusehdoin ei kuitenkaan voida poiketa velvoittavasta sääntelystä. Sopimusehdot voivat siten sisältää osin myös voimassa olevan sääntelyn sisältöä vastaavia ehtoja ja osin myös täsmällisempiä ja laajempia ehtoja. Yksittäistapauksessa sopimusehtojen sisältö riippuu siitä, millaisista jätevesistä on kyse ja millaisia ehtoja on tarpeen asettaa, jotta vesihuoltolaitoksen jätevedenpuhdistamon toimintaedellytyksiä ei vaaranneta. Sopimus ja yleiset sopimusehdot sisältävät esimerkiksi myös ehtoja sopimusrikkomustilanteisiin ja asiakkaan ilmoitusvelvollisuuteen ja vastuisiin.

Lisäksi jatkovalmistelussa todettiin, että teollisuusjätevesisopimus on keskeinen keino hallita vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavia muita kuin asumajätevesiä. Esityksen taustalla oleva SYKE:n selvitys ei kuitenkaan tue sitä johtopäätöstä, että teollisuusjätevesisopimusten merkitys ja määrä kasvaisivat tämän esityksen johdosta ainakaan merkittävässä määrin. Esitytä ei jatkovalmistelussa muutettu. Teollisuusjätevesisopimukseen liittyviin kysymyksiin joudutaan kuitenkin palaamaan perusteellisemmin jatkettaessa ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmatta vaihetta, projektin 7 ehdotuksiin liittyvien jatkoselvityksien valmistuttua.

Eräiden toimintojen siirtäminen luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn

Yksi lausunnonantaja toi esiin, että eräiden rekisteröintiin siirrettävien toimintojen osalta perustelut ja lakiehdotus eivät täysin vastanneet toisiaan. Perustelujen mukaan rekisteröintiin siirrettävät kiinteät betoniasemat, betonituotetehtaat ja myös muut kuin moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävien nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat jäisivät edelleen luvanvaraisiksi, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Tätä ei kuitenkaan oltu huomioitu lakiehdotuksessa. Jatkovalmistelussa virhe korjattiin lakiehdotusta ja perusteluja täydentämällä.

Muutama lausunnonantaja suhtautui kriittisesti perusteluihin sisältyvään mainintaan siitä, että voimassa olevan nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (444/2010) soveltamisala laajennettaisiin koskemaan myös muita kuin moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettäviä nestemäisten polttoaineiden jakeluasemia. Tähän liittyen huomautettiin, että voimassa olevan asetuksen vaatimukset eivät ole välttämättä sellaisenaan kohtuullisia tai toteuttamiskelpoisia kaikille jakeluasemille. Sääntelyn lähtökohtana tulee olla eri toimintojen ominaispiirteet, toiminnan laajuus ja ympäristövaikutukset sekä jakeluasemien teknisistä rakenteista annetun standardin huomioiminen. Jatkovalmistelussa perustelutekstiä muutettiin tuomalla esiin, että voimassa olevaa asetusta tullaan muuttamaan. Muutosten tarkka sisältö täsmentyy ko. säännösmuutoksen valmistelun edetessä.

Eräitä orgaanisia liuottimia käyttäviä toimintoja koskevat muutokset

Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käsittelevien teollisuuspäästödirektiivissä tarkoitettujen laitosten siirtäminen luvanvaraisista rekisteröitäviksi sai kahdensuuntaista palautetta. Kyseisiin toimintoihin liittyvät kemikaalionnettomuusriskit on tarkoituksenmukaisempaa hallita kemikaaliturvallisuuslainsäädännön mukaisin menettelyin. Lausuntopalautteessa tuotiin myös esille joidenkin VOC-laitosten ympäristöönsä tuottamat hajupäästöt, joiden osalta naapuruussuhdevaihtuksiin perustuva luvanvaraisuusperuste säilytetään. Hajuvaikutusten vuoksi myös kumitehtaat, joissa on vulkanointi- tai mastisointiprosessi esitetään pidettäväksi luvanvaraisena. Toiminnasta syntyvien jätteiden jätehuollon järjestämisvelvollisuudesta ja siihen liittyvästä valvonnasta on säädetty jätelaissa. Lisäksi lausuntopalautteessa tuotiin esille VOC-laitosten lupakynnyksen nostamisen yhteydessä kasvanut pohjaveden pilaantumiseen kohdistuva riski. Lausuntopalautteen perusteella jatkovalmistelussa päädyttiin lisäämään lain liitteessä 2 tarkoitettujen toimintojen 28 §:n 1 momentin perusteella luvanvaraisiksi, jos ne sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön sijoittuvalle pohjavesialueelle.

Palautteessa tuotiin lisäksi esille VOC-laitosten vähäinen määrä sekä siihen liittyvät puutteet VOC-laitosten rekisteröinnin tekevien kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten mahdollisuuksissa hankkia riittävää osaamista VOC-laitoksiin liittyvien vaatimusten osalta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myöntää nykyisin ympäristöluvat laitoksille, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on alle 50 tonnia vuodessa. Toimivaltaa ei näiden laitosten siirtyessä rekisteröintiin olisi tarpeen muuttaa.

Edelleen lausuntopalautteessa tuotiin esille eräitä päällekkäisyyksiä laitosluettelossa, sekä erityisesti VOC-laitosten luvanvaraisuuskynnyksen määrittämistapaan liittyviä seikkoja. Kuten lausuntopalautteesta käy ilmi, esityksessä yhä edelleen jää samankaltaisia päällekkäisyyksiä esimerkiksi puun kyllästykseen osalta. Tämä on katsottu tarpeelliseksi siitä syystä, että teollisuuspäästödirektiivin täytäntöönpano edellyttää luvanvaraisuutta haihtuvien orgaanisten yhdisteiden käyttömäärien perusteella, mutta toisaalta puun kyllästys aiheuttaa huomattavia pohjaveteen ja maaperään kohdistuvia riskejä niissäkin laitoksissa, jotka eivät olisi luvanvaraisia haihtuvien orgaanisten yhdisteiden käytön perusteella. Teollisuuspäästödirektiivin riittävän täytäntöönpanon kannalta on katsottu selkeämmäksi noudattaa direktiivissä esitettyjen laitosluetteloiden rakennetta ja sanamuotoa soveltuvilta osin myös kansallisessa lainsäädännössä, mikä saattaa aiheuttaa edellä kuvatun kaltaisia päällekkäisyyksiä. Tästä syystä myös eräitä muita lausuntopalautteessa mainittuja laitosluettelun esitystapaan liittyviä muutoksia ei ehdoteta toteutettavaksi. Esityksen tavoite huomioon ottaen jatkovalmistelussa ei myöskään katsottu tarkoituksenmukaiseksi ulottaa lupa- tai rekisteröintivelvollisuutta uusiin toimintoihin, joilta EU-sääntely ei sitä edellytä.

Siirtymäsäännökset

Siirtymäsäännöksistä esitettiin pääosin vain yleisiä toiveita sääntelyn selkeydestä. Yksi lausunnonantaja esitti toiveen, että siirtymäsäännökset laukeaisivat vasta haettaessa luvan muuttamista, tms. vireillepanotilanteissa sen sijaan, että viran puolesta tulee ryhtyä toimenpiteisiin kalenteripäiviin sidottuina määräaikoina (erityisesti vuoden määräaika). Muita konkreettisia parannusehdotuksia ei esitetty. Jatkovalmistelussa todettiin, että siirtymäsäännökset on tarkoituksella laadittu mahdollisimman pitkälle ympäristönsuojelulain 231 §:n siirtymäsäännöksiä vastaavalla tavalla. Tämä yhdenmukaisuus haluttiin selkeyden vuoksi säilyttää. Siirtymäsäännöksiä pyrittiin kuitenkin selkiyttämään erityisesti niiden luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn siirrettävien toimintojen osalta, joille ei vielä ole valtioneuvoston asetuksella säädetty rekisteröinnin edellytyksenä olevia ympäristönsuojeluvaatimuksia.

Viranomaisneuvontaan liittyvät säännökset

Viranomaisen neuvontavelvollisuutta koskevista ehdotuksista annettiin kahdensuuntaista palautetta. Yleisesti katsottuna toimialajärjestöt kannattivat esitystä, kun taas viranomaiset ja tuomioistuimet pitivät esitystä tarpeettomana säännösmäärän kasvattamisena ja päällekkäisenä ylisääntelynä. Lausunnonantajien näkemystä siitä, että hyvän hallinnon takeet eivät palaudu yksinomaan menettelysäännöksiin, vaan palveluperiaatteen toteutumisen tueksi tarvitaan koulutusta, toimintamalleja, tulosohejausta, raportointia, seuranta ja palveluperiaatteen omaksumista osaksi viranomaisen organisaatiokulttuuria, voidaan pitää perusteltuna. Esitystä voidaan pitää jossain määrin luonteeltaan tavoitesääntelyn kaltaisena kirjauksena, jonka tarkoitus on korostaa niiden hallintokäytännössä tosiasiallisesti toteutuvien käytäntöjen merkitystä, joita hallinnon asiakkaat kokevat tarvitsevänsä viranomaisessa asioidakseen.

Ehdotuksen tavoitteena on nopeuttaa lupakäsittelyä kohentamalla lupahakemusten laatua. Erityisesti viranomaisilta, mutta myös yhdeltä toimialajärjestöltä tullessa lausuntopalautteessa kyseenalaistettiin, voiko ehdotus johtaa esityksen tavoitteen vastaiseen lupakäsittelyn hidastumiseen, jos lupaviranomaisten työajankäyttö siirtyy lupien ratkaisemisesta kohti luvanhakijoiden neuvontaa. Hakemusten sisällössä on usein olennaisia puutteita, joiden aiheuttama lisäselvityspyyntöjen tarve hidastaa hakemuksen käsittelyä. Erityisesti pienyritykset, jotka eivät käytä konsulttia hakemuksen laatimisessa, eivät usein tunne ympäristölupamenettely vaiheita ja sitä, mitä heiltä prosessin etenemiseksi edellytetään. Vaikka ympäristönsuojelulain 39 §:n 3 momentissa säädetään, että hakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus hakemuksen laatimiseksi, perustavanlaatuisesti puutteellisten hakemusten laatijoita on jo nykyisellään

opastettava hakemusten täydentämisessä sen sijaan, että hakemus voitaisiin tällä perusteella hylätä suoraan. Edellä mainittu säännös hakemuksen laatijan asiantuntemuksesta ja ympäristönsuojelulain 6 §:n mukainen toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuus toiminnan ympäristövaikutuksista ja riskeistä säilyy edelleen voimassa, jolloin sitä riskiä on pidettävä erittäin vähäisenä, että esityksen johdosta luvanhakijoille välittyisi mielikuva, ettei toiminnan vaikutuksista tarvitse vastaisuudessa olla yhtä perusteellisesti selvillä. Näillä perustein huomion kiinnittäminen neuvonnan laatuun saattaa parantaa puutteellisten hakemusten laatua ja sujuvoittaa lupamenettelyä.

Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota ympäristölupamenettelyn luonteeseen toiminnanharjoittajan ja haitankärsijöiden oikeuksien tasapainottajana. Lausunnoissa pohdittiin esimerkiksi sähköistä neuvontaa koskevan säännöksen viittausta luvanhakijaan eikä yleisemmin asianosaisiin. Kun otetaan huomioon, että säännösehdotuksessa tarkoitettu neuvonta on pitkälti sähköisten hakemuslomakkeiden ja oppaiden laatimista ja muuta vastaavaa viranomaisen palveluperiaatteen konkretisoimista, mutta sisällöllisesti säännös ei laajenna hallintolain mukaan asianosaisille annettavien neuvojen sisältöä, luvanhakijan ja haitankärsijöiden oikeusturvaodotuksiin voitaneen katsoa suhtauduttavan tasapainoisesti. Sinällään ei ole myöskään mitään esitettyä sille, etteikö viranomainen voisi jo hallintolain perusteella antaa vastaavia neuvoja haitankärsijöille esimerkiksi tuottamalla ohjeita ja lomakkeita vireillepanoja varten. Samassa yhteydessä eräissä lausunnoissa pohdittiin myös tarvetta kutsua haitankärsijät säännöksessä tarkoitettuihin luvanhakijan ja viranomaisen tapaamiseen. Tällainen menettely voi sinällään olla hankkeen sujuvan etenemisen kannalta hyödyllistä ja täysin sallittua, mutta jatkovalmistelussa sitä ei katsottu tarkoituksenmukaisesti esittämään sitovana menettelyohjeena. Jos tapaamisessa on esimerkiksi tarkoitus kartoittaa hankkeen riittävien vuorovaikutusmenettelyjen järjestämiseksi ne asianosaiset, joihin hanke saattaa vaikuttaa, näiden asianosaisten kutsuminen tapaamiseen jo ennakolta olisi luonnollisesti mahdotonta.

Osassa lausuntopalautetta kiinnitettiin huomioita myös luvanhakijoiden yhdenvertaiseen kohteluun muun muassa tapaamisten järjestämisen osalta. Jatkovalmistelussa katsottiin viranomaisten voimavarojen tarkoituksenmukaiseksi käyttämiseksi sen, että viranomaistapaamisesta ei tehdä hakijan vaatimuksesta järjestettävä, vaan viranomainen käyttää tapauskohtaista harkintaa tapaamisen järjestämiseksi. Tapaamisten järjestäminen ja tapaamispyyntöjen käsittely kuluttaa lupaviranomaisen työaikaa, jolloin toiminnan taloudellisuuden kannalta on syytä käyttää tapauskohtaista harkintaa siten, että luvanhakijoiden neuvonta on erityisesti samankaltaisina toistuvissa hakemuksissa sähköistä ja tapaamisia hyödynnetään monimutkaisemmissa hankkeissa, joissa voi olla esimerkiksi useita mahdollisia toteuttamistapoja sekä useita tarvittavia lupia.

Lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomioita myös siihen, että ehdotus on valmisteltu ennen kuin lupamenettelyn sujuvoittamiseen tähtäävä pilottihanke on saatu päätökseen. Valmistelussa on arvioitu, että oikeudellisesti lupamenettelyvaiheiden kannalta muutos ei ole niin merkittävä muutos, ettäkö kokeiluhankkeesta olisi arvioitu saatavan säännöksen valmistelun kannalta olennaista lisätietoa. Pilottihankkeessa on muun ohella tavoitteena tuottaa tietoja neuvonnan käytännön järjestämisen eri vaihtoehdoista.

Esityksen perusteluja on täsmennetty selvityksien riittävyttä, haitankärsijöiden oikeussuojatodotuksia, neuvonnan ajallista ulottuvuutta ja luottamuksensuojaa koskevilta osin lausuntopalautteen perusteella.

Yritysvaikutukset ja muut taloudelliset vaikutukset

Yritysvaikutuksista saatiin vain niukasti lausuntopalautetta. Palautteessa tuotiin esiin muun muassa, että esityksessä todetaan hyvin yksioikoisesti, ettei muutoksilla olisi välittömiä yritysvaikutuksia, vaikka vaikuttaa siltä, että ehdotukset poistaisivat joidenkin toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa ja maksuja. Konkreettisia korjausehdotuksia ei esitetty, mutta tuotiin esiin yritysvaikutusten syntymekanismeihin liittyviä seikkoja. Jatkovalmistelussa yritysvaikutusten arviointia korjattiin ja täydennettiin lausuntopalautteen pohjalta.

Yksi lausunnonantaja kritisoi johtopäätöstä, jonka mukaan esityksellä ei ole kansantaloudellisia vaikutuksia. Tämä taho toi esiin, että keventämisellä on kansantaloudellisia vaikutuksia, siten, että vaikutusten suunta on selvä. Lupavaatimusten keventäminen alentaa yritysten kustannuksia, parantaa niiden kannattavuutta ja mahdollistaa yritysten korkeamman työllistämisen ja helpottaa niiden investointeja. Tämä tapahtuu kuitenkin vain, jos lupamenettelyyn ei jouduta jonkin muun syyn, esimerkiksi naapurivaikutusten takia (ympäristönsuojelulaki 27 § 2 momentti). Jatkovalmistelussa ehdotusta ei tämän palautteen pohjalta muutettu tai täydennetty. Kuten jo aikaisemmin on todettu, yleiset lupaperusteet ovat vakiintunut osa oikeusjärjestelmäämme, eikä niitä voida kevein perustein poistaa.

Eläinsuojien luvanvaraisuuteen liittyvät muutokset

Eläinsuojia koskevista vähäisistä muutosehdotuksista lausuneet tahot lähtökohtaisesti kannattavat esityksiä. Esitykseen ei siten ehdoteta muutoksia lausuntopalautteen perusteella, mutta lausunnoissa esiin nostettujen muiden kehitysehdotusten toteuttamisedellytyksiä tullaan tarkastelemaan eläinsuojien lupamenettelyn kehittämisen jatkotyössä.

Muita selvennystarpeita

Lausuntopalauutteessa tuotiin esiin myös useita selvennystarpeita sellaisiin säännöksiin, joita lausunnon olleessa esitysluonnoksessa ei ehdotettu muutettaviksi. Suurin osa näistä huomioista liittyi kansalliseen laitosluetteloon, mutta mukana oli myös muutamia direktiivilaitosten laitosluetteloon liittyviä huomiota. Jatkovalmistelussa todettiin, että ehdotetuista selvennystarpeista voidaan tässä esityksessä huomioida vain muutama, sillä pääosa niistä vaatii perusteellista pohdintaa lausuntokierroksineen. Niitä harkitaan jatkettaessa ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmatta vaihetta (esimerkiksi biosidit, peittäys, öljynporauslautat ja laivojen purkutoiminta, laivatelakka, orgaanisia liuottimia käyttäviä toimintoja koskevassa kohdassa c alakohdan täsmennys).

5.3 Arviointineuvoston lausunto

Lainsäädännön arviointineuvosto antoi lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi 22 päivänä joulukuuta 2016. Arviointineuvoston näkemyksen mukaan esitysluonnoksessa on kuvattu asianmukaisesti ympäristönsuojelulain taustaa, tavoitteita, toimenpiteitä ja kohderyhmiä. Luonnoksen perusteella saa yleisellä tasolla käsityksen esityksen vaikutuksista, mutta euromääräiset suuntaa-antavat vaikutusarviot puuttuvat.

Arviointineuvosto toteaa, että esitysluonnoksen perusteella olennaisin politiikkamuutos on kiinteiden betoniasemien siirto luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn. Betoniasemien luvanvaraisuuden keventämistä koskevat suuntaa-antavat euromääräiset vaikutusarviot tulisi lisätä luonnokseen.

Lisäksi arviointineuvosto katsoo, että normien purkamisessa markkinoillepääsyn helpottuminen ja lupamenettelyssä säästynyt aika ovat todennäköisesti olennaisempia vaikutuksia yrityksille kuin itse lupaan tai rekisteröintiin liittyvät maksut. Tätä tulisi korostaa esitysluonnoksessa enemmän.

Arviointineuvosto myös toteaa, ettei esitysluonnoksesta voi päätellä viranomaistyön kokonaisuudesta siirrettäessä betoniasemat luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn. Suuntaantavat arviot henkilötyövuosien muutoksista tulisi lisätä luonnokseen.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksen kansantaloudellisista vaikutuksista tulisi käydä ilmi, ylittävätkö betoniasemien normien purkamisesta saatavat hyödyt karkealla tasolla siitä aiheutuvat kustannukset.

Edelleen arviointineuvosto esittää yleisenä huomiona, että vaikutusarviointia koskevat tekstit eivät noudata täysin säädösvalmisteluohjeiden mukaista jaottelua ja että tekstejä on sijoitettu jonkin verran väärin otsikoiden alle.

Arviointineuvoston lausunnon johdosta esityksen taloudellisia vaikutuksia koskevat tekstit on jaoteltu uudestaan noudattaen säädösvalmisteluohjeiden mukaista jaottelua. Lisäksi vaikutusten arviointia on täydennetty siltä osin, kuin se on ollut mahdollista eli ottaen huomioon esityksessä kuvatut tietopohjaan liittyvät epävarmuustekijät. Esityksen yritysvaikutuksia ja kunnallistaloudellisia vaikutuksia on betoniasemien osalta täydennetty suuntaantavilla euromääräisillä arvioilla, jotka perustuvat käytettävissä oleviin asfalttiasemia koskeviin tietoihin (lupahakemuksen ja rekisteröinti-ilmoituksen käsittelyaika, hinnoittelu ja yrityksille koituva hallinnollinen taakka). Vastaavasti myös esityksen viranomaisvaikutuksia on täydennetty asfalttiasemien käsittelyaikatietojen perusteella arviolla siitä, paljonko yksittäisen betoniaseman siirtäminen luvanvaraisuudesta rekisteröintiin vapauttaisi henkilötyötunteja käytettäväksi muihin ympäristönsuojelutehtäviin. Sen sijaan arviointineuvoston toivomaa karkeaa arviota betoniasemien normipurun kansantaloudellisista vaikutuksista ei ole ollut mahdollista esittää. Näin muun muassa sen vuoksi, että käytettävissä ei ole luotettavaa arviota siitä, montako uutta betoniasemaa vuosittain aloittaa toimintansa lakimuutoksen voimaantulua suoraan rekisteröintiin perusteella.

6 Voimaantulo

Lain muutos ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen, kuitenkin siten, että tarvittavat (lausuntopalautteessa esiin nostetut) muutokset ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) toimivaltasääntelyyn ehditään valmistella. Tarkoitus on, että kyseinen asetusmuutos ja tähän esitykseen sisältyvä lain muutos tulisivat voimaan samanaikaisesti.

Voimaantulosäännöksen 1 momentissa säädettäisiin muutoslain voimaantuloajankohdasta.

Voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettäisiin toiminnoista, jotka eivät enää olisi luvanvaraisia eivätkä siirry luvanvaraisuuden piiristä rekisteröintimenettelyyn. Lain voimaantullessa näitä toimintoja koskevat ympäristöluvut ja niihin rinnastettavat päätökset raukeaisivat ja niitä koskevat lupahakemukset jäisivät sillensä suoraan lain nojalla. Säännöksessä ”lupahakemus” viittaisi sekä lupaviranomaisessa vireillä olevaan että muutoksenhakuvaiheeseen edenneeseen lupa-asiaan. Säännöksessä tarkoitettujen luvan raukeamiseen liittyvistä valvontaviranomaisen toimenpiteistä säädettäisiin erikseen voimaantulosäännöksen 8 momentissa.

Voimaantulosäännöksen 3 ja 4 momenteissa säädettäisiin toiminnoista, jotka siirtyisivät luvanvaraisuuden piiristä rekisteröintimenettelyyn. Rekisteröinti edellyttää, että toiminnan ym-

päristönsuojeluvaatimuksista on säädetty lain 10 §:n nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella. Voimaantulosäännöksen 3 momentti koskisi niitä toimintoja, joiden osalta tällaista valtioneuvoston asetusta ei vielä ole annettu. Voimaantulosäännöksen 4 momentti koskisi puolestaan toimintoja, joiden osalta tällainen valtioneuvoston asetus on jo annettu.

Muiden kuin moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävien nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien sekä kiinteiden betoniasemien ja betonituotetehtaiden osalta rekisteröinnin edellytyksenä olevista ympäristönsuojeluvaatimuksista ei vielä ole säädetty valtioneuvoston asetuksilla. Asetuksia ryhdytään valmistelemaan vuoden 2017 aikana ja niihin tullaan sisällyttämään tarvittavat siirtymäsäännökset. Voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaan nämä toiminnot säilyisivät luvanvaraisina siihen saakka, kunnes niiden ympäristönsuojeluvaatimuksia koskevat lain 10 §:n nojalla annettavat valtioneuvoston asetukset tulevat sovellettaviksi. Tuona ajankohtana myös näille toiminnoille myönnetty ympäristölupa tai niihin rinnastettavat päätökset raukeaisivat suoraan voimaantulosäännöksen 3 momentin nojalla.

Orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen osalta rekisteröinnin edellytyksenä olevista ympäristönsuojeluvaatimuksista on säädetty eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten ilmaan johdettavia päästöjä koskevalla valtioneuvoston asetuksella (64/2015). Voimaantulosäännöksen 4 momentin mukaan luvanvaraisuuden piiristä rekisteröintimenettelyyn siirrettävien orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen tai laitosten ympäristölupa tai siihen rinnastettava päätös raukeaisi, kun toiminta muuttuu olennaisesti joko kyseisen valtioneuvoston asetuksen 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla tai lain 29 §:ssä tarkoitettulla tavalla, tai kun ympäristölupaa on tarpeen muuttaa lain 89 §:n perusteella.

Voimaantulosäännöksen 5 momentissa säädettäisiin pitkälti ympäristönsuojelulain 231 §:n 2 momenttiin sisältyvää sääntelyä vastaavalla tavalla niistä toiminnoista, jotka lain voimaantullessa ovat luvanvaraisia, koska ovat osa luvanvaraista kokonaisuutta (ympäristönsuojelulain 5 § 1 momentin 3 kohdan määritelmän kautta), mutta jotka siirtyvät luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn. Ympäristölupa raukeaisi näiden rekisteröitävien toimintojen osalta vasta, kun lupaa tai lupamääräyksiä seuraavan kerran muutetaan tai kun luvanvaraisen toiminnan olennaiseen muuttamiseen haetaan ympäristölupaa. Edellytyksenä luvan raukeamiselle tässä yhteydessä olisi kuitenkin se, että kyseisen toiminnan ympäristönsuojeluvaatimuksista olisi säädetty lain 10 §:n nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella. Tällaisesta edellytyksestä säättäminen olisi tarpeen, koska kaikille muutoslain myötä luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn siirtyneille toiminnoille ei vielä ole säädetty rekisteröinnin edellytyksenä olevia valtioneuvoston asetuksia (ks. voimaantulosäännöksen 3 momentin perustelut). Ehdotetun sääntelyn lähtökohdانا on ajatus siitä, että lupakokonaisuuteen kuuluva rekisteröitävä toiminta olisi tarkoituksenmukaisimmin irrotettavissa lupakokonaisuudesta, kun luvasta voitaisiin samalla poistaa mahdolliset rekisteröitävää osaa koskevat määräykset. Jos toiminnolle ei tuona ajankohtana (luvan olennainen muuttaminen tai luvan muuttaminen) vielä ole säädetty rekisteröinnin edellytyksenä olevaa valtioneuvoston asetusta, ei lupakokonaisuudesta irrottaminen ja rekisteröinti kuitenkaan olisi mahdollista.

Voimaantulosäännöksen 6 momentti sisältäisi ympäristönsuojelulain 231 §:n 3 momenttia vastaavan säännöksen viranomaisen velvollisuudesta rekisteröidä toiminta, jonka ympäristölupa raukeaa lain muutoksen johdosta sekä velvollisuudesta ilmoittaa rekisteröinnistä toiminnanharjoittajalle.

Voimaantulosäännöksen 7 momentissa säädettäisiin ympäristönsuojelulain 231 §:n 4 momenttia vastaavalla tavalla toiminnanharjoittajan ja valvontaviranomaisen mahdollisuudesta pyytää epäselvissä tapauksissa lupaviranomaiselta selventävää päätöstä ympäristöluvan raukeamisesta.

ta. Säännös koski esimerkiksi tilanteita, joissa jokin laitosluettelosta poistettu toiminta, edellyttäisi kuitenkin ympäristölupaa naapurussuhdelain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuuttoman rasituksen vuoksi. Tällöin toiminta säilyisi luvanvaraisena eikä ympäristölupa raukeaisi, vaikka toiminta on poistunut laitosluettelosta. Ympäristöluvassa on voitu mainita perusteena naapuruushaitta, mutta välttämättä ei ole selvää, onko haitta niin suuri, että toiminta olisi yksin sen vuoksi luvanvaraista.

Voimaantulosäännöksen 8 momentissa säädettäisiin pitkälti ympäristönsuojelulain 231 §:n 5 momenttia vastaavalla tavalla valvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa voimaantulosäännöksen 2 momentissa tarkoitettua ympäristöluvan raukeamisesta toiminnanharjoittajalle. Raukeamisesta olisi ilmoitettava vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos luvan raukeaminen olisi tietyn toiminnan osalta epäselvä, valvontaviranomaisen olisi samassa määräajassa (eli vuoden kuluessa muutoslain voimaantulosta) käynnistettävä 7 momentin mukainen menettely. Säännös olisi tarpeen niitä yksittäistapauksia varten, joissa ympäristöluvan perusteesta ei ole täyttä varmuutta.

Voimaantulosäännöksen 8 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle olisi tarkoituksella rajattu toiminnot, jotka siirtyvät luvanvaraisuudesta rekisteröintimenettelyyn. Kyseisten toimintojen ympäristölupien raukeamiseen liittyvästä valvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin 6 momentissa. Ilmoitusvelvollisuus olisi mainitun säännöksen nojalla kytketty toiminnan rekisteröintiin.

7 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Luvanvaraisten toimintojen luettelon keventämistä koskevat ehdotukset ovat merkityksellisiä perustuslain 18 §:n (elinkeinonvapaus) ja perustuslain 20 §:n 2 momentin (ympäristöperusoikeus) kannalta. Perusoikeusudistusta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 309/1993 vp, s. 67) todettiin, että yksi elinkeinonvapauden säätämiseen johtaneista tavoitteista oli vähentää elinkeinojen luvanvaraisuutta. Näin ollen esitetty toimintojen luvanvaraisuuden poistaminen olisi merkityksellistä perustuslain 18 §:ssä tarkoitettua elinkeinonvapauden toteutumisen kannalta. Pelastustoiminnan helikopterilentopaikkojen luvanvaraisuuden poistamisen osalta elinkeinonvapauden sijasta tarkasteltavaksi tulee kuitenkin julkisen hallinnon tuloksellisuusvaatimus, joka kuuluu osaksi perustuslain 21 §:n 2 momentissa tarkoitettua hyvän hallinnon periaatetta. Julkisen sektorin tuottamien palveluiden luvanvaraisuuden keventäminen tukee hallinnon tuloksellista järjestämistä.

Luvanvaraisten laitosten luettelosta poistettavaksi esitettävät toiminnot aiheuttavat valtakunnallisella tasolla hyvin vähäisiä ympäristövaikutuksia. Kiinteiden betoniasemien ja betonituotetehtaiden osalta ympäristöperusoikeuden toteutumista tukeva sääntely esitetään toteutettavaksi luvanvaraisuuden sijasta valtioneuvoston asetuksessa säädettävillä yleisillä toimialaa koskevilla määräyksillä. Osa laitosluettelosta poistettavaksi ehdotetuista toiminnoista on myös luvanvaraisia jonkun luettelon toisen kohdan perusteella. Eräiden laitosluettelosta poistettavaksi esitettävien toimintojen, kuten puupellettien puristamisen, aiheuttamien päästöjen vaikutukset ovat luonteeltaan lähinnä naapurussuhdeoikeudellisia. Tällöin toiminta tulee edelleen säilymään ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti luvanvaraisena, jos toiminnasta saattaisi aiheutua eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaista kohtuutonta rasitusta.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa (PeVL 23/2009 vp) on nimenomaisesti arvioitu perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaisten ympäristöperusoikeuteen sisältyvien osallistumismahdollisuuksien toteutumista siirrettäessä ympäristöluvanvaraisia toimintoja rekisteröitäviksi toiminnoiksi. Perustuslakivaliokunta on todennut, että ympäristöperusoikeuden toteutumiseen

vaikuttaa tällöin luvanvaraisuudesta vapautuvien toimintojen vähäiset ympäristövaikutukset, ympäristönsuojelulain 186 §:n mukainen asianosaisten ja kansalaisyhteiskunnan vireillepano-oikeus valvonta-asioissa, vesistön pilaantumisvaarasta ja naapuruussuhdeoikeudellisesta kohutuuttomasta rasituksesta aiheutuva luvanvaraisuus sekä hankkeiden edellyttämän kaavoitusmenettelyn tuottamat osallistumisoikeudet. Perustuslakivaliokunta on korostanut, että ympäristöperusoikeuteen sisältyvien osallistumisoikeuksien toteutumista on jossain määrin tarpeen tasapainottaa järjestämällä yleisön mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi annettavien asetusten valmisteluun riittävän tehokkaasti.

Edellä mainitut seikat ja perustuslakivaliokunnan kannanotto huomioon ottaen esitys ei tule heikentämään perustuslain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettua oikeutta terveelliseen ympäristöön tai mahdollisuuksiin vaikuttaa elinympäristöä koskevaan päätöksentekoon.

Neuvontavelvollisuutta koskevaa esitystä voidaan pitää merkityksellisenä perustuslain 21 §:n 2 momentin (oikeus hyvään hallintoon) kannalta. Kyseinen säännös tuottaa lainsäätäjälle toimiksiannon turvata hyvän hallinnon takeet lailla. Hyvän hallinnon takeet tarkoittavat muun muassa palveluperiaatteen mukaista viranomaistoimintaa, minkä osaksi viranomaisen neuvontavelvollisuus luetaan. Neuvontavelvollisuudesta ja muista hyvän hallinnon periaatteista on yleisemmin säädetty hallintolaissa. Ehdotetut säännökset täydentävät hallintolakia hallinnon palveluperiaatteen toteuttamisen osalta ympäristölupahakemusten käsittelyssä.

Edellä selostetun perusteella esitys on sopusoinnussa perustuslain kanssa ja siihen sisältyvä laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 10 §:n 2 momentti, 28 §, 78 §:n 2 momentti,
liitteen 1 taulukko 2 ja liite 2 sekä
lisätään lakiin uusi 39 a § ja 40 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

10 §

Valtioneuvoston asetukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi eräissä toiminnoissa

Edellä 1 momentissa tarkoitetut säännökset voivat koskea seuraavia toimialoja ja toimintoja:

- 1) polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantolaitos;
- 2) asfalttiasema;
- 3) polttonesteiden jakeluasema;
- 4) toiminta, jossa käytetään orgaanisia liuottimia;
- 5) jätteen käsittely;
- 6) maa-, karja-, turkis- ja metsätalous;
- 7) turvetuotanto;
- 8) kalankasvatus;
- 9) kivenmurskaamo, kivenlouhimo ja muu kivenlouhinta;
- 10) yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen;
- 11) kiinteä betoniasema ja betonituotetehdas.

28 §

Luvanvaraisuus pohjavesialueilla

Liitteessä 2 tarkoitettuun toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.

Lisäksi liitteessä 1 ja 2 tarkoitettuun, mutta niitä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

39 a §

Hakijan neuvonta

Sen lisäksi, mitä hallintolain 8 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta antaa hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa, lupaviranomaisen on annettava pyynnöstä hakijalle sähköisessä muodossa tietoa:

- 1) lupahakemuksessa esitettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä;
- 2) asian selvittämiseksi hankittavista lausunnoista ja niiden antamiselle varattavasta määräraajasta;

3) päätöksen arvioidusta antamisajankohdasta.

Lupaviranomainen voi lisäksi hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan järjestää tapaamisen lupa-asiasta hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi. Tapaamiseen voidaan kutsua myös muiden lupamenettelyyn osallistuvien viranomaisten edustajia ja muita asianosaisia. Valtion ympäristölupaviranomaisen on aina kutsuttava mukaan valtion valvontaviranomaisen edustaja.

Neuvonta on maksutonta.

40 §

Hakemuksen täydentäminen

Jos myöhemmin asiaa käsiteltäessä ilmenee tarve pyytää hakijalta uusia, asian ratkaisemiseksi tarpeellisia selvityksiä, tätä koskevassa pyynnössä on yksilöitävä, mistä erityisistä seikoista selvitystä on esitettävä ja millä perusteella niiden esittäminen on tarpeen.

78 §

Päästötasoja lievemmit raja-arvot

Lievempien päästöraja-arvojen edellytykset on arvioitava uudelleen, kun lupa tarkistetaan 80 ja 81 §:n perusteella tai kun lupaa muutetaan 89 §:n 2 momentin 1, 3 tai 5 kohdan perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos toiminta ei enää tämän lain mukaan edellytä ympäristölupaa eikä sitä myöskään ole tämän lain mukaan rekisteröitävä, raukeaa ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla annettu ympäristölupa tai siihen rinnastettava päätös tämän lain voimaan tullessa. Jos tällaista toimintaa koskeva lupahakemus on vireillä, sen käsittely jää sillensä.

Tämän lain liitteen 2 kohdan 3 soveltamisalaan kuuluvat muiden kuin moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävien nestemäisten polttoaineiden jake-luasemat sekä liitteen 2 kohdassa 8 tarkoitettut kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat säilyvät luvanvaraisina siihen saakka, kunnes niitä koskevat 10 §:n nojalla annettavat valtioneuvoston asetukset tulevat sovellettaviksi. Näiden toimintojen ympäristöluvat tai siihen rinnastettavat päätökset raukeavat, kun edellä tarkoitettut valtioneuvoston asetukset tulevat sovellettaviksi.

Tämän lain liitteen 2 kohdassa 5—7 tarkoitettujen orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen tai laitosten ympäristöluvat tai siihen rinnastettavat päätökset raukeavat, kun toiminta muuttuu olennaisesti lain 29 §:ssä tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettulla tavalla, tai kun ympäristölupaa on tarpeen muuttaa lain 89 §:n perusteella.

Jos tämän lain mukaan rekisteröitävä toiminta liittyy luvanvaraisen laitoksen perustamiseen tai käyttämiseen lain 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla, raukeaa ympäristölupa sen osalta, kun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on haettava ympäristölupaa lain 29 §:n perusteella tai kun ympäristölupaa on tarpeen muuttaa lain 89 §:n perusteella. Edellytyksenä ympäristöluvan raukeamiselle tässä yhteydessä on kuitenkin, että kyseistä toimintaa koskeva lain 10 §:n nojalla annettu valtioneuvoston asetukset on voimassa.

Kun tämän lain mukaan rekisteröitävän toiminnan ympäristölupa raukeaa, toimivaltainen viranomainen rekisteröi toiminnan ja ilmoittaa rekisteröinnistä toiminnanharjoittajalle.

HE 8/2017 vp

Jos on epäselvää, edellyttääkö 2—5 momentissa tarkoitettu toiminta ympäristölupaa, toiminnanharjoittaja tai valvontaviranomainen voi pyytää lupaviranomaiselta selventävää päätöstä siitä, onko ympäristölupa rauennut. Asia on käsiteltävä siten kuin lain 96 §:ssä säädetään. Asian käsittelystä ei peritä maksua.

Valvontaviranomaisen on vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta ilmoitettava toiminnanharjoittajalle 2 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevasta ympäristöluvan raukeamisesta tai pantava tarvittaessa samassa ajassa vireille 7 momentissa tarkoitettu raukeamisen selvittämistä koskeva asia.

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

LUVANVARAISET TOIMINNAT

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
1. Metsäteollisuus	1. Metsäteollisuus
a) Teollisuuslaitos, jossa valmistetaan massaa puusta tai muista kuitumateriaaleista	
b) Teollisuuslaitos, jossa valmistetaan paperia tai kartonkia, kapasiteetin ylittäessä 20 tonnia vuorokaudessa	
	a) Sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 m ³ sahatavaraa vuodessa
	b) Kuorellisen puutavaran vesivarasto, jossa pidetään puutavaraa samanaikaisesti vähintään 20 000 m ³ , ei kuitenkaan vesivarasto, jossa on suljettu vesienkäsittelyjärjestelmä
c) Teollisuuslaitos, jossa valmistetaan yhtä tai useampia seuraavista puulevyistä: suurlastulevy, lastulevy tai kuitulevy kapasiteetin ylittäessä 600 m ³ vuorokaudessa	c) Suurlastulevyä, lastulevyä tai kuitulevyä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m ³ vuodessa ja enintään 600 m ³ vuorokaudessa taikka vaneria tai muita puulevyjä valmistava tai pinnoittava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m ³ vuodessa
d) Puun ja puutuotteiden suojaus kemikaaleilla tuotantokapasiteetin ylittäessä 75 m ³ vuorokaudessa lukuun ottamatta pelkkää sinistäjäsienen torjuntakäsittelyä	d) Puun kyllästämö, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 75 m ³ vuorokaudessa taikka sellainen muu puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos, jossa käytetään suojakemikaaleja yli 1 tonni vuodessa
2. Metalliteollisuus	2. Metalliteollisuus
a) Malmien, mukaan lukien sulfidimalmit, pasutus ja sintraus	
b) Raakaraudan tai teräksen tuotanto (primääri- tai sekundäärisulatus), mukaan lukien jatkuva valu, kapasiteetin ylittäessä 2,5 tonnia tunnissa	a) Rauta- tai terästehdas taikka rautalejeerinteitä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 2,5 tonnia tunnissa
c) Muiden kuin rautametallien tuotanto malmista, rikasteista tai sekundaarisista raaka-aineista metallurgisilla, kemiallisilla tai elektrolyyssimenetelmillä	
	b) Muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämö, ei kuitenkaan kylmäprosessit langanveto, valssaus ja syväveto
d) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti ylittää 20 tonnia vuorokaudessa	c) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa
e) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti ylittää 4 tonnia vuorokaudessa lyijyn	d) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudes-

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
ja kadmiumin osalta ja 20 tonnia vuorokaudessa muiden kuin rauta-metallien osalta	sa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa; sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa
f) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla käsittelykapasiteetin ylittäessä 2 tonnia raakaterästä tunnissa	e) Rautametallien jalostus suojakäsittelmällä sulalla metallilla, kun käsittelykapasiteetti on enintään 2 tonnia raakaterästä tunnissa
g) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti ylittää 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö ylittää 50 kilojoulea vasaraa kohti ja lämmitysteho ylittää 20 megawattia	f) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti on enintään 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö on enintään 50 kilojoulea vasaraa kohti tai lämmitysteho on enintään 20 megawattia
h) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa yli 30 m ³	g) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m ³
	h) Laivatelakka
	i) Akkutehdas
3. Energian tuotanto	3. Energian tuotanto
a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jonka polttoaineteho on 50 megawattia tai enemmän; laitoksen polttoainetehoa määritettäessä lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat energiantuotantoyksiköt	a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 megawatin kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoaineteho on alle 50 megawattia
b) Taulukon 1 soveltamisalaan kuuluvista laitoksista tulevien hiilidioksidivirtojen talteenotto geologista varastointia varten hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/31/EY nojalla	
	b) Ydinvoimalaitos
4. Kemianteollisuus; teollisessa mittakaavassa tapahtuva, alla mainittujen aineiden tai aineryhmiä kemiallinen tai biologinen jalostaminen	4. Kemianteollisuus; teollisessa mittakaavassa tapahtuva, alla mainittujen aineiden tai aineryhmiä kemiallinen tai biologinen jalostaminen
a) Epäorgaanisten kemikaalien valmistus, kuten: — kaasut, kuten ammoniakki, kloori tai kloorivety, fluori tai fluorivety, hiilen oksidit, rikkiyhdisteet, typen oksidit, vety, rikkidioksidi, karbonyylikloridi	

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
<p>— hapot, kuten kromihappo, fluorivetyhapo, fosforihappo, typpihappo, kloorivetyhapo, rikkihappo, oleum, rikkihapokkeet</p> <p>— emäkset, kuten ammoniumhydroksidi, kaliumhydroksidi, natriumhydroksidi</p> <p>— suolat, kuten ammoniumkloridi, kaliumkloriatti, kaliumkarbonaatti, natriumkarbonaatti, perboraatti, hopeanitraatti</p> <p>— epämetallit, metallioksidit tai muut epäorgaaniset yhdisteet, kuten kalsiumkarbidi, pii, piikarbidi</p>	
<p>b) Orgaanisten kemikaalien valmistus, kuten:</p> <p>— yksinkertaiset hiilivedyt (suoraketjuiset tai rengasrakenteiset, tyydyttyneet tai tyydyttämättömät, alifaattiset tai aromaattiset)</p> <p>— happea sisältävät hiilivedyt, erityisesti alkoholit, aldehydit, ketonit, karboksyylihapot, esterit ja esterien seokset, asetaatit, eetterit, peroksidit ja epoksihartsit</p> <p>— rikin hiilivedyt</p> <p>— typen hiilivedyt, erityisesti amiinit, amidit, typpipitoiset yhdisteet tai nitraatit, nitrilit, syanaatit, isosyanaatit</p> <p>— fosforia sisältävät hiilivedyt</p> <p>— halogenoidut hiilivedyt</p> <p>— organometalliyhdisteet</p> <p>— muovit (polymeerit, synteettiset kuidut, selluloosapohjaiset kuidut)</p> <p>— synteettiset kumit</p> <p>— väriaineet ja pigmentit</p> <p>— pinta-aktiiviset aineet</p>	
<p>c) Öljyn- tai kaasunjalostamo</p>	
<p>d) Kasvinsuojeluaineiden tai biosidien tuotanto</p>	
<p>e) Räjähdeiden tuotanto</p>	
<p>f) Fosfori-, typpi- tai kaliumpohjaisiin raaka-aineisiin perustuvien lannoitteiden (lannoitteet sisältävät joko yhtä ainetta tai niiden seosta) valmistus</p>	
<p>g) Lääkeaineita sisältävien tuotteiden, myös välituotteiden, tuotanto</p>	
	<p>a) Pesuaineita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 tonnia vuodessa</p>
	<p>b) Kumitehdas, jossa on vulkanointi- tai mastisointiprosessi</p>
	<p>c) Mineraaliöljytuotteita valmistava tehdas,</p>

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
	jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 tonnia vuodessa
	d) Tärkkelysjohdannaisia valmistava tehdas
5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely
a) Hiilen kaasuttaminen tai nesteyttäminen tai muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen tai nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoaineteho on vähintään 20 megawattia	a) Muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen tai nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoaineteho on alle 20 megawattia ja joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa
b) Kovahiilen tai sähkögrafiitin tuotanto polttamalla tai hiilettämällä	
c) Koksin tuotanto	
	b) Kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa, ei kuitenkaan pellettien puristustoiminta
	c) Puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa
	d) Muu polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m ³ , ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto
	e) Kivihiilivarasto
6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta
a) Aineiden, esineiden ja tuotteiden pintakäsittely, erityisesti kiillotus, painatus, pinnoittaminen, rasvanpoisto, vedenpitäviksi käsittely, liimaus, maalaus, puhdistaminen tai kyllästys käytettäessä orgaanisia liuottimia liuottimen kulutuskapasiteetin ylittäessä 150 kg tunnissa tai 200 tonnia vuodessa	a1) Pintojen puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on yli 1 tonni vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa a2) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 50 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa: — muu kuin kohdassa a1 tarkoitettu pintojen puhdistus — ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella — metallin, muovin, tekstiilien, folion ja pa-

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
	<p>perin pinnoitus tai maalaus</p> <ul style="list-style-type: none"> — puupintojen maalaus — nahan viimeistely — lankalakkkaus — jalkineiden valmistus — puun ja muovin laminointi — liimaus — seuraavat painatustoiminnot: heatset-rainoffset-painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkausyksiköt — kumin jalostus <p>a3) Toiminnot, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 25 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa</p> <ul style="list-style-type: none"> — jatkuvatoiminen nauhapinnoitus — puun kyllästäminen
	<p>b) Toiminnot, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 50 tonnia vuodessa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kylmäoffset-painatustoiminta — kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnot — maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien valmistus — lääketieteellisyys
	<p>c) Laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutunut osuus, vähintään 10 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 20 kg tunnissa, mukaan lukien toiminnot, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta</p>
7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto
	a) Kaivostoiminta ja koneellinen kullankai-vuu
	b) Malmin tai mineraalin rikastamo
	c) Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää
	d) Turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus
	e) Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään

HE 8/2017 vp

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
	50 päivää
8. Mineraalituotteiden valmistus	8. Mineraalituotteiden valmistus
a) Sementtiklinkkerin tuotanto kiertouuneissa, joiden tuotantokapasiteetti ylittää 500 tonnia vuorokaudessa, tai muun tyyppisissä uuneissa, joiden tuotantokapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa	a) Sementtitehdas, jonka tuotantokapasiteetti kiertouuneissa on enintään 500 tonnia vuorokaudessa ja muun tyyppisissä uuneissa enintään 50 tonnia vuorokaudessa
b) Kalkin tuotanto uuneissa, joiden tuotantokapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa	b) Kalkin tuotanto uuneissa, joiden yhteenselaskettu tuotantokapasiteetti on enintään 50 tonnia vuorokaudessa
c) Mineraalien sulatus, mukaan lukien mineraalikulut, kun sulatuskapasiteetti ylittää 20 tonnia vuorokaudessa	c) Mineraalivillatehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa
d) Lasin valmistus, mukaan lukien lasikulut, kun sulatuskapasiteetti ylittää 20 tonnia vuorokaudessa	d) Lasia tai lasikuitua valmistava tehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa
e) Asbestin tai asbestipohjaisten tuotteiden valmistus	
f) Keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, erityisesti kattotiilet, tiilet, tulenkestävät rakennuskivet, laatat, hiekkakivi tai posliini, kun tuotantokapasiteetti ylittää 75 tonnia vuorokaudessa ja/tai uunikapasiteetti ylittää 4 m ³ ja lastauskapasiteetti ylittää 300 kg/m ³ uunia kohden	Seuraavien keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, kun tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa ja/tai uunikapasiteetti on enintään 4 m ³ ja lastauskapasiteetti enintään 300 kg/m ³ uunia kohden: e1) keramiikka- tai posliinitehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 200 tonnia vuodessa e2) kevytsoratehdas, jonka tuotantokapasiteetti on yli 3 000 tonnia vuodessa
g) Magnesiumoksidin tuotanto uuneissa, joiden tuotantokapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa	
	f) Kipsilevytehdas
9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely
a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittely (kuten pesu, valkaisu, merserointi) tai värjäys käsittelykapasiteetin ylittäessä 10 tonnia vuorokaudessa	a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittelyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 ja enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Nahanparkitus käsittelykapasiteetin ylittäessä 12 tonnia valmiita tuotteita vuorokaudessa	b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista
	c) Kuitukangastehdas
	d) Tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa ja jonka jätevesiä ei johdeta kunnalliselle yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle tai muu kuin 2 liitteen

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
	mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula
10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus
a) Teurastamotoiminta tuotantokapasiteetin ylittäessä 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa	a) Teurastamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 5 ja enintään 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa
<p>Elintarvikkeiden tai rehujen tuotantoon tarkoitettujen seuraavien raaka-aineiden käsittely ja jalostus, riippumatta siitä, onko niitä aikaisemmin jalostettu vai ei, pelkkää pakkaamista lukuun ottamatta:</p> <p>b) Pelkästään eläinperäiset raaka-aineet (paitsi pelkkä maito) valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin ylittäessä 75 tonnia vuorokaudessa</p>	<p>b1) Lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 1 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa</p> <p>b2) Kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa</p>
<p>Elintarvikkeiden tai rehujen tuotantoon tarkoitettujen seuraavien raaka-aineiden käsittely ja jalostus, riippumatta siitä, onko niitä aikaisemmin jalostettu vai ei, pelkkää pakkaamista lukuun ottamatta:</p> <p>c) Pelkästään kasvipäriset raaka-aineet valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin ylittäessä 300 tonnia vuorokaudessa tai 600 tonnia vuorokaudessa, jos laitos toimii kaikkina vuosina enintään 90 peräkkäisenä vuorokautena</p>	<p>c1) Perunaa tai juureksia käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipärisiä raaka-aineita vähintään 2 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa</p> <p>c2) Vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipärisiä raaka-aineita vähintään 5 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos</p> <p>c3) Muu kuin kohdissa c1 ja c2 tarkoitettu kasvipärisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipärisiä raaka-aineita vähintään 10 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos tai leipomo</p> <p>c4) Panimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 250 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa</p> <p>c5) Siiderin ja viinin valmistus käymisteitse, kun tuotantokapasiteetti on vähintään 750 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa</p> <p>c6) Muu kuin kohdissa c4 ja c5 tarkoitettu virvoitus- tai alkoholijuomia valmistava laitos, kun virvoitus- ja alkoholijuomien tuotantokapasiteetti on yhteensä vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa</p>

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
<p>Elintarvikkeiden tai rehujen tuotantoon tarkoitettujen seuraavien raaka-aineiden käsittely ja jalostus, riippumatta siitä, onko niitä aikaisemmin jalostettu vai ei, pelkkää pakkaamista lukuun ottamatta:</p> <p>d) Eläin- ja kasvipäriset raaka-aineet sekä yhdistettyinä että erillisinä tuotteina valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin ylittäessä vuorokaudessa:</p> <p>75 tonnia, jos A yhtä suuri tai suurempi kuin 10 tai</p> <p>$300 - (22,5 A)$, jos A on pienempi kuin 10 joissa "A" on valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina.</p> <p>Pakkauksen painoa ei saa sisällyttää tuotteen lopulliseen painoon. Tätä kohtaa ei sovelleta tapauksiin, joissa ainoa raaka-aine on maito.</p> <p>Kohtaan liittyvä kuva on taulukon jälkeen¹</p>	<p>d1) Margariinia tai muita kasvi- ja eläinperäisiä rasvoja tai öljyjä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään $300 - (22,5 \times A)$ tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina</p> <p>d2) Rehua tai rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava teollinen laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään $300 - (22,5 \times A)$ tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina</p> <p>d3) Jäätelötehdas tai juustomeijeri, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 1 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten $300 - (22,5 \times A)$ tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina</p> <p>d4) Eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten $300 - (22,5 \times A)$ tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina</p>
<p>e) Pelkän maidon käsittely ja jalostus vastaanotetun maidon määrän ylittäessä 200 tonnia vuorokaudessa (vuosittain laskettavan keskiarvon perusteella)</p>	<p>e) Pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos, jossa vastaanotetun maidon määrä on vähintään 100 ja enintään 200 tonnia vuorokaudessa</p>
	<p>f) Makeistehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 tonnia vuorokaudessa</p>
	<p>g) Mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa</p>
	<p>h) Liivattien valmistus vuodista, nahoista ja luista</p>

HE 8/2017 vp

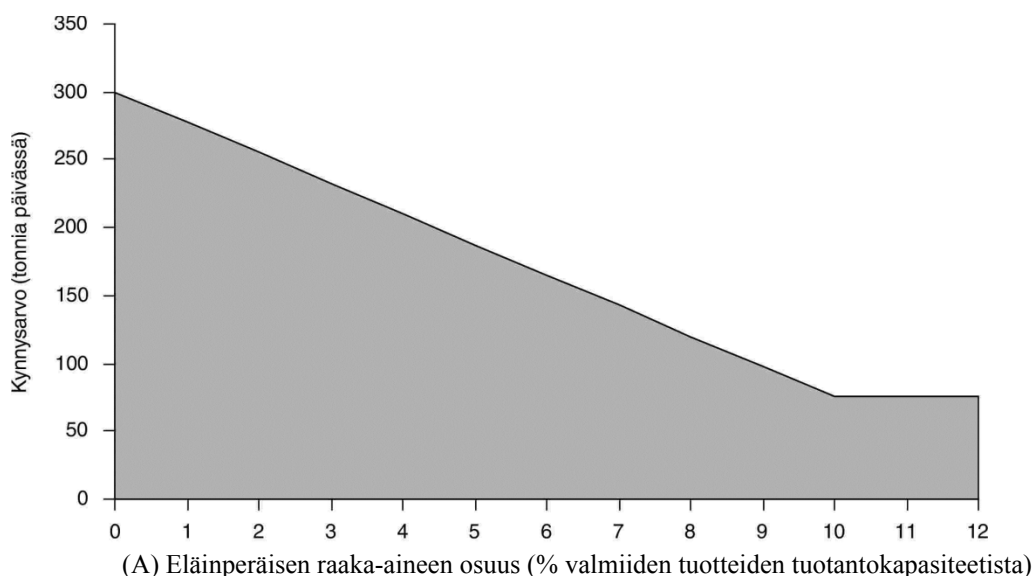
TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
11. Eläinsuojat tai kalankasvatus	11. Eläinsuojat tai kalankasvatus
a) Siipikarjakasvattamot, kun siipikarjapaikkoja on yli 40 000 ja sikalat, kun tuotantosikojen (yli 30 kg:n painoisia) paikkoja on yli 2 000 tai kun emakkopaikkoja on yli 750; siipikarjalla tarkoitetaan kanoja, kalkkunoita, helmikanoja, ankoja, sorsia, hanhia, viiriäisiä, kyyhkysiä, fasaaneja, peltopyitä ja muita lintuja	a) Eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 50 lypsylehmälle, 100 lihanaudalle, 130 emolehmälle, 60 hevoselle tai ponille, 250 uuhelle tai vuohelle, 100 täysikasvuiselle emakolle, 250 lihassialle, 4 000 munituskanalle tai 10 000 broilerille
	b) Turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasmingille tai -hillerille taikka vähintään 250 siitosnaarasketulle tai -supille
	c) Muun kuin a) tai b) kohdassa mainitun eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250
	d) Eläinsuojan tai turkistarhan, jossa on useampia a) tai b) kohdassa taikka liitteessä 3 mainittuja tuotantoeläimiä ja joka ei ole suoraan luvanvarainen a tai b kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella, luvanvaraisuus määräytyy liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksikkömäärien perusteella. Tällöin kaikkien tuotantoeläinten eläinyksikkömäärät lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun luvanvaraisuuden rajaan, jonka ylittyessä toiminta on luvanvarainen. Eläinyksikkömääräksi muunnettu luvanvaraisuuden raja a) tai b) kohdan tarkoitamalle tuotantoeläimelle saadaan kertomalla a) tai b) kohdassa eläinmääränä ilmoitettu luvanvaraisuuden raja liitteen 3 eläinyksikkökertoimella. Lupaarajaa laskettaessa ei huomioida tilan muita eläimiä, jos niiden yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on enintään 10
	e) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä
12. Liikenne	12. Liikenne
	a) Pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettu ja yli 1 350 tonnin vetoisille aluksille

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
	soveltuva satama tai lastaus- taikka purkulaituri
	b) Lentopaikka, ei kuitenkaan pelastustointintaan tarkoitettu helikopterilentopaikka
	c) Yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko
	d) Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata
	e) Kemikaaliratapiha tai terminaali, jossa siirretään terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuljetusvälineestä toiseen tai varastoon taikka varastosta kuljetusvälineeseen, ei kuitenkaan kappaleavaran siirtäminen
13. Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely sekä jätevesien käsittely	13. Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely sekä jätevesien käsittely
a) Jätteiden käsittely jätteenpolttolaitoksissa tai jätteen rinnakkaispolttolaitoksissa, joiden kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta ylittää 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta ylittää 10 tonnia vuorokaudessa	a) Kiinteää tai nestemäistä jätettä polttava jätteenpolttolaitos tai jätteen rinnakkaispolttolaitos, jonka kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta on enintään 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Ruhojen tai eläinperäisen jätteen loppukäsittely tai kierrätys käsittelykapasiteetin ylittäessä 10 tonnia vuorokaudessa	b) Laitos, jonka ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelykapasiteetti on enintään 10 tonnia vuorokaudessa
c) Taulukon 1 mukaisen laitoksen jätevesien erillinen jätevedenpuhdistamo, joka ei kuulu yhdyskuntajätevesien käsittelystä annetun neuvoston direktiivin 91/271/ETY soveltamisalaan	c) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 13 c tarkoitettu teollisuuden erillinen jätevedenpuhdistamo, jossa käsitellään taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen prosessijätevesiä
d) Vaarallisten jätteiden käsittely, kun kapasiteetti ylittää 10 tonnia vuorokaudessa ja joka sisältää yhden tai useamman seuraavista toiminnoista: — biologinen käsittely — fysikaalis-kemiallinen käsittely — yhdistäminen tai sekoittaminen ennen taulukon 1 kohdissa 13 a ja d lueteltuja muita toimintoja — uudelleenpakkaaminen ennen taulukon 1 kohdissa 13 a ja d lueteltuja muita toimintoja — liuottimien talteenotto tai regenerointi — muun epäorgaanisen materiaalin kuin metallien tai metalliyhdisteiden kierrätys tai talteenotto — happojen tai emästen regenerointi — pilaantumisen torjumiseksi käytettyjen aineiden hyödyntäminen — katalyyttien ainesosien hyödyntäminen — öljyn uudelleenjalostaminen tai muu uu-	

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
<p>delleenkäyttö — maanvarainen allastaminen</p>	
<p>e) Muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittely, kun kapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa, mukaan luettuna yksi tai useampi seuraavista toiminnoista ja lukuun ottamatta yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettuun neuvoston direktiiviin 91/271/ETY kuuluvia toimintoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> — biologinen käsittely — fysikaalis-kemiallinen käsittely — jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten — kuonan ja tuhkan käsittely — metallijätteen käsittely leikkureilla, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä romuajoneuvot ja niiden osat 	
<p>f) Muiden kuin vaarallisten jätteiden hyödyntäminen tai hyödyntämisen ja loppukäsittelyn yhdistelmä, kun kapasiteetti ylittää 75 tonnia vuorokaudessa, mukaan luettuna yksi tai useampi seuraavista toiminnoista ja lukuun ottamatta yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettuun neuvoston direktiiviin 91/271/ETY kuuluvia toimintoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> — biologinen käsittely — jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten — kuonan ja tuhkan käsittely — metallijätteen käsittely leikkureilla, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä romuajoneuvot ja niiden osat <p>Jos ainoa jätteidenkäsittelytoiminta on anaerobinen käsittely (määtys), tämän toiminnan kapasiteettia koskeva raja-arvo on 100 tonnia vuorokaudessa</p>	
<p>g) Kaatopaikat, joihin tuodaan enemmän kuin 10 tonnia jätettä vuorokaudessa tai joiden kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 25 000 tonnia, lukuun ottamatta pysyvän jätteen kaatopaikkoja</p>	
<p>h) Vaarallisen jätteen, johon taulukon 1 kohta 13 g ei sovelleta, väliaikainen varastointi ennen taulukon 1 kohdissa 13 a, d, g ja i lueteltua toimintaa, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia, lukuun ottamatta väliaikaista varastointia keräilyn aikana paikassa, jossa jäte tuotetaan</p>	
<p>i) Vaarallisen jätteen maanalainen varastoin-</p>	

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
ti, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia	
	d) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen, kun kyse on asukasvastineluvultaan vähintään 100 henkilön jätevesien käsittelemisestä
	e) Kaivannaisjätteen jätealue
	f) Muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista
14. Muu toiminta	14. Muu toiminta
	a) Ulkona sijaitseva ampumarata
	b) Pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhaluspaikka
	c) Kiinteä eläintarha tai huvipuisto
	d) Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos
	e) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 4 f tarkoitettu lannoitetehdas
	f) Öljyn ja kaasun etsintäporaus ja esiintymän hyväksikäyttö sekä muu niihin liittyvä toiminta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä

Kuva: Taulukko 1 Direktiivilaitokset, 10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus, kohta d

REKISTERÖITÄVÄT TOIMINNAT

1. Energiantuotantolaitos, jonka polttoainetehoon lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat polttoaineteholtaan vähintään yhden megawatin energiantuotantoyksiköt ja jonka polttoaineteho on vähintään 5 megawattia, mutta alle 50 megawattia, ja jossa jokaisen kiinteää polttoainetta käyttävän energiantuotantoyksikön polttoaineteho on alle 20 megawattia.
2. Asfalttiasemat.
3. Nestemäisen polttoaineen jakeluasema, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³.
4. Kemiallinen pesula, jos toiminnassa käytetään sellaisia pesulatoimintaan tarkoitettuja laitteita ja järjestelmiä, joista ei pääse päästöjä ilmaan eikä veteen ja toiminnassa syntyvät jätteet luovutetaan jätelain 29 §:n mukaisesti käsiteltäväksi.
5. Toiminnat ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enintään 50 tonnia vuodessa:
 - a) ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella
 - b) muu pintojen puhdistus kuin puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on enemmän kuin 2 tonnia vuodessa.
6. Toiminnat ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enemmän kuin 5, mutta enintään 50 tonnia vuodessa:
 - a) muu pinnoitus kuin puupintojen maalaus, mukaan lukien metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus
 - b) lankalakkkaus
 - c) jalkineiden valmistus
 - d) puun ja muovin laminointi
 - e) liimaus.
7. Toiminnat ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enemmän kuin 10 tonnia mutta enintään 50 tonnia vuodessa:
 - a) puupintojen maalaus
 - b) nahan viimeistely
 - c) seuraavat painatustoiminnat: heatset-rainoffset-painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkauksyksiköt,
 - d) kumin jalostus
 - e) kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnat.
8. Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 10 §:n 2 momentti, 28 §, 78 §:n 2 momentti,
liitteen 1 taulukko 2 ja liite 2 sekä
lisätään lakiin uusi 39 a § ja 40 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

*Valtioneuvoston asetukset ympäristön pilaan-
tumisen ehkäisemiseksi eräissä toiminnoissa*

*Valtioneuvoston asetukset ympäristön pilaan-
tumisen ehkäisemiseksi eräissä toiminnoissa*

Edellä 1 momentissa tarkoitetut säännökset
voivat koskea seuraavia toimialoja ja toimin-
toja:

- 1) polttoaineteholtaan alle 50 megawatin
energiantuotantolaitos;
- 2) asfalttiasema;
- 3) polttonesteiden jakeluasema;
- 4) toiminta, jossa käytetään orgaanisia liu-
ottimia;
- 5) jätteen käsittely;
- 6) maa-, karja-, turkis- ja metsätalous;
- 7) turvetuotanto;
- 8) kalankasvatus;
- 9) kivenmurskaamo, kivenlouhimo ja muu
kivenlouhinta;
- 10) yhdyskuntajätevesien käsittely ja joh-
taminen.

28 §

Luvanvaraisuus pohjavesialueilla

Liitteessä 2 tarkoitetun *asfalttiaseman*,
energiantuotantolaitoksen ja jakeluaseman
toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toi-
minta sijoitetaan tärkeälle tai muulle veden-
hankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialu-

Edellä 1 momentissa tarkoitetut säännökset
voivat koskea seuraavia toimialoja ja toimin-
toja:

- 1) polttoaineteholtaan alle 50 megawatin
energiantuotantolaitos;
- 2) asfalttiasema;
- 3) polttonesteiden jakeluasema;
- 4) toiminta, jossa käytetään orgaanisia liu-
ottimia;
- 5) jätteen käsittely;
- 6) maa-, karja-, turkis- ja metsätalous;
- 7) turvetuotanto;
- 8) kalankasvatus;
- 9) kivenmurskaamo, kivenlouhimo ja muu
kivenlouhinta;
- 10) yhdyskuntajätevesien käsittely ja joh-
taminen;
- 11) kiinteä betoniasema ja betonituoteteh-
das.

28 §

Luvanvaraisuus pohjavesialueilla

Liitteessä 2 *tarkoitettuun* toimintaan on ol-
tava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan
tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön
soveltuvalla pohjavesialueelle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

eelle.

Jollei 1 momentista muuta johdu, liitteessä 1 ja 2 tarkoitettuun, mutta niitä vähäisempään toimintaan ja liitteessä 2 tarkoitettuun kemiallisen pesulan toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Lisäksi liitteessä 1 ja 2 tarkoitettuun, mutta niitä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

39 a §

Hakijan neuvonta

Sen lisäksi, mitä hallintolain 8 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta antaa hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa, lupaviranomaisen on annettava pyynnöstä hakijalle sähköisessä muodossa tietoa:

- 1) lupahakemuksessa esitettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä;*
- 2) asian selvittämiseksi hankittavista lausunnoista ja niiden antamiselle varattavasta määrääjasta;*
- 3) päätöksen arvioidusta antamisajankohdasta.*

Lupaviranomainen voi lisäksi hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan järjestää tapaamisen lupa-asiasta hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi. Tapaamiseen voidaan kutsua myös muiden lupamenettelyyn osallistuvien viranomaisten edustajia ja muita asianosaisia. Valtion ympäristölupaviranomaisen on aina kutsuttava mukaan valtion valvontaviranomaisen edustaja.

Neuvonta on maksutonta.

40 §

Hakemuksen täydentäminen

40 §

Hakemuksen täydentäminen

Jos myöhemmin asiaa käsiteltäessä ilmenee tarve pyytää hakijalta uusia, asian ratkaisemiseksi tarpeellisia selvityksiä, tätä koskevassa pyynnössä on yksilöitävä, mistä erityisistä seikoista selvitystä on esitettävä ja millä perusteella niiden esittäminen on tarpeen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

78 §

78 §

Päästötasoja lievemmat raja-arvot

Päästötasoja lievemmat raja-arvot

Lievempien päästöraja-arvojen edellytykset on arvioitava uudelleen, kun lupa tarkistetaan 80 ja 81 §:n perusteella tai kun lupaa muutetaan 89 §:n 1 momentin 1, 3 tai 6 kohdan perusteella.

Lievempien päästöraja-arvojen edellytykset on arvioitava uudelleen, kun lupa tarkistetaan 80 ja 81 §:n perusteella tai kun lupaa muutetaan 89 §:n 2 momentin 1, 3 tai 5 kohdan perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2017.

Jos toiminta ei enää tämän lain mukaan edellytä ympäristölupaa eikä sitä myöskään ole tämän lain mukaan rekisteröitävä, raukeaa ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla annettu ympäristölupa tai siihen rinnastettava päätös tämän lain voimaan tullessa. Jos tällaista toimintaa koskeva lupahakemus on vireillä, sen käsittely jää sillensä.

Tämän lain liitteen 2 kohdan 3 soveltamisalaan kuuluvat muiden kuin moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävien nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat sekä liitteen 2 kohdassa 8 tarkoitetut kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat säilyvät luvanvaraisina siihen saakka, kunnes niitä koskevat 10 §:n nojalla annettavat valtioneuvoston asetukset tulevat sovellettaviksi. Näiden toimintojen ympäristöluvut tai siihen rinnastettavat päätökset raukeavat, kun edellä tarkoitetut valtioneuvoston asetukset tulevat sovellettaviksi.

Tämän lain liitteen 2 kohdassa 5—7 tarkoitettujen orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen tai laitosten ympäristöluvut tai siihen rinnastettavat päätökset raukeavat, kun toiminta muuttuu olennaisesti lain 29 §:ssä tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetulla tavalla, tai kun ympäristölupaa on tarpeen muuttaa lain 89 §:n perusteella.

Jos tämän lain mukaan rekisteröitävä toiminta liittyy luvanvaraisen laitoksen perustamiseen tai käyttämiseen lain 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla, raukeaa ympäristölupa sen osalta, kun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on haettava ympäristölupaa lain 29 §:n perusteella tai kun ympäristölupaa on tarpeen muuttaa lain 89 §:n perusteella. Edellytyksenä ympäristö-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

luvan raukeamiselle tässä yhteydessä on kuitenkin, että kyseistä toimintaa koskeva lain 10 §:n nojalla annettu valtioneuvoston asetus on voimassa.

Kun tämän lain mukaan rekisteröitävän toiminnan ympäristölupa raukeaa, toimivaltainen viranomaisen rekisteröi toiminnan ja ilmoittaa rekisteröinnistä toiminnanharjoittajalle.

Jos on epäselvää, edellyttääkö 2—5 momentissa tarkoitettu toiminta ympäristölupaa, toiminnanharjoittaja tai valvontaviranomainen voi pyytää lupaviranomaiselta selventävää päätöstä siitä, onko ympäristölupa rauennut. Asia on käsiteltävä siten kuin lain 96 §:ssä säädetään. Asian käsittelystä ei peritä maksua.

Valvontaviranomaisen on vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta ilmoitettava toiminnanharjoittajalle 2 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevasta ympäristöluvan raukeamisesta tai pantava tarvittaessa samassa ajassa vireille 7 momentissa tarkoitettu raukeamisen selvittämistä koskeva asia.

LUVANVARAISET TOIMINNAT

TAULUKKO 2 Muut laitokset

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1. Metsäteollisuus	1. Metsäteollisuus
a) Sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 m ³ sahatavaraa vuodessa	a) Sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 m ³ sahatavaraa vuodessa
b) Kuorellisen puutavaran vesivarasto, jossa pidetään puutavaraa samanaikaisesti vähintään 20 000 m ³ , ei kuitenkaan vesivarasto, jossa on suljettu vesienkäsittelyjärjestelmä	b) Kuorellisen puutavaran vesivarasto, jossa pidetään puutavaraa samanaikaisesti vähintään 20 000 m ³ , ei kuitenkaan vesivarasto, jossa on suljettu vesienkäsittelyjärjestelmä
c) Suurlastulevyä, lastulevyä tai kuitulevyä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m ³ vuodessa ja enintään 600 m ³ vuorokaudessa taikka vaneria tai muita puulevyjä valmistava tai pinnoittava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m ³ vuodessa	c) Suurlastulevyä, lastulevyä tai kuitulevyä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m ³ vuodessa ja enintään 600 m ³ vuorokaudessa taikka vaneria tai muita puulevyjä valmistava tai pinnoittava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m ³ vuodessa
d) Puun kyllästämö, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 75 m ³ vuorokaudessa taikka sellainen muu puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos, jossa käytetään suojakemikaaleja yli 1 tonni vuodessa	d) Puun kyllästämö, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 75 m ³ vuorokaudessa taikka sellainen muu puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos, jossa käytetään suojakemikaaleja yli 1 tonni vuodessa
e) Liimapuutehdas taikka sellainen muita liimattuja tai laminoituja puutuotteita valmistava tehdas, jossa liimojen kulutus on yli 25 tonnia vuodessa	
f) Viilutehdas	
2. Metalliteollisuus	2. Metalliteollisuus
a) Rautametallien kylmävalssaamo	
b) Rauta- tai terästehdas taikka rautalejierinkejä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 2,5 tonnia tunnissa	a) Rauta- tai terästehdas taikka rautalejierinkejä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 2,5 tonnia tunnissa
c) Muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämö	b) Muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämö, ei kuitenkaan kylmäprosessit langanveto, valssaus ja syväveto
d) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa	c) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa
e) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa; sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa	d) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa; sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa
f) Rautametallien jalostus suojakäsittely-	e) Rautametallien jalostus suojakäsittely-

HE 8/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mällä sulalla metallilla, kun käsittelykapasiteetti on enintään 2 tonnia raakaterästä tunnissa	mällä sulalla metallilla, kun käsittelykapasiteetti on enintään 2 tonnia raakaterästä tunnissa
g) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti on enintään 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö on enintään 50 kilojoulea vasaraa kohti tai lämmitysteho on enintään 20 megawattia	f) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti on enintään 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö on enintään 50 kilojoulea vasaraa kohti tai lämmitysteho on enintään 20 megawattia
h) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelylaitosten yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m ³	g) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelylaitosten yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m ³
i) Laivatelakka	h) Laivatelakka
j) Akkutehdas	i) Akkutehdas
3. Energian tuotanto	3. Energian tuotanto
a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 megawatin kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoainetehto on alle 50 megawattia	a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 megawatin kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoainetehto on alle 50 megawattia
b) Ydinvoimalaitos	b) Ydinvoimalaitos
4. Kemianteollisuus; teollisessa mittakaavassa tapahtuva, alla mainittujen aineiden tai aineryhmien kemiallinen tai biologinen jalostaminen	4. Kemianteollisuus; teollisessa mittakaavassa tapahtuva, alla mainittujen aineiden tai aineryhmien kemiallinen tai biologinen jalostaminen
a) Pesuaineita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 tonnia vuodessa	a) Pesuaineita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 tonnia vuodessa
b) Maali-, väri- tai lakkatehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 300 tonnia vuodessa	
c) Liimatehdas	
d) Kumitehdas	b) Kumitehdas, jossa on vulkanointi- tai mastisointiprosessi
e) Mineraaliöljytuotteita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 tonnia vuodessa	c) Mineraaliöljytuotteita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 tonnia vuodessa
f) Makeutusainetehdas	
g) Tärkkelysjohdannaisia valmistava tehdas	d) Tärkkelysjohdannaisia valmistava tehdas
5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely
a) Muiden polttoaineiden kuin hiilen kaattaminen tai nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoainetehto on alle 20 megawattia ja	a) Muiden polttoaineiden kuin hiilen kaattaminen tai nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoainetehto on alle 20 megawattia ja

HE 8/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa	joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa
b) Kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa	b) Kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa, <i>ei kuitenkaan pellettien puristus-toiminta</i>
c) Puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa	c) Puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa
d) <i>Nestemäisten polttoaineiden jakeluasema, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³, ei kuitenkaan moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävän polttoaineen jakeluasema</i>	
e) Muu polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m ³ , ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto	d) Muu polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m ³ , ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto
f) Kivihiilivarasto	e) Kivihiilivarasto
6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta
a1) Pintojen puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on yli 1 tonni vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa a2) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 10 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa: — muu kuin kohdassa a1 tarkoitettu pintojen puhdistus — ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella — metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus — puupintojen maalaus — nahan viimeistely — lankalakkaus — jalkineiden valmistus — puun ja muovin laminointi — liimaus	a1) Pintojen puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on yli 1 tonni vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa a2) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 50 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa: — muu kuin kohdassa a1 tarkoitettu pintojen puhdistus — ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella — metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus — puupintojen maalaus — nahan viimeistely — lankalakkaus — jalkineiden valmistus — puun ja muovin laminointi — liimaus

HE 8/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

<p>— seuraavat painatustoiminnot: heatset-rainaoffset-painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkausyksiköt</p> <p>— kumin jalostus</p> <p>— jatkuvatoiminen nauhapinnoitus</p> <p>— puun kyllästäminen</p>	<p>— seuraavat painatustoiminnot: heatset-rainaoffset-painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkausyksiköt</p> <p>— kumin jalostus</p> <p>a3) Toiminnot, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 25 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa</p> <p>— jatkuvatoiminen nauhapinnoitus</p> <p>— puun kyllästäminen</p>
<p>b) Toiminnot, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 10 tonnia vuodessa:</p> <p>— kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnot</p> <p>— maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien valmistus</p> <p>— lääketeknologia</p>	<p>b) Toiminnot, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 50 tonnia vuodessa:</p> <p>— kylmäoffset-painatustoiminta</p> <p>— kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnot</p> <p>— maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien valmistus</p> <p>— lääketeknologia</p>
<p>c) Laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutunut osuus, vähintään 10 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 20 kg tunnissa, mukaan lukien toiminnot, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta</p>	<p>c) Laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutunut osuus, vähintään 10 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 20 kg tunnissa, mukaan lukien toiminnot, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta</p>
<p>7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto</p>	<p>7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto</p>
<p>a) Kaivostoiminta ja koneellinen kullankäyttö</p>	<p>a) Kaivostoiminta ja koneellinen kullankäyttö</p>
<p>b) Malmin tai mineraalin rikastamo</p>	<p>b) Malmin tai mineraalin rikastamo</p>
<p>c) Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää</p>	<p>c) Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää</p>
<p>d) Turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus</p>	<p>d) Turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus</p>
<p>e) Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää</p>	<p>e) Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää</p>
<p>8. Mineraalituotteiden valmistus</p>	<p>8. Mineraalituotteiden valmistus</p>
<p>a) Sementtitehdas, jonka tuotantokapasiteetti kiertouuneissa on enintään 500 tonnia vuorokaudessa ja muun tyyppisissä uuneissa enintään 50 tonnia vuorokaudessa</p>	<p>a) Sementtitehdas, jonka tuotantokapasiteetti kiertouuneissa on enintään 500 tonnia vuorokaudessa ja muun tyyppisissä uuneissa enintään 50 tonnia vuorokaudessa</p>
<p>b) Kalkin tuotanto uuneissa, joiden yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on enintään 50</p>	<p>b) Kalkin tuotanto uuneissa, joiden yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on enintään 50</p>

HE 8/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tonnia vuorokaudessa	tonnia vuorokaudessa
c) Mineraalivillatehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa	c) Mineraalivillatehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa
d) Lasia tai lasikuitua valmistava tehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa	d) Lasia tai lasikuitua valmistava tehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa
e) <i>Asbestia tai asbestipohjaisia tuotteita käsittelevä laitos</i>	
Seuraavien keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, kun tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa ja/tai uunikapasiteetti on enintään 4 m ³ ja lastauskapasiteetti enintään 300 kg/m ³ uunia kohden: f1) keramiikka- tai posliinitehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 200 tonnia vuodessa f2) kevytsoratehdas, jonka tuotantokapasiteetti on yli 3 000 tonnia vuodessa	Seuraavien keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, kun tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa ja/tai uunikapasiteetti on enintään 4 m ³ ja lastauskapasiteetti enintään 300 kg/m ³ uunia kohden: e1) keramiikka- tai posliinitehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 200 tonnia vuodessa e2) kevytsoratehdas, jonka tuotantokapasiteetti on yli 3 000 tonnia vuodessa
g) <i>Kiinteä betoniasema tai betonituotetehdas</i>	
h) <i>Kevytbetonitehdas, jonka tuotantokapasiteetti on yli 3 000 tonnia vuodessa</i>	
i) Kipsilevytehdas	f) Kipsilevytehdas
9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely
a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsitteilyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 ja enintään 10 tonnia vuorokaudessa	a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsitteilyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 ja enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista	b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista
c) Kuitukangastehdas	c) Kuitukangastehdas
d) Tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa tai muu kuin 2 liitteen mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula	d) Tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa ja jonka jätevesiä ei johdeta kunnalliselle yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle tai muu kuin 2 liitteen mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula
10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus
a) Teurastamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 5 ja enintään 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa	a) Teurastamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 5 ja enintään 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa
b1) Lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 1 000 tonnia vuodessa ja	b1) Lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 1 000 tonnia vuodessa ja

<p>jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa</p> <p>b2) Kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa</p>	<p>jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa</p> <p>b2) Kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa</p>
<p>c1) Perunaa tai juureksia käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipäisiä raaka-aineita vähintään 2 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa</p> <p>c2) Vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipäisiä raaka-aineita vähintään 5 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos</p> <p>c3) Muu kuin kohdissa c1 ja c2 tarkoitettu kasvipäisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipäisiä raaka-aineita vähintään 10 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos tai leipomo</p> <p>c4) Panimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 250 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa</p> <p>c5) Siiderin ja viinin valmistus käymisteitse, kun tuotantokapasiteetti on vähintään 750 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa</p> <p>c6) Muu kuin kohdissa c4 ja c5 tarkoitettu virvoitus- tai alkoholijuomia valmistava laitos, kun virvoitus- ja alkoholijuomien tuotantokapasiteetti on yhteensä vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa</p>	<p>c1) Perunaa tai juureksia käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipäisiä raaka-aineita vähintään 2 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa</p> <p>c2) Vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipäisiä raaka-aineita vähintään 5 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos</p> <p>c3) Muu kuin kohdissa c1 ja c2 tarkoitettu kasvipäisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipäisiä raaka-aineita vähintään 10 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos tai leipomo</p> <p>c4) Panimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 250 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa</p> <p>c5) Siiderin ja viinin valmistus käymisteitse, kun tuotantokapasiteetti on vähintään 750 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa</p> <p>c6) Muu kuin kohdissa c4 ja c5 tarkoitettu virvoitus- tai alkoholijuomia valmistava laitos, kun virvoitus- ja alkoholijuomien tuotantokapasiteetti on yhteensä vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa</p>
<p>d1) Margariinia tai muita kasvi- ja eläinperäisiä rasvoja tai öljyjä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään $300 - (22,5 \times A)$ tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden</p>	<p>d1) Margariinia tai muita kasvi- ja eläinperäisiä rasvoja tai öljyjä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään $300 - (22,5 \times A)$ tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden</p>

<p>eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosenteina</p> <p>d2) Rehua tai rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava teollinen laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosenteina</p> <p>d3) Jäätelötehdas tai juustomeijeri, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 1 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosenteina</p> <p>d4) Eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosenteina</p>	<p>eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosenteina</p> <p>d2) Rehua tai rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava teollinen laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosenteina</p> <p>d3) Jäätelötehdas tai juustomeijeri, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 1 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosenteina</p> <p>d4) Eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosenteina</p>
e) Pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos, jossa vastaanotetun maidon määrä on vähintään 100 ja enintään 200 tonnia vuorokaudessa	e) Pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos, jossa vastaanotetun maidon määrä on vähintään 100 ja enintään 200 tonnia vuorokaudessa
f) Makeistehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 tonnia vuorokaudessa	f) Makeistehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 tonnia vuorokaudessa
g) Mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa	g) Mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa
h) Liivatteen valmistus vuodista, nahoista ja luista	h) Liivatteen valmistus vuodista, nahoista ja luista
11. Eläinsuojat tai kalankasvatus	11. Eläinsuojat tai kalankasvatus
a) Eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 50 lypsylehmälle, 100 lihanaudalle, 60 hevoselle tai ponille, 250 uuhelle tai vuohelle, 100 täysikasvuiselle emakolle, 250 lihasialle, 4 000 munituskanalle tai 10 000 broilerille	a) Eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 50 lypsylehmälle, 100 lihanaudalle, 130 emolehmälle, 60 hevoselle tai ponille, 250 uuhelle tai vuohelle, 100 täysikasvuiselle emakolle, 250 lihasialle, 4 000 munituskanalle tai 10 000 broilerille

HE 8/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

b) Turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasminnikille tai -hillerille taikka vähintään 250 siitosnaarasminnikulle tai -supille	b) Turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasminnikille tai -hillerille taikka vähintään 250 siitosnaarasminnikulle tai -supille
c) Muun kuin a) tai b) kohdassa mainitun eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250	c) Muun kuin a) tai b) kohdassa mainitun eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250
d) Eläinsuojan tai turkistarhan, jossa on useampia a) tai b) kohdassa taikka liitteessä 3 mainittuja tuotantoeläimiä luvanvaraisuus määräytyy liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksikkömäärien perusteella. Tällöin kaikkien tuotantoeläinten eläinyksikkömäärät lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun luvanvaraisuuden rajaan, jonka ylittyessä toiminta on luvanvarainen. Eläinyksikkömääräksi muunnettu luvanvaraisuuden raja a) tai b) kohdan tarkoittamalle tuotantoeläimelle saadaan kertomalla a) tai b) kohdassa eläinmääränä ilmoitettu luvanvaraisuuden raja liitteen 3 eläinyksikkökertoimella. Lupaajaa laskettaessa ei huomioida tilan muita eläimiä, jos niiden yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on enintään 10	d) Eläinsuojan tai turkistarhan, jossa on useampia a) tai b) kohdassa taikka liitteessä 3 mainittuja tuotantoeläimiä <i>ja joka ei ole suoraan luvanvarainen a tai b kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella</i> , luvanvaraisuus määräytyy liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksikkömäärien perusteella. Tällöin kaikkien tuotantoeläinten eläinyksikkömäärät lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun luvanvaraisuuden rajaan, jonka ylittyessä toiminta on luvanvarainen. Eläinyksikkömääräksi muunnettu luvanvaraisuuden raja a) tai b) kohdan tarkoittamalle tuotantoeläimelle saadaan kertomalla a) tai b) kohdassa eläinmääränä ilmoitettu luvanvaraisuuden raja liitteen 3 eläinyksikkökertoimella. Lupaajaa laskettaessa ei huomioida tilan muita eläimiä, jos niiden yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on enintään 10
e) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä	e) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä
12. Liikenne	12. Liikenne
a) Pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettu ja yli 1 350 tonnin vetoisille aluksille soveltuva satama tai lastaus- taikka purkulaituri	a) Pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettu ja yli 1 350 tonnin vetoisille aluksille soveltuva satama tai lastaus- taikka purkulaituri
b) Lentopaikka	b) Lentopaikka, <i>ei kuitenkaan pelastustoimintaan tarkoitettu helikopterilentopaikka</i>
c) Yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko	c) Yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko
d) Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata	d) Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata
e) Kemikaalirata tai terminaali, jossa siirretään terveydelle tai ympäristölle vaaral-	e) Kemikaalirata tai terminaali, jossa siirretään terveydelle tai ympäristölle vaaral-

HE 8/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lisia kemikaaleja kuljetusvälineestä toiseen tai varastoon taikka varastosta kuljetusvälineeseen, ei kuitenkaan kappaletavaran siirtäminen	lisia kemikaaleja kuljetusvälineestä toiseen tai varastoon taikka varastosta kuljetusvälineeseen, ei kuitenkaan kappaletavaran siirtäminen
13. Jätteiden ammattimainen tai laitospainainen käsittely sekä jätevesien käsittely	13. Jätteiden ammattimainen tai laitospainainen käsittely sekä jätevesien käsittely
a) Kiinteää tai nestemäistä jätettä polttava jätteenpolttolaitos tai jätteen rinnakkaispolttolaitos, jonka kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta on enintään 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta enintään 10 tonnia vuorokaudessa	a) Kiinteää tai nestemäistä jätettä polttava jätteenpolttolaitos tai jätteen rinnakkaispolttolaitos, jonka kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta on enintään 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Laitos, jonka ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelykapasiteetti on enintään 10 tonnia vuorokaudessa	b) Laitos, jonka ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelykapasiteetti on enintään 10 tonnia vuorokaudessa
c) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 13 c tarkoitettu teollisuuden erillinen jätevedenpuhdistamo, jossa käsitellään taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen prosessijätevesiä	c) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 13 c tarkoitettu teollisuuden erillinen jätevedenpuhdistamo, jossa käsitellään taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen prosessijätevesiä
d) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen, kun kyse on asukasvastineluvultaan vähintään 100 henkilön jätevesien käsittelemisestä	d) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen, kun kyse on asukasvastineluvultaan vähintään 100 henkilön jätevesien käsittelemisestä
e) Kaivannaisjätteen jätealue	e) Kaivannaisjätteen jätealue
f) Muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitospainaista	f) Muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitospainaista
14. Muu toiminta	14. Muu toiminta
a) Ulkona sijaitseva ampumarata	a) Ulkona sijaitseva ampumarata
b) Pysyvä, ulkona sijaitseva laitospainainen suihkupuhaluspaikka	b) Pysyvä, ulkona sijaitseva laitospainainen suihkupuhaluspaikka
c) Kiinteä eläintarha tai huvipuisto	c) Kiinteä eläintarha tai huvipuisto
d) Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos	d) Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos
e) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 4 f tarkoitettu lannoitetehtas	e) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 4 f tarkoitettu lannoitetehtas
f) Öljyn ja kaasun etsintäporaus ja esiintymän hyväksikäyttö sekä muu niihin liittyvä toiminta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä	f) Öljyn ja kaasun etsintäporaus ja esiintymän hyväksikäyttö sekä muu niihin liittyvä toiminta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä

REKISTERÖITÄVÄT TOIMINNAT

Voimassa oleva laki

1. Energiantuotantolaitos, jonka polttoainetehtoon lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat polttoaineteholtaan vähintään yhden megawatin energiantuotantoyksiköt ja jonka polttoainetehtö on vähintään 5 megawattia, mutta alle 50 megawattia, ja jossa jokaisen kiinteää polttoainetta käyttävän energiantuotantoyksikön polttoainetehtö on alle 20 megawattia.

2. Asfalttiasema.

3. Moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävän nestemäisen polttoaineen jakeluasema, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³.

4. Kemiallinen pesula, jos toiminnassa käytetään sellaisia pesulatoimintaan tarkoitettuja laitteita ja järjestelmiä, joista ei pääse päästöjä ilmaan eikä veteen ja toiminnassa syntyvät jätteet luovutetaan jätelain 29 §:n mukaisesti käsiteltäväksi.

5. Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enintään 10 tonnia vuodessa:

a) ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella

b) muu pintojen puhdistus kuin puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on enemmän kuin 2 tonnia vuodessa.

6. Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enemmän kuin 5, mutta enintään 10 tonnia vuodessa:

a) muu pinnoitus kuin puupintojen maalaus, mukaan lukien metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus

b) lankalakkkaus

c) jalkineiden valmistus

d) puun ja muovin laminointi

Ehdotus

1. Energiantuotantolaitos, jonka polttoainetehtoon lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat polttoaineteholtaan vähintään yhden megawatin energiantuotantoyksiköt ja jonka polttoainetehtö on vähintään 5 megawattia, mutta alle 50 megawattia, ja jossa jokaisen kiinteää polttoainetta käyttävän energiantuotantoyksikön polttoainetehtö on alle 20 megawattia.

2. Asfalttiasemat.

3. Nestemäisen polttoaineen jakeluasema, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³.

4. Kemiallinen pesula, jos toiminnassa käytetään sellaisia pesulatoimintaan tarkoitettuja laitteita ja järjestelmiä, joista ei pääse päästöjä ilmaan eikä veteen ja toiminnassa syntyvät jätteet luovutetaan jätelain 29 §:n mukaisesti käsiteltäväksi.

5. Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enintään 50 tonnia vuodessa:

a) ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella

b) muu pintojen puhdistus kuin puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on enemmän kuin 2 tonnia vuodessa.

6. Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enemmän kuin 5, mutta enintään 50 tonnia vuodessa:

a) muu pinnoitus kuin puupintojen maalaus, mukaan lukien metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus

b) lankalakkkaus

c) jalkineiden valmistus

d) puun ja muovin laminointi

Voimassa oleva laki

e) liimaus.

Ehdotus

e) liimaus.

7. Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enemmän kuin 10 tonnia mutta enintään 50 tonnia vuodessa

a) puupintojen maalaus

b) nahan viimeistely

c) seuraavat painatustoiminnot: heatset-rainaoffset-painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkausyksiköt,

d) kumin jalostus

e) kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnot.

8. Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat